

วิกฤตการณ์ทางการเมืองหลังปี พ.ศ. 2549 กับการถวายนามปลอดภัย
สถาบันพระมหากษัตริย์

โดย

พลตรี ปิยะ รัชต์ธรบัวทิพย์

ราชองครักษ์ประจำ

กรมราชองครักษ์

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 57
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2557 – 2558

บทคัดย่อ

เรื่อง วิกฤตการณ์ทางการเมืองหลังปี พ.ศ. 2549 กับการถวายนโยบายลดภัย
 สถาบันพระมหากษัตริย์

ลักษณะวิชา การเมือง

ผู้วิจัย พลตรี ปิยะ รัชต์ธรบัวทิพย์ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

การศึกษาถึงวิกฤตการณ์ทางการเมืองหลังปี พ.ศ. 2549 กับการถวายนโยบายลดภัยสถาบันพระมหากษัตริย์นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าวตั้งแต่ 19 ก.ย. 2549 ถึง 22 พ.ค. 2557 เป็นการวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ปัจจัยของวิกฤตการณ์เมืองที่ส่งผลกระทบต่อถวายนโยบายลดภัยและศึกษาถึงระบบการถวายนโยบายลดภัยของกรมราชองครักษ์อีกด้วย ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัยถึงสถานการณ์ทางการเมืองเฉพาะในห้วงเวลาดังกล่าวโดยศึกษาตามแนวทางตาม พ.ร.บ. การถวายนโยบายลดภัย พ.ศ. 2557 และหลักนियมการปฏิบัติการถวายนโยบายลดภัยกรมราชองครักษ์ พ.ศ. 2556 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากการปฏิบัติงานจริง การบันทึก สังเกต การสนทนาและการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการถวายนโยบายลดภัย ข้อมูลทุติยภูมิได้จากเอกสารทางราชการ วิทยานิพนธ์ เว็บไซต์และเอกสารต่างๆ ผลการวิจัยพบว่าวิกฤตการณ์เมืองหลังปี พ.ศ. 2549 ได้ส่งผลกระทบต่อองค์กรต่างๆของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ทำให้กระทบต่อการถวายนโยบายลดภัยข้อเสนอแนะคือบุคลากรทางการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์จะต้องไม่นำเอาสถาบันพระมหากษัตริย์เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมือง บุคลากรในองค์กรต่างๆต้องไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองและไม่นำตนเองไปเป็นคู่ขัดแย้งทางการเมือง ในส่วนของกรมราชองครักษ์และหน่วยที่เกี่ยวข้องต้องมีการปรับปรุงระบบการถวายนโยบายลดภัยด้วย การถวายนโยบายลดภัยนั้นเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกภาคส่วนรวมถึงประชาชนทุกคน การแก้ปัญหาที่เกิดจากวิกฤตการณ์เมืองหรือจากสาเหตุใดก็ตาม ความสามัคคีของคนในชาติถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะก่อให้เกิดความสงบสุขในประเทศ อันจะส่งผลให้ประเทศไทย มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี อยู่ร่วมกันในสังคมเวทีระหว่างประเทศได้อย่างสง่างาม มั่นคง ถาวรสืบไป

คำนำ

สถาบันพระมหากษัตริย์อยู่กับชาติไทยของเรามาเป็นเวลายาวนานนับตั้งแต่โบราณ และเป็นสถาบันที่มีความสำคัญควบคู่ไปกับสถาบันชาติและศาสนา หากเราจะมองด้านความมั่นคงของประเทศแล้วคงจะต้องคำนึงถึง 3 สถาบันหลักนี้ ในบางช่วงบางเวลาสภาวะทางการเมืองในประเทศเกิดวิกฤติและได้ส่งผลกระทบต่อสถาบันหลักทั้งสามนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความอ่อนไหวเป็นอย่างมากในการที่จะถูกดึงเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองและถ้าหากบุคลาการทางการเมืองหรือบุคลาการในองค์กรต่างๆ ไม่มีคุณธรรมและจริยธรรม ก็จะทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์ถูกนำมาใช้กลายเป็นเครื่องมือในการต่อสู้กันและก่อให้เกิดความขัดแย้งของคนในชาติได้ง่ายขึ้น เอกสารวิจัยฉบับนี้เป็นมุมมองอีกด้านหนึ่งที่ต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่ฝ่ายการเมืองและฝ่ายต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จะต้องตระหนักถึงหน้าที่ของตนเอง และทำหน้าที่ให้ดีที่สุดและการศึกษาถึงสาเหตุ ปัจจัย ที่ทำให้เกิดวิกฤตการเมืองก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะทำให้การถวายนความปลอดคภัยสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้ปราศจากการเมือง ปลอดจากการถูกละเมิดและดำรงอยู่อย่างสง่างาม มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีความศักดิ์สิทธิ์เป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนชาวไทยสืบไปนานเท่านั้น

พลตรี

(ปิยะ รัชต์ธรรบัวทิพย์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
คำจำกัดความ	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดการถวายนโยบายของไทย	6
ทฤษฎีเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ	6
การถวายนโยบายสำหรับพระบรมวงศานุวงศ์ของสหราชอาณาจักร	11
ระบบการรักษาความปลอดภัยผู้นำของสหรัฐอเมริกา	14
การถวายนโยบายสำหรับกษัตริย์ของประเทศมาเลเซีย	14
กรมราชองครักษ์	19
ระบบกษัตริย์ในปัจจุบัน	22
ทฤษฎีความขัดแย้ง (Conflict Theory)	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30

บทที่ 3	สถาบันทางการเมืองและองค์กรต่างๆ	32
	รัฐสภา	32
	วุฒิสภา	33
	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	35
	คณะรัฐมนตรี	36
	พรรคการเมือง	37
	องค์กรอิสระ	38
	สถานการณ์ทางการเมืองตั้งแต่ปี 2549	54
	ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อในวงกว้าง	56
บทที่ 4	วิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการถวายนโยบาย	60
	ประเด็นทางการเมือง	60
	เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านการเมืองและการถวายนโยบาย	64
	การถวายนโยบายในภาวะไม่ปกติ	66
บทที่ 5	สรุปและข้อเสนอแนะ	69
	สรุป	69
	ข้อเสนอแนะ	70
	บรรณานุกรม	73
	ประวัติย่อผู้วิจัย	75

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ทราบกันดีว่าสถาบันพระมหากษัตริย์นั้นมีความสำคัญยิ่งต่อประเทศไทยมาเป็นเวลาอันยาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับจะระบุไว้ชัดเจนว่า “ประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” จึงเห็นได้ว่าสถาบันพระมหากษัตริย์นั้นมีความเกี่ยวข้องกับการเมืองไทยไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ทั้งด้านความเป็นสถาบันหลักของความมั่นคงทางการเมืองการปกครองและความเป็นศูนย์รวมจิตใจของปวงชนชาวไทย ในขณะเดียวกันด้วยความเกี่ยวพันกันเช่นนี้จึงทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์ถูกนำไปเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทางการเมืองในบางช่วงบางเวลา

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 เป็นต้นมาถือได้ว่าการต่อสู้ทางการเมืองของไทยมีความรุนแรงมากในยุคหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ได้ถูกนำมาใช้กล่าวอ้างสำหรับการต่อสู้เป็นอย่างมาก ฝ่ายหนึ่งพยายามที่จะดึงสถาบันเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อสู้ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งก็ถูกผลักดันให้ห่างจากสถาบันจนเกือบจะกลายเป็นว่าสถาบันเป็นคู่แข่งเสียเอง

ในช่วงเวลาดังกล่าวนี้อ การต่อสู้ทางการเมืองถือว่าเป็นช่วงที่รุนแรงที่สุดในหลายทศวรรษที่ผ่านมา กลุ่มการเมืองได้ใช้วิธีการทุกอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจหรือชัยชนะทางการเมืองเหนือคู่แข่งโดยมิได้คำนึงถึงคุณธรรมหรือจริยธรรม มิได้คำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อความมั่นคงของประเทศ ผลของการต่อสู้ทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมไทยอย่างมิเคยเกิดปรากฏการณ์แบบนี้มาก่อน ความขัดแย้งได้ขยายไปสู่สถาบันครอบครัว องค์กรและสถาบันต่างๆ ประชาชนมีการแบ่งแยกขั้วการเมืองอย่างชัดเจนและรุนแรงถึงขนาดจะใช้อาวุธเข้าทำร้ายกันหรือต้องแบ่งแยกประเทศกันเลยทีเดียว หากปล่อยให้สถานการณ์เป็นเช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆ ย่อมเกิดการบั่นทอนต่อสภาพจิตใจของคนไทยโดยรวม อันจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในระยะยาว ดังนั้นการศึกษาถึงความเป็นไปทางการเมืองของไทยในช่วงเวลาดังกล่าวนี้นจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง โดยการศึกษานี้จะสอดคล้องกับแนวทางในการถวายนามพลอดกัยของกรมราชองครักษ์ซึ่งมีหน้าที่ในการถวายนามพลอดกัยตามพระราชบัญญัติที่ได้กำหนดไว้จะเห็นได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมนั้นส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากคนหรือมนุษย์นั่นเอง ทฤษฎีกรรมมนุษย์ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือเอกชน หากมนุษย์หรือคนมีประสิทธิภาพดีองค์กรนั้นก็จะดีไปด้วยในทางตรงกันข้ามหากคนในองค์กร

ไม่มีประสิทธิภาพก็จะส่งผลกระทบต่อความล้มเหลวขององค์กรด้วย สิ่งที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งซึ่งจะทำให้คนมีประสิทธิภาพนั้นนั่นคือ การมีคุณธรรม (Ethical) และ จริยธรรม (Moral) ดังนั้นการจัดการทรัพยากรมนุษย์หรือการบริหารงานด้านบุคลากรจึงมีความสำคัญยิ่งที่จะดำรงไว้ซึ่งคุณสมบัติต่างๆเหล่านี้

ในระบอบประชาธิปไตย เมื่อกล่าวถึงเรื่องการเมืองสิ่งที่ไม่ได้ที่จะต้องคำนึงถึงก็คือ พรรคการเมืองซึ่งจะส่งนักรการเมืองเข้าไปอยู่ในสภา ดังนั้นสมาชิกรัฐสภาที่ถือว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ของอีกองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ การกำหนดนโยบายหรือการกำหนดทิศทางของประเทศส่วนหนึ่งก็ล้วนมาจากสมาชิกรัฐสภา ดังนั้นความมีคุณธรรมและจริยธรรมของสมาชิกรัฐสภาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงาน โดยอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกรัฐสภานั้นจะส่งผลถึงความเข้มแข็งของประเทศชาติซึ่งก็คือความมั่นคงของประเทศอันเป็นที่สุดของการบริหารประเทศ นอกจากนี้แล้วยังจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมจิตวิทยาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและด้านอื่นๆ โดยเฉพาะด้านสังคมนั้นถ้าการเมืองเกิดวิกฤตก็จะก่อให้เกิดความขัดแย้งกันในสังคมอย่างกว้างขวางซึ่งสาเหตุหนึ่งก็มาจากพฤติกรรมของสมาชิกรัฐสภา บทบาทของสมาชิกรัฐสภาทั้งมาจากการแต่งตั้งและเลือกตั้งล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ส่งผลกระทบต่อสถาบันหลัก 3 สถาบันคือ สถาบันชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ นอกจากสมาชิกรัฐสภาแล้วยังมีอีกหลายองค์กรที่มีบทบาทซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเมืองไทยในช่วงดังกล่าวด้วย ทำให้บรรยากาศทางการเมืองของไทยมีความรุนแรงเด่นชัดขึ้น

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าสถานการณ์ทางการเมืองส่งผลกระทบต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในขณะที่เดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อการถวายความปลอดภัยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้สถานการณ์ทางการเมืองได้ส่งผลกระทบต่อการถวายความปลอดภัยสถาบันพระมหากษัตริย์มาโดยลำดับ หากย้อนกลับไปในช่วงหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 นั้นจะเห็นได้ว่า สถาบันพระมหากษัตริย์อยู่ในสภาวะที่ไม่ปลอดภัยจนทำให้บางครั้งรัชกาลที่ 7 ต้องเสด็จไปประทับที่ประเทศอังกฤษ ในสมัยรัชกาลที่ 8 ถือได้ว่าระบบการถวายความปลอดภัยล้มเหลวเป็นเหตุให้ทรงสวรรคตในวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2489 และในสมัยรัชกาลปัจจุบันก็ได้เกิดเหตุการณ์ลอบปลงพระชนม์ เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2520 ที่จังหวัดยะลา แม้เหตุการณ์ครั้งนี้จะเกิดจากการกระทำของขบวนการพูโล แต่ก็ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของสถาบันพระมหากษัตริย์ การเกิดวิกฤติทางการเมืองในปี พ.ศ.2516 พ.ศ. 2519 และ พ.ศ.2535 แม้จะทำให้ประชาชนออกมาชุมนุมต่อต้านรัฐบาลเป็นจำนวนมาก แต่กลุ่มผู้ชุมนุมก็ไม่ได้กระทำการอันใดที่จะส่งผลกระทบต่อสถาบันมากนัก แต่หลังจากปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมาวิกฤติทางการเมืองได้ส่งผลกระทบต่อสถาบันเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้กรมราชองครักษ์ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการถวายความปลอดภัยต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จำเป็นต้องปรับปรุงระบบการ

รักษาความปลอดภัย เพื่อให้เกิดความประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการศึกษาถึงความเป็นไปทางการเมืองของไทยในช่วงเวลาดังกล่าว จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งซึ่งการศึกษานี้ทำให้ต้องมีการปรับแนวทางการถวายความปลอดภัยเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ทางการเมืองไทยในช่วงเวลาดังตั้งแต่ 19 ก.ย. พ.ศ. 2549 ถึง 22 พ.ค. พ.ศ. 2557
2. เพื่อศึกษาถึงระบบการถวายความปลอดภัยของกรมราชองครักษ์
3. เพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ปัจจัยของวิกฤตการณ์เมืองที่ส่งผลกระทบต่อการถวายความปลอดภัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาหรือการวิจัยนี้จะศึกษาถึงสถานการณ์ทางการเมืองตั้งแต่ 19 กันยายน 2549 จนถึง 22 พฤษภาคม 2557 ด้วยเหตุที่ในช่วงเวลาดังกล่าวนี้การเมืองไทยมีการต่อสู้และเกิดความขัดแย้งที่รุนแรงมีการนำเอาสถาบันพระมหากษัตริย์มาใช้เพื่อช่วงชิงอำนาจทางการเมืองเป็นอย่างมากและได้ส่งผลกระทบต่อการถวายความปลอดภัย
2. ศึกษาตามแนวทางพระราชบัญญัติการถวายความปลอดภัย ปี พ.ศ.2557 และหลักปฏิบัติว่าด้วยการถวายความปลอดภัยกรมราชองครักษ์ พ.ศ. 2558

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาและศึกษาวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) จากการปฏิบัติงานจริง การบันทึก สังเกต การสนทนา และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิโดยในการสัมภาษณ์นั้นจะเป็นการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการถวายความปลอดภัยเป็นหลัก ส่วนข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) จากการวิเคราะห์เอกสารของทางราชการเอกสารวิจัย วิทยานิพนธ์ เว็บไซต์ และเอกสารอื่นๆ

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

1. เกิดประโยชน์ต่อกรมราชองครักษ์ในการนำไปปรับปรุงด้านการถวายความปลอดภัย

2. ทราบถึงสาเหตุ ปัจจัยและสถานการณ์ทางการเมือง ที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งจะได้้นำเอาผลการวิจัยไปประกอบในการสรรหาเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลากรขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและสถาบันได้อย่างสุจริต โปร่งใส รอบคอบ รัดกุม เป็นธรรม และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

คำจำกัดความ

สถาบันพระมหากษัตริย์ หมายถึง พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศานุวงศ์ ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป นอกจากนี้ยังมีความหมายในอีกนัยยะหนึ่งคือ สถาบันสูงสุด โดยทรงเป็นพระประมุขของชาติ ทรงเป็นศูนย์รวมแห่งความจงรักภักดี ทรงเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนชาวไทยทั้งชาติ ทรงไว้ซึ่งคุณธรรมอันประเสริฐ และทรงเป็นที่เคารพรักเทิดทูนอย่างสูงยิ่งของประชาชนชาวไทยทั่วประเทศ

กรมราชองครักษ์ หมายถึง หน่วยขึ้นตรงกระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่และภารกิจในการถวายความปลอดภัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี โดยมีหลักการในการปฏิบัติตามลำดับ คือถวายความปลอดภัย ถวายพระเกียรติ และ ถวายงานตามพระราชประสงค์

การถวายความปลอดภัย หมายถึง การถวายความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ โดยต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชประสงค์ และตามที่กำหนดไว้ในภารกิจของกรมราชองครักษ์

การปกครอง หมายถึง เกี่ยวกับการบริหาร วางระเบียบ กฎเกณฑ์ สำหรับสังคม เพื่อให้สังคมมีความสุขสงบสุข

การเมืองและการปกครอง หมายถึง มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันเพราะการปกครอง หรือ การบริหาร วางระเบียบกฎเกณฑ์ เพื่อให้เกิดการบำบัดทุกข์บำรุงสุข จำเป็นต้องอาศัยอำนาจทางการเมืองจึงจะดำเนินการสำเร็จได้ ฉะนั้นการศึกษา การเมืองการปกครอง หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับองค์กรที่ใช้อำนาจ และ กฎเกณฑ์การบริหาร

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการถวายความปลอดภัยของไทย

การรักษาความปลอดภัยต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์และพระราชอาคันตุกะ ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับ โดยได้จัดทำเป็นพระราชบัญญัติว่าด้วย การรักษาความปลอดภัยสำหรับพระองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์และพระราชอาคันตุกะ โดยมีกรมราชองครักษ์เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานของทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย อย่างบูรณาการ โดยมีแนวความคิดร่วมกันว่า การถวายความปลอดภัยนี้เป็นหน้าที่และความร่วมมือร่วมใจของประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า โดยได้ยึดถือแนวทางในการปฏิบัติงานดังนี้

1. การถวายความปลอดภัยสำหรับทุกพระองค์
2. การถวายพระเกียรติตามฐานันดรของแต่ละพระองค์
3. การปฏิบัติงานตามพระราชประสงค์

หลักในการปฏิบัติงานนั้นจำเป็นต้องดำเนินการแบบบูรณาการ โดยได้ยึดถือองค์ประกอบสำคัญ

3 ประการ ได้แก่

1. บุคลากร ได้แก่บุคลากรจากกรมราชองครักษ์และหน่วยงานต่างๆ
2. อาวุธยุทโธปกรณ์ เครื่องมือติดต่อสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ อุปกรณ์ต่างๆ และยานพาหนะ
3. การบริหาร การจัดการและวิธีการ

ทฤษฎีเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ

“การรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ” หมายถึงมาตรการที่กำหนดขึ้นตลอดจนการดำเนินการทั้งปวงเพื่อพิทักษ์รักษา และความคุ้มครองป้องกันบุคคลสำคัญให้ปลอดภัยจาก ภัยอันตรายอันเกิดจากการกระทำของผู้ประสงค์ร้าย ภัยจากธรรมชาติ ตลอดจนการกระทำที่เสื่อมเสียจากผู้ไม่ประสงค์ดี และการกระทำอันใดที่จะทำให้เกิดผลเสียต่อบุคคลสำคัญนั้น “การรักษาความ

ปลอดภัยต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ หมายถึงมาตรการที่กำหนดขึ้น ตลอดจนการดำเนินการทั้งปวงเพื่อพิทักษ์รักษา และคุ้มครองป้องกันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ ให้ปลอดภัยจากภัยอันตรายอันเกิดจากการกระทำของผู้ประสงค์ร้าย ภัยจากธรรมชาติ ตลอดจนการกระทำที่เสื่อมเสียจากผู้ไม่ประสงค์ดี และการกระทำอื่นใดที่จะทำให้เกิดผลเสียต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ โดยมาตรการที่กำหนดขึ้นนี้จะต้องคำนึงถึงข้อกำหนดของราชสำนัก โบราณราชประเพณี และให้สมพระเกียรติอีกด้วย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการถวายความปลอดภัย

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

มีบทบัญญัติเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ในหมวด 2 โดยเฉพาะ มาตรา 8 องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใดๆ มิได้

นอกจากนี้ หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ 11 ได้บัญญัติเกี่ยวกับเสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม ในมาตรา 65 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชน และเพื่อดำเนินกิจกรรมในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้นตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ การจัดองค์กรภายใน การดำเนินกิจการ และข้อบังคับของพรรคการเมือง ต้องสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง กรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมืองตามจำนวนที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองซึ่งเห็นว่ามีมติหรือข้อบังคับในเรื่องใดของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นจะขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีมติหรือข้อบังคับดังกล่าว ขัดแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มีมติหรือข้อบังคับนั้นเป็นอันยกเลิกไป

รวมทั้งได้บัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ของชนชาวไทย ไว้ในหมวดที่ 4 มาตรา 70 บุคคลมีหน้าที่พิทักษ์ รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้

2. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ได้บัญญัติไว้ใน หมวด 5 แนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 2 แนวนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐ มาตรา 77 รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราชอธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็น และเพียงพอ เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราชอธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ

3. พระราชบัญญัติการจักรระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551

ได้บัญญัติให้กระทรวงกลาโหม มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 8(2) พิกัดรักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ และมาตรา 14 กรมราชองครักษ์มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ รวมทั้งมีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยราชองครักษ์ กฎหมายว่าด้วยนายตำรวจราชสำนัก กฎหมายว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องมีสมุหราชองครักษ์เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

4. พระราชบัญญัติราชองครักษ์ พุทธศักราช 2480

เป็นกฎหมายที่มีบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ราชองครักษ์ สังกัดกรมราชองครักษ์ และข้าราชการจากส่วนราชการต่างๆ ที่จัดขึ้นมาสมทบกรมราชองครักษ์ที่สมุหราชองครักษ์แต่งตั้งให้มีหน้าที่ช่วยราชองครักษ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนการแต่งตั้งและหน้าที่ของราชองครักษ์เวร โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการถวายความปลอดภัย ดังนี้

มาตรา 4 ให้มีราชองครักษ์ สังกัดกรมราชองครักษ์ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ สมุหราชองครักษ์ มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ ทั้งนี้ โดยต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชประสงค์

มาตรา 8 ราชองครักษ์เวร แต่งตั้งจากนายทหารสัญญาบัตรประจำการและคงรับราชการตามตำแหน่งเดิม มีหน้าที่ประจำ ตามเสด็จ รักษาการณ์และปฏิบัติกิจการอย่างอื่นในส่วนพระองค์พระมหากษัตริย์

มาตรา 9 ราชองครักษ์ประจำ แต่งตั้งจากนายทหารสัญญาบัตรประจำการและเข้ารับราชการประจำในกรมราชองครักษ์ มีหน้าที่ปฏิบัติกิจการในส่วนพระองค์พระมหากษัตริย์ แล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ

มาตรา 10 การแต่งตั้งสมุหราชองครักษ์ และราชองครักษ์ทุกประเภท ให้เป็นไปโดยประกาศ พระบรมราชโองการ

มาตรา 10 ทวิ ให้สมุหราชองครักษ์ มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ และข้าราชการพลเรือน ที่ส่วนราชการต่างๆ จัดขึ้นมาสวมทบกรมราชองครักษ์ เป็นพนักงานมีหน้าที่ช่วยราชองครักษ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ในการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้ สมุหราชองครักษ์ออกบัตรประจำตัวให้ แต่สมุหราชองครักษ์จะแต่งตั้งเป็นตัวหนังสือเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นครั้งคราวก็ได้ บัตรประจำตัวเจ้าพนักงานให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 10 ตริ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สมุหราชองครักษ์ ราชองครักษ์และเจ้าพนักงานตามมาตรา 10 ทวิ มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยอยู่ในความควบคุมดูแลและรับผิดชอบของสมุหราชองครักษ์

5. พระราชบัญญัตินายตำรวจราชสำนัก พุทธศักราช 2495

เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการของกรมราชองครักษ์ และสำนักงานนายตำรวจราชสำนักประจำ มีเนื้อหาสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการถวายความปลอดภัย ดังนี้

มาตรา 3 ให้มีนายตำรวจราชสำนักแห่งพระมหากษัตริย์ ทำหน้าที่พิทักษ์รักษาให้ความปลอดภัยในราชสำนัก และปฏิบัติตามพระราชประสงค์นอกจากหน้าที่อื่นที่มีอยู่แล้วตามกฎหมายในการปฏิบัติตามหน้าที่ตามความในวรรคก่อน นายตำรวจราชสำนักต้องฟังคำสั่งของสมุหราชองครักษ์

6. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499

ประมวลกฎหมายอาญา ได้วางหลักเกณฑ์ในเรื่องการป้องกัน ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้กระทำมีอำนาจตามกฎหมายที่จะกระทำได้โดยการกระทำไม่เป็นความผิดไว้ในมาตรา 68 ผู้ใดจำต้องกระทำการใดเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือผู้อื่นให้พ้นอันตราย ซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อ

กฎหมาย และเป็นอันตรายที่ใกล้จะถึง ถ้าได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ การกระทำนั้นเป็นการป้องกัน โดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้น ไม่มีความผิด

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นความผิดต่อองค์ พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ประมวลกฎหมายอาญา ได้บัญญัติถึงการกระทำอันเป็นความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ไว้ดังนี้

มาตรา 107 ผู้ใดปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ ต้องระวางโทษประหารชีวิต

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการเตรียมเพื่อปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์หรือรู้ว่ามีผู้จะ ปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ กระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 108 ผู้ใดกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสรีภาพของพระมหากษัตริย์ ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกันถ้าการกระทำนั้นมีลักษณะ อันน่าจะเป็นอันตรายแก่พระชนม์ ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต

ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการเตรียมเพื่อประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสรีภาพของ พระมหากษัตริย์ หรือรู้ว่ามีผู้จะกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพของพระมหากษัตริย์ กระทำการอันใดเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบหกรปีถึงยี่สิบปี

มาตรา 109 ผู้ใดปลงพระชนม์พระราชินีหรือรัชทายาท หรือฆ่า ผู้สำเร็จราชการแทน พระองค์ ต้องระวางโทษประหารชีวิต

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

ผู้ใดกระทำการใด อันเป็นการเตรียมเพื่อปลงพระชนม์พระราชินีหรือรัชทายาทหรือ เพื่อฆ่าผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ หรือรู้ว่ามีผู้จะปลงพระชนม์พระราชินีหรือรัชทายาท หรือฆ่า ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ กระทำการอันใดเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบ สองปีถึงยี่สิบปี

มาตรา 110 ผู้ใดกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสรีภาพของพระราชินี หรือรัช ทายาท หรือต่อร่างกายหรือเสรีภาพของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบหกรปีถึงยี่สิบปี

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

ถ้าการกระทำนั้นมีลักษณะอันน่าจะเป็นอันตรายแก่พระชนม์หรือชีวิต ผู้กระทำต้องระวางโทษ ประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นการเตรียมเพื่อประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพของพระราชินีหรือรัชทายาท หรือต่อร่างกายหรือเสรีภาพของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ หรือรู้ว่ามีผู้จะประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพของพระราชินีหรือรัชทายาท หรือประทุษร้ายต่อร่างกายหรือเสรีภาพของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ กระทำการใดเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สิบสองปีถึงยี่สิบปี

มาตรา 111 ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามมาตรา 107 ถึง มาตรา 110 ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

มาตรา 112 ผู้ใดหมิ่นประมาท คุกคาม หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ สามปีถึงห้าปี

ในการถวายความปลอดภัยนั้น ได้มีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ นับตั้งแต่ปี 2549 ได้ยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยสำหรับพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์และพระราชอาคันตุกะ พ.ศ.2546 โดยได้ยกฐานะเป็นพระราชบัญญัติ ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 36 เรื่องกฎหมายว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยสถาบันพระมหากษัตริย์ ลงวันที่ 30 กันยายน พุทธศักราช 2549 และล่าสุดได้ออกเป็นพระราชบัญญัติการถวายความปลอดภัย พ.ศ. 2557

การถวายความปลอดภัยสำหรับพระบรมวงศานุวงศ์ของสหราชอาณาจักร

1. ราชองครักษ์

ราชองครักษ์เป็นตำรวจนครบาลที่จัดจากหน่วยป้องกันราชวงศ์และคณะทูตหรือหน่วยปฏิบัติการพิเศษที่ 14 (So 14 Royalty Protection) ทำหน้าที่ถวายความปลอดภัย พระราชินีอลิซาเบธที่ 2 และพระราชวงศ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยบุคคล พระราชวัง สถานที่ ขบวนเสด็จพระราชดำเนิน นอกจากนี้ยังรับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัยแก่พระราชอาคันตุกะ ซึ่งเป็นราชวงศ์อื่นที่เดินทางมาเข้าเฝ้าราชวงศ์อังกฤษ ในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจราชองครักษ์จะให้ความสำคัญกับการถวายความปลอดภัยตามแบบปฏิบัติที่กำหนดเป็นอันดับแรก การถวายพระเกียรติและการปฏิบัติตามพระราชประสงค์จะมีความสำคัญรองลงมา ในบางครั้งการปฏิบัติหน้าที่อาจต้องกราบบังคมทูลขอพระราชานุญาตที่จะละเมิดสิทธิส่วนบุคคลในบางเรื่อง (สมรรถนะหลักของราชองครักษ์, อดิเรก วงษ์บัณฑิต, 2554) หน่วยงานนี้จะแบ่งการปฏิบัติงานออกเป็น 2 แผนก

แผนกที่ 1 มีเจ้าหน้าที่ประมาณ 60 นาย ทุกคนจะสวมเครื่องแบบในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ โดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะประจำอยู่ที่ประตูพระราชวังบักกิงแฮม (Buckingham Palace) และพระราชวังวินเซอร์ (Windsor Palace) ทำหน้าที่เดินตรวจตราบริเวณภายในเขตพระราชฐานพร้อมสุนัขตำรวจ

นอกจากนี้ จะจัดตำรวจราชองครักษ์จำนวน 1 นายประจำหน้าที่หน้าห้องบรรทมและทำหน้าที่เป็นราชองครักษ์ประจำพระองค์ พระราชินีไปด้วย

แผนกที่ 2 ตำรวจที่ทำหน้าที่ราชองครักษ์ไม่ต้องสวมเครื่องแบบราชองครักษ์แต่การแต่งกายจะปรับไปตามงานหรือภารกิจอาจจะเป็นสูทสากล แบล็คไทด์ ราตรีสโมสร หรือชุดกีฬา ทั้งนี้ เพื่อให้การถวายอารักขาเป็นไปอย่างคล่องตัวและกลมกลืน บางครั้งแทบจะไม่มีใครรู้ว่าบุคคลที่เดินอยู่ข้างหลัง พระบรมวงศานุวงศ์ชั้นสูงของประเทศอังกฤษ คือราชองครักษ์ผู้ถวายอารักขาพระองค์ (บทบาทกรรมราชองครักษ์กับการถวายพระเกียรติองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ, สุรงค์ ศรีเสน, 2550)

2. หน่วย SAS (Special Air Service)

เป็นหน่วยรบพิเศษของกองทัพอากาศของ สหราชอาณาจักรที่เริ่มเข้าประจำการในปี ค.ศ. 1941 หน่วย SAS สร้างชื่อเสียงไปทั่วโลกจากเหตุการณ์บุกจับตัวผู้ก่อการร้ายซึ่งจับตัวประกันภายในสถานเอกอัครราชทูตอิหร่าน ประจำกรุง London เมื่อปี ค.ศ. 1980 ได้เป็นผลสำเร็จ นอกจากนี้ภารกิจในด้านการต่อต้านการก่อการร้ายสากลแล้ว หน่วย SAS จะให้ความสำคัญต่อการถวายความปลอดภัยเป็นความเร่งด่วนในลำดับต้นมากกว่าการถวายพระเกียรติซึ่งทำให้ต้องล่วงละเมิดสิทธิ ส่วนพระองค์ในบางครั้ง ในที่ประทับของพระบรมวงศานุวงศ์จะมีแผนผังและลูกบันทึภาพห้องต่างๆ โดยหน่วย SAS การที่จะเคลื่อนย้ายเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องที่ประทับจะต้องแจ้งให้ทราบทุกครั้งเพื่อนำไปปรับปรุงให้ข้อมูลทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการรักษาความปลอดภัยและให้การช่วยเหลือในกรณีเกิดเหตุการณ์ไม่ปกติ เช่น ไฟไหม้หรือมีผู้บุกรุก เป็นต้น

3. ทหารรักษาพระองค์ของพระราชินี (Queen's Guard)

เป็นทหารที่ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยรอบพระราชวังไม่ว่าจะเป็นที่พระราชวัง Buckingham และพระราชวัง Winsor ทหารเหล่านี้จะยืนตามจุดต่างๆ ที่สำคัญทั้งในและนอกพระราชวัง ที่มีชื่อเสียงมากคือจะมีการเปลี่ยนทหารยามที่หน้าพระราชวัง Buckingham ในเวลา 11 นาฬิกาของทุกวัน การแต่งกายของทหารรักษาพระองค์เหล่านี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามหน่วยและตามฤดูกาล หน่วยทหารที่ทำหน้าที่ Queen's Guard ประกอบไปด้วย

3.1 The Household Cavalry Regiment

3.1.1 The Life Guards

3.1.2 The Blues and Royals

3.2 Five Regiments of Foot Guards

3.2.1 The Grenadier Guards

3.2.2 The Coldstream Guards

3.2.3 The Scots Guards

3.2.4 The Irish Guards

3.2.5 The Welsh Guards

ทหารรักษาพระองค์เหล่านี้เมื่อมาปฏิบัติหน้าที่จะประจำอยู่ที่ St. James's Palace ซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับ Buckingham Palace โดยมีกองบัญชาการประจำอยู่ที่นี้ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกต่อการเปลี่ยนเวรยามและทำการถวายอารักขาได้อย่างรวดเร็ว ส่วนของตำราของราชองครักษ์นั้น กองบัญชาการจะตั้งอยู่ทางทิศใต้ของ Buckingham Palace ที่บริเวณประตูด้านข้างของพระราชวังจะมีรถตำรวจอด Stand by พร้อมปฏิบัติหน้าที่ได้ตลอดเวลา การรักษาความปลอดภัยทางเข้าออกที่เป็นประตูใหญ่ของพระราชวังนั้นจะมีเครื่องกั้นที่เป็นเหล็กสามารถยกให้สูงขึ้นและปรับให้ลดลงในระดับเดียวกับพื้นดินได้ ถึงแม้ว่า Bucking Palace จะตั้งอยู่ใจกลางกรุง London และมีตึกสูงตั้งอยู่โดยรอบทั้งสองด้านของพระราชวัง แต่การรักษาความปลอดภัยรอบๆก็ใช้วิธีสร้างกำแพงให้สูงเสริมด้วยลวดหนามติดตั้งกล้องวงจรปิดตามจุดต่างๆพร้อมติดตั้งลำโพงขยายเสียงไว้ด้วย

4. การถวายอารักขาตามเส้นทาง

มีอยู่บ่อยครั้งที่พระราชินีอลิซาเบธทรงขับรถยนต์ออกมาล่ามั่งโดยพระองค์เองพร้อมกับองครักษ์เท่านั้น โดยมีได้จัดรถขบวนแต่อย่างใด หรือบางครั้งก็เสด็จไปในที่สาธารณะหรือแม้กระทั่งทรงเดินทางโดยรถไฟใต้ดิน (Tube or Underground) ก็เคยเสด็จมาแล้ว โดยปกติเมื่อจะเสด็จพระราชดำเนินออกจากที่ประทับมักจะไม่มีจัดขบวนที่ใหญ่โต หากจะเสด็จออกนอกเมืองมักจะใช้รถเพียงสามคัน โดยมีรถนำ รถพระที่นั่งและรถตามเสด็จอีกคัน รถทั้งสามคันจะมีลักษณะคล้ายกันคือเป็นรถ Land Rover แบบ SUV ซึ่งรถคันสุดท้ายจะมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่มีอาวุธหนักและปืนกลมือ การจัดการจราจรจะไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาปิดกั้นการจราจรหรือเปิดปิดไฟจราจรโดยตรง แต่จะใช้ระบบควบคุมการจราจรโดยใช้ศูนย์ควบคุมผ่านดาวเทียม

ระบบการรักษาความปลอดภัยผู้นำของสหรัฐอเมริกา

หน่วยงานที่ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้กับบุคคลสำคัญของรัฐบาลในสหรัฐอเมริกา คือ หน่วย Secret Service (USSS) ซึ่งก่อตั้งมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1865 เป็นหน่วยงานพลเรือนหรือตำรวจลับที่มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยประธานาธิบดีและครอบครัว รองประธานาธิบดี อดีตประธานาธิบดี และผู้นำประเทศที่เดินทางมาเยือนสหรัฐอเมริกาอย่างเป็นทางการ นอกจากนี้ยังต้องอารักขาผู้นำประเทศที่เข้าร่วมประชุมสมัชชาระดับชาติด้วย ในหน่วย US Secret Service จะมีหน้าที่แตกต่างกัน

ออกไปสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ Body Guard จะเรียกว่า Special Agent ผู้ที่ทำงานในหน่วยนี้จะถูกตรวจสอบประวัติย้อนหลังอย่างละเอียดมากกว่าหน่วย Seal Delta Force หรือ Green Beret ซึ่งเป็นหน่วยของทหารอีก ทั้งนี้เป็นเพราะจะต้องทำงานใกล้ชิดกับบุคคลสำคัญและมีผลต่อชีวิตของบุคคลที่ถูกอารักขาด้วย สำหรับบุคคลที่มีความสำคัญรองลงมาอันได้แก่ รัฐมนตรีและนักการทูตของสหรัฐที่ประจำอยู่ในต่างประเทศจะใช้หน่วย DSS (Diplomatic Security Service) ซึ่งสังกัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้เป็นไปตามมติรัฐสภาสหรัฐอเมริกา เรื่อง The Foreign Assistance Act of 1961 ในบางครั้งจะเรียกว่า The Bureau of Diplomatic Security (DS) เป็นโครงการรักษาความปลอดภัยและเป็นพลังทางกฎหมายของสหรัฐในการที่จะนำโลกไปสู่การต่อต้านการก่อการร้ายในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นการรักษาความปลอดภัยไซเบอร์ เทคโนโลยี ทรัพย์สิน ข้อมูลข่าวสาร รวมถึงประชาชนอีกด้วย โครงการนี้เป็นนโยบายต่างประเทศของสหรัฐซึ่งทุกภารกิจทางการทูตจะอยู่ภายใต้โครงการนี้ทั้งสิ้น โครงการหนึ่งซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางคือ การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรในด้านการรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญทั้ง USSS และ DSS มีวิธีการที่ใช้ในการรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญแบบเดียวกัน (การเสริมสร้างศักยภาพในการถวายความปลอดภัย, อธิคม สุขสมสถาน, 2555)

การถวายความปลอดภัยสำหรับกษัตริย์ของประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียมีการปกครองแบบสหรัฐราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ มีสมเด็จพระราชาธิบดีเป็นประมุขซึ่งเรียกตำแหน่งนี้ว่า ยังดี เปอร์ตวน อากง (Yang-di-Pertuan Agong) อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ สมเด็จพระราชาธิบดีมาจากการเลือกตั้งสุลต่าน 9 รัฐได้แก่ ยะโฮร์ ตรังกานุ ปะหัง สลังงอร์ เคาตห์ กลันตัน เนกรีเซมบีลัม เปรแะและปะลิส ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนขึ้นดำรงตำแหน่งวาระละ 5 ปี ส่วนอีก 4 รัฐ คือ ปีนัง มะละกา ซาบาริ และซาราวัก ไม่มีสุลต่านปกครอง ตามปกติสุลต่านที่มีอาวุโสสูงสุดจะได้รับเลือกโดยต้องได้เสียงมากกว่าครึ่งหนึ่ง นอกจากนี้ยังอาจได้รับเลือกเข้ามาเป็นสมัยที่ 2 อีกได้หากสุลต่านจากรัฐอื่นๆ ได้ดำรงตำแหน่งยัง ดี เปอร์ตวน อากง เรียบร้อยแล้ว อำนาจส่วนใหญ่ของ ยังดี เปอร์ตวน อากง เกี่ยวข้องกับพิธีต่างๆ ประมุของค์ปัจจุบันของมาเลเซียมาจากสุลต่านแห่งรัฐเคดะห์มีพระนามว่า สมเด็จพระราชาธิบดีสุลต่านตวนกู अबดุล ฮาลิม มูอัซ ซัม ซาห์ ขึ้นครองราชย์ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2513 ถึง ๒๐ กันยายน พ.ศ. 2518 ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2554 ถึงปัจจุบันทรงได้รับการบรมราชาภิเษกเป็นสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งมาเลเซียพระองค์ที่ 14 และนับเป็นสุลต่านพระองค์แรกที่ได้ดำรงพระอิสริยยศนี้ถึงสองครั้ง โดยมีพระราชดำรัสในพิธีบรมราชาภิเษกตอนหนึ่งว่า “ กษัตริย์ถือเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของปวงประชาและปวงประชาถือเป็นเสาหลักของกษัตริย์ หน้าที่สำคัญของกษัตริย์คือจะต้องทำให้แผ่นดินไม่มีความชั่วร้ายและการทำลายล้างให้บังเกิดขึ้นแก่ปวงชนในประเทศ ”

หลักพื้นฐานการรักษาความปลอดภัย

ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า การรักษาความปลอดภัย หมายถึง บรรดามาตรการที่กำหนดขึ้นตลอดจนการดำเนินการทั้งปวง เพื่อพิทักษ์รักษา และคุ้มครองป้องกันสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ข้าราชการ ส่วนราชการ และทรัพย์สินของแผ่นดินให้พ้นจากการรั่วไหล การจารกรรม การก่อวินาศกรรม การบ่อนทำลาย และการกระทำอื่นใดที่มีผลกระทบกระเทือนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงแห่งชาติ การรักษาความปลอดภัย แบ่งออกเป็น 3 ประการ คือ

1. การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล
2. การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่
3. การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสาร

หลักการรักษาความปลอดภัยทั่วไป มีแนวทางดังนี้

1. การมอบหมายให้ข้าราชการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการให้ยึดถือหลัก “การจำกัดให้ทราบเท่าที่จำเป็น”
2. เพื่อปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบหมายให้ลุล่วงไปด้วยดี ห้ามผู้ไม่มีหน้าที่หรือมิได้รับคำสั่งหรือมิได้รับการมอบหมายที่ถูกต้องอ้างยศตำแหน่งหรืออิทธิพลใดๆ เพื่อเข้าถึงความลับของทางราชการเป็นอันขาด
3. ในการรักษาความปลอดภัยจะกำหนดมาตรการป้องกันแต่เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ ควรกำหนดมาตรการอย่างอื่นควบคู่ไปด้วย
4. การรักษาความปลอดภัยที่ดีนั้นจะต้องมีจุดอ่อนน้อยที่สุด
5. จะต้องมีการสอดส่องและตรวจสอบมาตรการที่วางไว้เป็นประจำ
6. มาตรการและวิธีการรักษาความปลอดภัยที่ดีจะต้องสอดคล้องและไม่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานของส่วนราชการ
7. เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัยอย่างแท้จริง การวางแผนจะต้องประสานมาตรการรักษาความปลอดภัยต่างๆ เข้าด้วยกัน

ในการรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญนั้น มีหลักพื้นฐานในการพิจารณา คือ การกำหนดมาตรการ การหาวิธีการ เพื่อดำเนินการป้องกันอันตรายทั้งปวงให้กับบุคคลสำคัญ ซึ่งอันตรายนั้นอาจเกิดจากการกระทำหน้าที่เป็นเจตนาประสงค์ร้าย อันตรายที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ อันตรายที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติหรือภัยที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิด นอกจากนี้ยังเป็นการป้องกันบุคคลสำคัญให้รอดพ้นจากการกระทำที่หมิ่นเกียรติและศักดิ์ศรี การกระทำอันไม่พึงประสงค์จากการกล่าวร้ายทั้ง

โดยตรงและทางอ้อม ทั้งนี้รวมไปถึงการกล่าวร้ายให้การเท็จทางด้านการสื่อสารสารสนเทศด้วย การรักษาความปลอดภัยจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลัก ๒ ประการ คือ องค์ประกอบด้านบุคคล, องค์ประกอบการบริหารจัดการ และมาตรการในการรักษาความปลอดภัย

องค์ประกอบด้านบุคคลประกอบด้วยบุคคล 2 ประเภท คือ บุคคลสำคัญและบุคลากรรักษาความปลอดภัย

1. บุคคลสำคัญ เป็นปัจจัยหลักในการกำหนดมาตรการในการรักษาความปลอดภัยให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีข้อที่ควรพิจารณาดังนี้

1.1 ประเภทของบุคคลสำคัญ บุคคลสำคัญในที่นี้อาจเป็นประมุขของประเทศที่ดำรงตำแหน่งเป็นพระมหากษัตริย์ พระราชาธิบดี พระราชินี สุลต่าน ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี ผู้นำทางการเมือง ผู้นำศาสนา ผู้นำทางทหารและนักธุรกิจ เป็นต้น

1.2 ระดับความสำคัญของบุคคล ขึ้นอยู่กับการเป็นที่ยอมรับนับถือ ความมีอำนาจ ความมีอิทธิพล หรือความมีบทบาทในสังคม การกำหนดลำดับความสำคัญของแต่ละบุคคลจะช่วยให้การกำหนดระดับของมาตรการ กำหนดความเร่งด่วนและลำดับของการปฏิบัติ

1.3 จำนวนของบุคคล การที่มีบุคคลสำคัญอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมากการรักษาความปลอดภัยก็จะมีมาตรการเพิ่มมากขึ้นด้วย

1.4 จุดอ่อนของบุคคลสำคัญ ได้แก่ สุขภาพร่างกาย เพศ อายุ นิสัยส่วนตัว การงาน และสถานที่ทำงาน สถานะทางครอบครัว กิจกรรมที่ทำอยู่เป็นประจำ ที่พักอาศัย บุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น การศึกษาถึงบุคคลสำคัญถือว่าเป็นภารกิจหลักที่จำเป็นจะต้องศึกษาก่อนในการที่จะเริ่มต้นรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเรียนรู้และความสามารถกำหนดมาตรการ จัดลำดับ ความเร่งด่วน รู้ขีดจำกัด จุดอ่อนและนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

2. บุคลากรรักษาความปลอดภัย เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน การรักษาความปลอดภัยจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของบุคลากรที่รักษาความปลอดภัย ดังนี้

2.1 มีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ ไว้ใจได้ ต้องรักและชอบงานด้านนี้

2.2 มีจิตใจเข้มแข็ง มั่นคง ไม่อ่อนไหว มีจิตใจดีและสุขภาพจิตดี

2.3 มีวินัย มีความอดทนและเสียสละ สามารถปฏิบัติงานได้ทุกสถานการณ์

2.4 มีสัญชาตญาณของการรักษาความปลอดภัยกล่าวคือต้องหูไว ตาไวมีปฏิภาณไหวพริบที่ดี

2.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถร่วมงานกับบุคคลสำคัญและบุคคลในทีมงานได้

2.6 มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรงไม่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับสารเสพติดและติดสุรา

2.7 มีความกล้าหาญ พร้อมที่จะเสี่ยงชีวิตเพื่อบุคคลที่ตนเองมีหน้าที่ปกป้อง มีความสุขุมรอบคอบ เข้มแข็ง สามารถตัดสินใจได้ดีในภาวะคับขันหรือสถานการณ์ฉุกเฉิน ไม่ใช่เป็นบุคคลกล้าหาญบ้าบิ่นหรือมูทะลุคุดัน

2.8 มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญ มีทักษะในการใช้อาวุธได้หลากหลายชนิด

2.9 มีความรู้ในด้านการติดต่อสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

2.10 มีความรู้เรื่องการต่อสู้ป้องกันตัวทั้งมือเปล่าและอาวุธต่างๆ

2.11 มีความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยเป็นอย่างดีทั้งในเรื่องของการต่อต้านการก่อการร้าย การตรวจค้น เก็บกู้วัตถุระเบิดในระดับหนึ่ง การใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

2.12 มีความรู้ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

2.13 มีความรู้เกี่ยวกับยานพาหนะและสามารถขับขี่ยานพาหนะได้หลายชนิด

2.14 มีขีดความสามารถด้านการทหารหลากหลาย เช่น การช่วยชีวิต การดำรงชีพ การเล็ดลอดหลบหนี เป็นต้น

2.15 มีความสามารถในการใช้เครื่องมือดับเพลิง

การบริหาร การจัดการและมาตรการการในการรักษาความปลอดภัย

การบริหารและการจัดการที่ดีถือว่าเป็นหัวใจสำคัญต่อการบริหารองค์กร เมื่อได้ทรัพยากรบุคคลที่ดีแล้วนำมาผนวกกับองค์กรที่มีการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ จะทำให้เกิดประสิทธิผลที่ดีตามมา การจัดส่วนราชการหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการรักษาความปลอดภัยก็ไม่แตกต่างจากองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆเท่าใดนักนั่นก็คือจะต้องมีขั้นตอน มีกระบวนการ (Process System) ที่ชัดเจนแน่นอนและก่อให้เกิดคุณลักษณะหรือบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งคุณลักษณะนี้สามารถใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมของการจัดส่วนราชการโดยทั่วไปอันประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. กระบวนการจัดส่วนราชการ
2. การพิจารณาแยกประเภทงานและจัดกลุ่มงานที่มีลักษณะ เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน
3. การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ มอบหมายงาน ระบุขอบเขตของงาน จัดทำเนื้อหาหรือคำบรรยายลักษณะของงานให้ชัดเจนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน
4. การจัดวางความสัมพันธ์ระหว่างงานกับผู้ปฏิบัติงาน

คุณลักษณะของส่วนราชการที่ดี

1. การจัดสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน ไม่ซ้อนหรือทับกัน จำนวนระดับชั้นของแต่ละสายตามความเหมาะสม เพื่อสะดวกต่อการควบคุม และคล่องตัวในการปฏิบัติ
2. มีการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรที่ดี
3. เอกภาพในการบังคับบัญชา จะต้องมีการระบุให้ชัดเจนว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบและมีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาในระดับไหน
4. ขอบเขตของการควบคุมที่พอเหมาะ เพื่อให้การควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยแล้วผู้บังคับบัญชา 1 คนจะมีผู้ใต้บังคับบัญชาโดยตรง 4 ถึง 10 คน
5. การแบ่งแยกการทำงานตามลักษณะเฉพาะ (Specialization)
6. หน่วยงานทั้ง 3 ประเภทมีอยู่ในองค์กร ได้แก่ หน่วยงานหลัก (Line) หน่วยงานที่ปรึกษา (Staff) และ หน่วยงานธุรการ (Auxiliary) ได้แก่ หน่วยงานที่ช่วยบริการให้กับหน่วยงานหลัก และหน่วยงานที่ปรึกษา
7. การประสานงานที่ดี มีการทำงานร่วมกัน โดยปราศจากความขัดแย้งหรือเหลื่อมล้ำกัน
8. มอบหมาย และกำหนดขอบเขตของความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน

การจัดส่วนราชการของหน่วยงานทางทหาร

ในการจัดส่วนราชการของหน่วยงานทางทหารนั้นมีลักษณะเฉพาะกล่าวคือจะมุ่งเน้นถึงความสำเร็จของภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นหลัก โดยเฉพาะความมั่นคง โดยคำนึงถึงความสมดุล ความอ่อนตัว ความคุ้มค่าและความประหยัดในการใช้กำลังพลและทรัพยากรอื่นๆ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญในการพิจารณาการจัดหน่วย ดังนี้

1. เอกภาพในการบังคับบัญชา หมายถึง การบังคับบัญชาในระดับหนึ่ง หรือหน่วยหนึ่ง จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว
2. ขอบเขตการควบคุม หมายถึง จำนวนหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาซึ่งตามหลักปฏิบัติโดยทั่วไป ผู้บังคับบัญชา 1 คน สามารถควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ได้ผลอย่างมากจำนวนไม่เกิน 7 หน่วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บังคับบัญชาแต่ละคน ประเภทของงาน และลักษณะของหน่วยงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา
3. ความกลมกลืนในการจัด หมายถึง การจัดงานหรือจัดหน่วยงานที่มีลักษณะของงานใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกันเข้าไว้ในหมวดหมู่เดียวกัน

4. ควรมีการมอบอำนาจหน้าที่ให้กับหน่วยรอง หรือผู้ใต้บังคับบัญชาตามความเหมาะสม ซึ่งขึ้นอยู่กับปริมาณและความยากง่ายของงาน

กรมราชองครักษ์

กรมราชองครักษ์ เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหมมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยราชองครักษ์และกฎหมายว่าด้วยนายตำรวจราชสำนัก มี สมุหราชองครักษ์เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ กรมราชองครักษ์เป็นส่วนราชการที่มีได้มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการหรือสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารเช่นเดียวกับส่วนราชการอื่นที่สังกัดกระทรวงกลาโหม แต่เป็นส่วนราชการที่มีภารกิจในการสนองพระเดชพระคุณสถาบันพระมหากษัตริย์โดยตรง โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็นสำนักงานผู้บังคับบัญชา สำนักงานราชองครักษ์ประจำ สำนักงานรักษาความปลอดภัย สำนักนโยบายและแผน สำนักยุทธบริการและสำนักงานกิจการพิเศษ

ภารกิจ หน้าที่ และความรับผิดชอบ

1. จัตุราชองครักษ์และนายตำรวจราชสำนัก ปฏิบัติหน้าที่เวรประจำพระองค์ ถวายความปลอดภัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ณ พระตำหนัก จิตรลดารโหฐาน
2. จัตุราชองครักษ์และนายตำรวจราชสำนักปฏิบัติหน้าที่เวรประจำพระองค์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ณ วังสุโขทัย จัตุราชองครักษ์และนายตำรวจราชสำนักปฏิบัติหน้าที่เวรประจำพระองค์ ณ สถานที่ประทับเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จ ฯ แปรพระราชฐานไปประทับแรมต่างจังหวัด หรือเมื่อมีพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จ ฯ ไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ และประทับแรมต่างจังหวัด
3. จัตุราชองครักษ์รับเสด็จ ตามเสด็จ หรือไปเฝ้า ฯ ในการเสด็จ ฯ ไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในงานพระราชพิธี งานรัฐพิธี งานพิธี หรืองานส่วนพระองค์ ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด
4. จัตุราชองครักษ์ตามเสด็จ พระบรมวงศานุวงศ์ในการเสด็จ ฯ เยือนต่างประเทศ และ จัตุราชองครักษ์ ที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารประจำ ณ ประเทศต่างๆ ปฏิบัติหน้าที่ถวายความปลอดภัย เมื่อมีพระบรมวงศานุวงศ์เสด็จ ฯ ณ ประเทศนั้นๆ
5. จัตุราชองครักษ์และนายตำรวจราชสำนักปฏิบัติหน้าที่ประจำพระราชอาคันตุกะ ที่เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการและส่วนพระองค์ในบางโอกาส นอกจากหน้าที่ ถวาย

ความปลอดภัย ถวายพระเกียรติยศ และถวายงานตามพระราชประสงค์ซึ่งได้กล่าวมาแล้ว ราชอาณาจักรยังมีหน้าที่อื่นๆที่ต้องรับผิดชอบ ดังนี้

5.1 วางแผน อำนาจการ ประสานงาน และดำเนินการเกี่ยวกับการถวายความปลอดภัย การธุรการ การกำลังพล การข่าว การยุทธการและการฝึก การสื่อสาร และการงบประมาณ

5.2 วางแผน อำนาจการ ประสานงานและดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุน การส่งกำลังบำรุง การสรรพาวุธ การบริการ การขนส่ง การโยธาธิการ การสวัสดิการ การศึกษาและการเงิน

5.3 วางแผน อำนาจการ ประสานงานและดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ และโครงการให้ความช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ความเดือดร้อนจากภัยพิบัติด้านต่างๆ และความเดือดร้อนจากความไม่มั่นคงในการดำรงชีพ

5.4 พิจารณาและให้คำแนะนำในเรื่องเกี่ยวกับพระราชประเพณี การถวายความปลอดภัย การถวายพระเกียรติและหลักพระราชนิยมที่ถูกต้องแก่หน่วยงานทั่วไป

5.5 ถวายคำแนะนำข้อราชการอันเกี่ยวกับงานถวายความปลอดภัยและถวายพระเกียรติตามที่รับผิดชอบ

หน้าที่ราชองครักษ์

ราชองครักษ์ทุกคนจะต้องปฏิบัติหน้าที่ถวายความปลอดภัย และถวายพระเกียรติ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง ณ ที่ประทับ รวมทั้งการเสด็จ ฯ แปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระตำหนักในต่างจังหวัด เพื่อทรงงานและเยี่ยมเยียนราษฎรในทุกพื้นที่ของประเทศ การแต่งตั้งราชองครักษ์ทุกประเภทพระมหากษัตริย์จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯแต่งตั้ง ดังนั้นกรมราชองครักษ์จึงมีหน้าที่ตามกฎหมาย ว่าด้วยราชองครักษ์และกฎหมายว่าด้วยตำรวจราชสำนัก ได้แก่ การถวายความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ พ.ศ. 2549 ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชประสงค์และราชประเพณี โดยสรุปก็คือ การถวายความปลอดภัยและการถวายพระเกียรตินั่นเอง ราชองครักษ์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ราชองครักษ์พิเศษ เป็นตำแหน่งกิตติมศักดิ์แต่งตั้งจากนายทหารสัญญาบัตรและต้องปฏิบัติหน้าที่ราชองครักษ์ ในบางโอกาสตามพระราชประเพณี

2. ราชองครักษ์เวร แต่งตั้งจากนายทหารสัญญาบัตรประจำการ และคงรับราชการตามตำแหน่งเดิม มีหน้าที่ตามเสด็จ รักษาการณ์และปฏิบัติกิจการอื่นในส่วนพระองค์พระมหากษัตริย์

3. ราของครักษ์ประจำ แต่งตั้งจากทหารสัญญาบัตรประจำการและเข้ารับราชการประจำในกรมราชองครักษ์มีหน้าที่ตามเสด็จ รักษาการณ์และปฏิบัติกิจการในส่วนพระองค์พระมหากษัตริย์แล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ

ระบบกษัตริย์ในปัจจุบัน

ประเทศที่ยังมีสถาบันพระมหากษัตริย์อยู่ในโลกนี้ปัจจุบัน มีทั้งหมด ๒๘ ประเทศ ซึ่งประเทศเหล่านี้ยังร่วมเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติด้วย โดยแบ่งออกเป็นประเทศในทวีปและโซนต่างๆ ดังนี้

1. ทวีปยุโรป มีสถาบันกษัตริย์กับประชาธิปไตย 10 ประเทศ ได้แก่ อังกฤษกับเครือจักรภพ 3 ประเทศ (ออสเตรเลีย, นิวซีแลนด์และแคนาดา) นอร์เวย์ สวีเดน เดนมาร์ก เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก สเปน ลิกเตนสไตน์และโมนาโก
2. ทวีปเอเชีย มีทั้งหมด 6 ประเทศ ได้แก่ ไทย ญี่ปุ่น มาเลเซีย กัมพูชา ภูฏาน และบรูไน
3. ทวีปแอฟริกา มีทั้งหมด 3 ประเทศ ได้แก่ โมร็อกโก เลโซโทและสวาซิแลนด์
4. ตะวันออกกลาง มีทั้งหมด 7 ประเทศ ได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย โอมาน จอร์แดน คูเวต การ์ตา บาห์เรน และสหรัฐอาหรับเอมิเรสต์
5. ประเทศในแปซิฟิก มีทั้งหมด 2 ประเทศ ได้แก่ ตองกา และซามัว

ประเทศต่างๆเหล่านี้ แม้จะมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประกอบของประเทศก็ตาม แต่สถานะของกษัตริย์ก็มีความแตกต่างกันไปตามรูปแบบการเมืองการปกครองของแต่ละประเทศ ซึ่งสามารถกล่าวถึงโดยสรุปได้ดังนี้

1. บาห์เรน (Bahrain) หรือราชอาณาจักรบาห์เรน (Kingdom of Bahrain) ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ (Democratic Constitutional Monarchy) ซึ่งเป็นไปตามผลการลงประชามติของชาวบาห์เรน เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ และเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามที่จะเสริมสร้างประชาธิปไตย เจ้าผู้ครองรัฐปัจจุบันคือ H.H. Shaikh Hamad Bin Isa Al-Khalifa ซึ่งสืบทอดราชบัลลังก์ต่อจากพระราชบิดา เมื่อเดือนมีนาคม โดยพระองค์ดำรงตำแหน่งกษัตริย์แห่งบาห์เรน
2. เบลเยียม (Belgium) ประมุขคือสมเด็จพระราชาธิบดีอัลแบร์ที่ 2 (9 สิงหาคม 2536) ระบบการเมืองเป็นสหพันธรัฐ ปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ
3. ภูฏาน (Bhutan) ประมุขของประเทศองค์ก่อน คือ สมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ซิงเย วังชุก (Jigme Singye Wangchuck) ขึ้นครองราชย์สมบัติ เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2515 เป็นสมเด็จพระ

พระราชพิธีคือครั้งที่ 4 แห่งราชวงศ์ Wangchuk เดิมปกครองในระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทรงเป็นทั้งประมุขของรัฐและหัวหน้ารัฐบาล เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2548 ซึ่งเป็นวันชาติของภูฏาน พระราชพิธีได้ประกาศเปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญและประกาศสละราชสมบัติให้กับมกุฎราชสมบัติ จิกมี เค-เซอร์ นัมเจด วังชุก (Jigmi Kheser Namgyel Wangchuck) ในปี 2551

4. เนการาบรูไนดารุสซาลาม (Negara Brunei Darussalam) ปกครองโดยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์โดยมีสมเด็จพระราชาธิบดีฮัจญี ฮัสซานัล โบลเกียห์ มูอิซซัดดีน วัดเดาะห์ (His Majesty Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah) ทรงเป็นองค์ประมุขของประเทศตั้งแต่ 5 ตุลาคม 2510 สมเด็จพระราชาธิบดีทรงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่แก้ไขล่าสุดเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2527 กำหนดให้สุลต่านทรงเป็นอธิปัตย์คือเป็นทั้งประมุข นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีจะต้องเป็นชาวบรูไนเชื้อสายมาเลย์โดยกำเนิดและจะต้องเป็นมุสลิมนิกายสุหนี่

5. กัมพูชา (Cambodia) มีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประมุขของรัฐปัจจุบัน คือ พระบาทสมเด็จพระบรมนาถนโรดม สีหนุโมนี (Preah Bat Somdech Preah Baromneath Norodom Sihamoni) โดยได้รับการคัดเลือกจากสภาราชบัลลังก์ให้ขึ้นครองราชย์ เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2547

6. เดนมาร์ก (Denmark) มีการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญ (Constitutional Monarchy) สมเด็จพระราชินีนาถมาร์เกรเธอที่ 2 แห่งเดนมาร์กทรงดำรงตำแหน่งประมุขของประเทศ ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2515 และทรงเป็นประมุขแห่งเดนมาร์กลำดับที่ 52 ซึ่งเดนมาร์กมีพระมหากษัตริย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 1528

7. ญี่ปุ่น (Japan) มีรูปแบบการปกครองเป็นระบอบเสรีประชาธิปไตยโดยมีรัฐสภาเป็นสถาบันสูงสุดของรัฐและมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล นอกจากนี้ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้มีการบัญญัติไว้ว่า สมเด็จพระจักรพรรดิทรงเป็นสัญลักษณ์ของประเทศ มีอัครมุขและไม่มีอำนาจในการบริหารประเทศปัจจุบัน คือ สมเด็จพระจักรพรรดิอากิฮิโตะ (His Majesty Emperor Akihito)

8. คูเวต (Kuwait) มีการปกครองโดยระบอบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ (Constitutional Monarchy) ราชวงศ์ Al – Sabah เป็นผู้ปกครองคูเวตนับตั้งแต่ปี 1751 มาโดยตลอด คูเวตมีความเจริญมากสองสมัยคือในสมัย Emir Sabah al – Salim Al Sabah พระราชบิดาของเจ้าผู้ครองรัฐคนปัจจุบัน และ Emir Jaber Al – Ahmed Al – Jaber Al Sabah เจ้าผู้ครองรัฐคนปัจจุบันซึ่งขึ้นครองราชย์มาตั้งแต่ปี

ค.ศ. 1977 อย่างไรก็ตามในการขึ้นครองราชย์ของคูเวตไม่ได้มีกฎหมายหรือกฎเกณฑ์การสืบราชสมบัติที่แน่นอน เจ้าผู้ครองนคร (Emir) จะเป็นผู้แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี

9. เลโซโท (Lesotho) มีการปกครองแบบ Constitutional Monarchy มีกษัตริย์เป็นประมุขกษัตริย์องค์ปัจจุบัน คือ กษัตริย์ Letsie III ซึ่งขึ้นครองราชย์ตั้งแต่วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2539 ภายหลังการสิ้นพระชนม์ของพระบิดาจากอุบัติเหตุทางรถยนต์ คือ กษัตริย์ Mosheshoe II ทั้งนี้กษัตริย์ Letsie III ได้ทรงเคยขึ้นครองราชย์มาแล้วในช่วงเดือน พฤศจิกายน 2533 ถึง กุมภาพันธ์ 2538 ขณะที่พระราชบิดาทรงอยู่ระหว่างลี้ภัย ในเดือนสิงหาคม 2537 กษัตริย์ได้ร่วมกับฝ่ายทหารทำการรัฐประหารขับไล่รัฐบาล พลเรือนของนาย Mokhehle ที่มาจากการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยนานาชาติ ได้ประณามการกระทำของกษัตริย์ Letsie III ได้ยอมคืนอำนาจแก่นายกรัฐมนตรีและได้สละราชสมบัติให้กษัตริย์ Mosheshoe II พระราชบิดาซึ่งเคยถูกทหารยึดอำนาจในปี 2533 กลับมาครองราชย์อีกครั้งหนึ่ง

10. ลิกเตนสไตน์ (Liechtenstein) มีระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประมุขของประเทศ คือ His Serene Highness Reigning Prince Hans Adam II ขึ้นครองราชย์เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2532 และเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2547 ได้โปรดเกล้าให้ Hereditary Prince Alois ปฏิบัติพระราชภารกิจแทนพระองค์

11. ราชรัฐลักเซมเบิร์ก (The Grand Duchy of Luxembourg) ระบบการเมืองการปกครองเป็นแบบ ประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข กษัตริย์องค์ปัจจุบัน คือ แกรนด์ดยุกองรี (Grand Duke Henri) ขึ้นครองราชย์สมบัติ เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม ค.ศ.2000 เป็นกษัตริย์องค์ที่ 6 ของราชวงศ์ Nassau สืบราชสมบัติต่อจากแกรนด์ดยุกอง (Grand Duke Jean) พระราชชนกซึ่งสละราชสมบัติหลังจากที่ครองราชย์นานถึง 36 ปี

12. มาเลเซีย (Malaysia) ระบอบการเมืองการปกครองเป็นแบบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา (Parliamentary Democracy) มีสมเด็จพระราชาธิบดี (Yang – di Pertuan Agong) เป็นประมุข โดยมาจากการเลือกตั้งจากเจ้าผู้ปกครองรัฐ 9 แห่งและผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันขึ้นดำรงตำแหน่งวาระละ ๕ ปี ประมุของค์ปัจจุบัน คือ สมเด็จพระราชาธิบดี ตันกู ไชด์ ซีราจูดดิน อิบนิ อัลมาร์ฮุมตูกู ไชด์ ปุตรา จูมาลูลาลิล

13. โมร็อกโก (Moroco) มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล แต่พระมหากษัตริย์ทรง พระราชอำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีกระทรวงสำคัญ รวมทั้งมีพระราชอำนาจออกพระราชกฤษฎีกายุบสภานิติบัญญัติ กษัตริย์องค์ปัจจุบัน คือ สมเด็จพระราชาธิบดี โมฮัมเหม็ดที่ 6 (Mohammed VI) ทรงเข้าพิธีพระบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 1991

14. เนเธอร์แลนด์ (Netherlands) มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ บางครั้งเรียกเนเธอร์แลนด์ (The Netherlands) ว่า ฮอลแลนด์ (Holland) โดยมีชื่ออย่างเป็นทางการว่าราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ (Kingdom of the Netherland) องค์ประมุขคือสมเด็จพระราชินีนาถเบียทริกซ์ (Her Majesty Queen Beatrix) ขึ้นครองราชย์สมบัติ เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2523

15. นอร์เวย์ (Norway) มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ มีพระประมุข คือ สมเด็จพระราชาธิบดี เฮรัลด์ ที่ 5 (King Harald V) พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีซึ่งมีหน้าที่ดำเนินนโยบายบริหารประเทศด้วยความเห็นชอบจากรัฐสภา

16. โอมาน (Oman) มีระบบการเมืองการปกครองแบบราชาธิปไตย (Monarchy) โดยสุลต่านแห่งรัฐมีอำนาจสูงสุด อำนาจบริหารอยู่ที่คณะรัฐมนตรี (Council of Ministers) ซึ่งองค์สุลต่านจะทรงแต่งตั้ง ประมุขของรัฐ คือ H.M. Sultam Qaboos Bim Said Al Said นอกจากนี้ยังดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงการคลัง

17. กาตาร์ (Qatar) มีการปกครองระบอบราชาธิปไตย โดยมีเจ้าผู้ครองนครรัฐ (Amir of Qatar) เป็นประมุขและอำนาจการปกครองทั้งหมดตกอยู่กับเจ้าผู้ครองรัฐและราชวงศ์ Al Thani กาตาร์มีรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวปี พ.ศ.2515 เป็นกฎหมายหลักในการปกครองประเทศและยึดถือแบบแผนการดำเนินชีวิตตามหลักการของศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด และต่อมาในปี 2542 เจ้าผู้ครองรัฐกาตาร์ได้ออกพระราชกำหนดให้จัดตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวร กาตาร์ไม่มีพรรคการเมืองแต่มีสภาที่ปรึกษาเรียกว่า Majlis al Shura ประกอบด้วยสมาชิก 35 คน แต่งตั้งโดยเจ้าผู้ครองรัฐมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่เจ้าผู้ครองรัฐ ประมุขของรัฐองค์ปัจจุบันคือ Sheikh Hamad Bin Khalifa Al Thani ขึ้นครองราชย์ด้วยการก่อรัฐประหารพระราชบิดา เมื่อปี 2538 โดยปราศจากการนองเลือด

18. ซามัว (Samoa) มีการปกครองแบบประชาธิปไตย ประมุขของรัฐคือ H.H. Malirtoa Tanumafili II ได้รับการแต่งตั้ง เมื่อปี 2505 จากการสืบตระกูลและจะดำรงตำแหน่งประมุขตลอดชีพ อย่างไรก็ตามผู้ที่ดำรงตำแหน่งคนต่อไปจะมาจากการเลือกตั้งและจะดำรงตำแหน่งในวาระ 5 ปี

19. สเปน (Spain) มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (Constitutional monarchy) มีประมุขคือสมเด็จพระราชาธิบดี ฮวน คาร์ลอส ที่ ๑ (Juan Carlos) ทรงขึ้นครองราชย์ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน ค.ศ.1975 ทรงอภิเษกสมรสกับสมเด็จพระราชินีโซเฟีย (Queen Sofia)

20. สวาซิแลนด์ (Swaziland) มีการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาตั้งแต่เดิมจนกระทั่งปัจจุบันอยู่ภายใต้ราชวงศ์ Dlamini กษัตริย์ซึ่งเป็นประมุของค์ปัจจุบันคือ King Mswati III ทรงมีพระราชอำนาจสิทธิขาดในการแต่งตั้งและถอดถอนนายกรัฐมนตรีและคนในคณะรัฐบาล

กษัตริย์ทรงมีอำนาจมากทรงครอบครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินส่วนใหญ่ของประเทศและทรงมอบสิทธิในการทำกินบนพื้นที่ต่างๆให้ประชาชนโดยมอบผ่านหัวหน้าเผ่าต่างๆนำไปจัดสรรให้ประชาชน

21. สวีเดน (Sweden) มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาเดียวโดยมีกษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ สวีเดนเป็นประมุขที่มีรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษรที่เก่าแก่ที่สุดในยุโรป ประกอบด้วยกฎหมายขึ้นมุลฐาน รวม 4 ฉบับ เริ่มใช้มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1809 ประมุของค์ปัจจุบันคือสมเด็จพระราชาธิบดีคาร์ลที่ 16 กุสตาฟ (King Carl XVI Gustaf) ซึ่งเสด็จขึ้นครองราชย์เมื่อ ค.ศ. 1973

22. ไทย (Thailand) มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศการปกครองของไทยมีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ในสมัยสุโขทัย (พ.ศ. 1781 – 1981) การปกครองเป็นแบบพ่อปกครองลูก ผู้ปกครองคือพระมหากษัตริย์ค้ำนำหน้ามนสมันนั้นจึงใช้คำว่า “พ่อขุน” สมัยอยุธยา (พ.ศ. 1893 – 2310) เริ่มต้นเมื่อพระเจ้าอู่ทองทรงตั้งกรุงศรีอยุธยาขึ้นเป็นราชธานี พระมหากษัตริย์ทรงอยู่ในฐานะเทวราชหรือสมมติเทพเป็นองค์รัฐาธิปัตย์ปกครองแผ่นดินจะเรียกว่า “สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว” ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2325 – 2475) ได้เอาแบบอย่างปกครองในสมัยสุโขทัย และอยุธยามาผสมกันฐานะของพระมหากษัตริย์เปลี่ยนแปลงไปไม่ได้อยู่ในฐานะเทวราชหรือสมมติเทพดังแต่ก่อน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์กับราษฎรมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ถึงแม้จะปกครองตามระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์แต่มีลักษณะประชาธิปไตยแฝงอยู่ การปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์สิ้นสุดลง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในวันที่ 24 มิถุนายน 2475 นับได้ว่าเป็นการเริ่มต้นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

23. ตองกา (Kingdom of Tonga) การเมืองการปกครองมีการพัฒนาประชาธิปไตยที่ช้ามากแม้จะมีประชาชนเรียกร้องตั้งแต่ปี 2529 และรัฐมนตรีต่างประเทศของออสเตรเลียก็เคยบีบบังคับเช่นกัน แต่ตองกาก็ยังปกครองโดยกษัตริย์ซึ่งมีกษัตริย์ Taufa'ahau Tupou IV เป็นองค์ประมุขในปัจจุบันซึ่งได้ขึ้นครองราชสมบัติต่อจากพระราชมารดา Queen Salote Tupou III เมื่อ พ.ศ. 2508 และได้มีพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2510 รัฐสภาของตองกาเป็นระบบสภาเดี่ยวประกอบไปด้วยคณะรัฐมนตรี 12 คน คัดเลือกและแต่งตั้งโดยกษัตริย์ดำรงตำแหน่งจนกระทั่งเกษียณอายุ ผู้แทนขุนนาง (Noble MPs) จำนวน 9 คน คัดเลือกโดยกลุ่มขุนนาง (มีทั้งหมด 33 คน) ผู้แทนสามัญชน (Commoner MPs) จำนวน 9 คน มาจากการเลือกตั้งของประชาชน

24. ยูเออี (United Arab Emirates) หรือสหรัฐอาหรับเอมิเรต ประกอบด้วยรัฐอาหรับ 7 รัฐ บนฝั่งตะวันตกของอ่าวเปอร์เซีย ซึ่งมีรัฐใหญ่ 2 รัฐเป็นแกนนำคือ รัฐอาบูดาบี (Abu Dhabi) และ ดูไบ (Dubai) ประมุขของประเทศเป็นเจ้าผู้ครองนครรัฐและดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีด้วย โดยประมุขคนปัจจุบันคือ H.H.Shiekh Khalifa Bin Zayed Al – Nahyan ในรัฐธรรมนูญฉบับถาวรในปี

2539 กำหนดให้ยูเออีเป็นสหพันธรัฐ (Federation) ประกอบด้วย 7 รัฐอำนาจปกครองสูงสุดอยู่ที่สภาสูงสุด (Federal Supreme Council) มีสมาชิกประกอบด้วยเจ้าผู้ครองรัฐทั้ง 7 รัฐ การตัดสินใจใช้คะแนนอย่างน้อย 5 คะแนน (โดยต้องรวมรัฐอาบูดาบีและรัฐคูไบ) สภานี้จะเป็นผู้เลือกประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีจากสมาชิกสภาสูงสุด ประธานาธิบดีจะแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี (Federal Council of Ministers) ซึ่งทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารขึ้นตรงต่อสภาสูงสุด

25. อังกฤษ (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland) สหราชอาณาจักรมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์ (สมเด็จพระราชินีนาถ) เป็นประมุข สหราชอาณาจักรไม่มีกฎหมายรัฐธรรมนูญแบบเรียงลำดับมาตรา แต่ใช้พระราชบัญญัติและกฎหมายจารีตประเพณีในการบริหารประเทศ สมเด็จพระราชินีนาถทรงเป็นประมุขฝ่ายบริหาร ทรงมีบทบาทสำคัญด้านนิติบัญญัติ ทรงเป็นประมุขฝ่ายตุลาการ ทรงเป็นผู้บัญชาการทหารรักษาพระองค์และทรงเป็นผู้บริหารสูงสุดของคริสตจักรแห่งอังกฤษ

26. จอร์แดน (Hashemite Kingdom of Jordan) มีการปกครองในระบอบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ มีสมเด็จพระราชาธิบดีเป็นประมุขรัฐ องค์ปัจจุบัน คือ สมเด็จพระราชาธิบดีอับดุลลอร์ที่ 2 ฝ่ายบริหารมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล ฝ่ายนิติบัญญัติมี 2 สภา เรียกว่า สมาชิกผู้แทนราษฎร (Majlis an Nuwab) และสมาชิกวุฒิสภา (Majlis al - Aayan) สมาชิกมาจากการเลือกตั้ง 150 คน ฝ่ายตุลาการเป็นระบบศาลสูง (High Court) ระบบกฎหมายใช้กฎหมายอิสลามเป็นพื้นฐานผสมกับกฎหมายออกโตมันอียิปต์ โดยนำรูปแบบมาจากประมวลกฎหมายนโปเลียนเป็นประมวลกฎหมายแพ่งของฝรั่งเศส

27. ราชรัฐโมนาโก (Monaco) มีการปกครองในระบอบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ มาตั้งแต่ พ.ศ. 2454 มีเจ้าชายเป็นประมุขแห่งรัฐ องค์ปัจจุบันคือเจ้าชายอาลแบร์ที่ ๒ หัวหน้ารัฐบาลของ โมนาโก คือ มินิสต์ร์เดตา (Ministre d' Etat) แต่งตั้งโดยพระประมุข เป็นผู้นำของคณะที่ปรึกษารัฐบาล คณะที่ปรึกษารัฐบาลประกอบด้วยที่ปรึกษารัฐบาล ๕ คน คูแล ๕ กรม อำนาจนิติบัญญัติของราชรัฐอยู่ที่พระประมุขและคณะมนตรีแห่งชาติ (Conseil National)

28. ซาอุดีอาระเบีย (Kingdom of Saudi Arabia) หรือราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย มีการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช แบบราชาธิปไตยและทุนนิยม พระมหากษัตริย์มีอำนาจสูงสุด เป็นผู้แต่งตั้งและเพิกถอนคณะรัฐมนตรีและสภาที่ปรึกษา (Shura) สภาที่ปรึกษานี้ถือเป็นพัฒนาการใหม่ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองประเทศแต่ก็เป็นเพียงในฐานะที่ปรึกษาเท่านั้นมิใช่สถานิติบัญญัติเหมือนประเทศอื่นๆ แม้ในทางกฎหมายพระราชบัญญัติมีอำนาจสิทธิขาดในการปกครองประเทศ แต่ในทางปฏิบัติจะใช้วิธีดำเนินนโยบายที่ได้รับความเห็นชอบร่วมกัน (Consensus) จากกลุ่มต่างๆ ในประเทศ พระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบัน คือ สมเด็จพระราชาธิบดีซัลมาน บิน อับดุลอะซีซ อาลสะอูด

ทฤษฎีความขัดแย้ง (Conflict Theory)

เป็นแนวความคิดที่มีข้อสมมุติฐานที่ว่า พฤติกรรมของสังคมสามารถเข้าใจได้จากความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆ และบุคคลต่างๆ เพราะการแข่งขันในการเป็นเจ้าของทรัพยากรที่มีค่าที่หายาก การเข้าสู่อำนาจ ผลประโยชน์ ค่านิยม ทศนคติ การศาสนา ความคิดเห็นด้านการเมือง เป็นต้น ดังนั้น ความขัดแย้งจึงเป็นสิ่งที่ไม่มีใครปรารถนา ซึ่งมักจะเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว トラบิตที่มนุษย์ยังรวมกันเป็นสังคม เป็นชุมชนที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การพัฒนาทางด้านกายภาพ ความเจริญทางวัฒนธรรม การเปลี่ยนไปของภูมิสังคม (Social Landscape) ภูมิวัฒนธรรม (Cultural Landscape) นิเวศวัฒนธรรม (Cultural ecology) มีชีวิตวัฒนธรรม (Way of Life) ร่วมกับชุมชนทางชาติพันธุ์ (Ethnic Village) (เรือนไทย บ้านไทย เมืองโบราณ, ศรีศักดิ์ วัลลิโกดม, กรุงเทพฯ 2552)

Ralf Dahrendorf (ค.ศ. 1929-2009) เป็นนักสังคมชาวเยอรมันที่ปฏิเสธแนวความคิดของ Karl Marx (ค.ศ. 1897-1958) ที่ว่าชนชั้นในสังคมเกิดจากปัจจัยการผลิต Ralf ได้ให้ชื่อโมเดลว่า Dialectical Conflict Perspective ในทัศนะของเขามองว่าองค์การสังคม คือ Imperatively Coordinated Association หรือเรียกย่อว่า ICA องค์การนี้มีขนาดต่างๆอย่างองค์การทางสังคมโดยทั่วไป ตั้งแต่กลุ่มสังคม ชุมชน ไปจนถึงสังคมมนุษย์มีความไม่เท่าเทียมกัน ความไม่เท่าเทียมกันในสังคมนั้นเกิดจากความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องของสิทธิอำนาจ (Authority) กลุ่มที่เกิดขึ้นภายในสังคมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มที่มีสิทธิอำนาจกับกลุ่มที่ไม่มีสิทธิอำนาจ สังคมจึงเกิดกลุ่มแบบไม่สมบูรณ์ (Guasi Groups) ของทั้งสองฝ่ายที่ต่างมีผลประโยชน์แอบแฝง (Latent Interest) อยู่เบื้องหลัง ดังนั้นแต่ละฝ่ายจึงต้องพยายามรักษาผลประโยชน์ของตนเอาไว้ โดยมีผู้นำทำหน้าที่ในการเจรจาเพื่อประนีประนอมผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ระดับของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจะรุนแรงมากหรือรุนแรงน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับการจัดการและการประสานผลประโยชน์ของกลุ่มที่ครอบงำและเสนอความคิดว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมสามารถควบคุมได้ด้วยการประนีประนอม Dahrendorf มีความเห็นว่าความขัดแย้งสามารถทำให้โครงสร้างมีการเปลี่ยนแปลงได้ ประเภทของการเปลี่ยนแปลง ความรวดเร็วของการเปลี่ยนแปลงและขนาดของการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลง เช่น อำนาจกลุ่ม ความกดดันของกลุ่ม เป็นต้น

การบริหารความขัดแย้งเป็นสิ่งที่ผู้นำทุกคนต้องเผชิญอยู่ตลอดเวลาทั้งภายในตัวเองและระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล ขึ้นอยู่กับว่าผู้นำนั้นจะสวมบทบาทการมีภาวะผู้นำแบบใดและใช้อำนาจทางหลักการทฤษฎีและข้อคิดเห็นอย่างไรเพื่อที่จะขจัดปัญหานั้น ทฤษฎีหลักการและแนวคิดนั้นมีอยู่หลากหลายที่จะนำมาประยุกต์ใช้ ทฤษฎีภาวะผู้นำคือ ผู้นำแบบเผด็จการ (Power Leadership) ทฤษฎีภาวะผู้นำแบบความสามารถพิเศษของคองเกอร์และคานันโก (Conger and Kanungo's Charismatic

Leadership Theory) ผู้นำแบบประนีประนอม ทฤษฎีอุปติการณ์ (Contingency Theory) ผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลง (Transformation Leadership) (Effective Leadership, Robert N. Lussier and Christopher F. Achu, Transcontinental Loiseville, Quebec Canada. Pp 298-333) และการจัดการความขัดแย้งตามกรอบแนวคิดของ Fiedler วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้นำตามกรองทฤษฎีของ โทมัสและคิลแมนน์ (Thomas and Kilmann. 1987 : 11-16 อ้างในเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2540 : 104-105) ซึ่งจำแนกออกเป็น 5 วิธี ได้แก่

1. การเอาชนะ (Competition) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกเมื่อเกิดสถานการณ์เป็นความขัดแย้งที่เน้นเอาแต่ใจตนเอง มุ่งชัยชนะของตนเองเป็นประการสำคัญโดยไม่ต้องคำนึงถึงประโยชน์หรือความสูญเสียของผู้อื่น พฤติกรรมที่แสดงออกที่การเอาชนะ

2. การร่วมมือ (Collaboration) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกเมื่อเกิดสถานการณ์ความขัดแย้ง เป็นการมุ่งที่จะเอาชนะและในขณะเดียวกันก็ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่มุ่งให้เกิดความพอใจทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น พฤติกรรมลักษณะนี้เป็นความร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหาที่มุ่งจะให้เกิดการชนะทั้งสองฝ่าย

3. การประนีประนอม (Compromising) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกเมื่อเกิดสถานการณ์ความขัดแย้ง เป็นจุดยืนระหว่างของกลางของมติการเอาใจตนเองและมติการเอาใจผู้อื่น เป็นแบบของการเจรจาต่อรองที่มุ่งให้ทั้งสองฝ่ายมีความพอใจบ้าง เป็นลักษณะที่หากจะได้บ้างก็ควรจะยอมเสียบ้างในลักษณะพบบันครั้งทาง

4. การหลีกเลี่ยง (Avoiding) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกเมื่อเกิดสถานการณ์ความขัดแย้ง เป็นการไม่สู้ปัญหาและไม่ร่วมมือในการแก้ปัญหา ไม่สนใจความต้องการของตนเองและความต้องการของผู้อื่น แสดงอาการหลีกเลี่ยงปัญหา เงือขยาและไม่สนใจความขัดแย้งที่เกิดขึ้น พยายามทำตัวอยู่เหนือความขัดแย้ง โดยเชื่อว่าความขัดแย้งจะลดลงเมื่อเวลาผ่านไป

5. การยอมให้ (Accommodation) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกเมื่อเกิดสถานการณ์ความขัดแย้ง เป็นพฤติกรรมที่เน้นการเอาใจผู้อื่น เป็นผู้เสียสละ ปล่อยให้ผู้อื่นดำเนินการไปตามที่ชอบแม้จะไม่เห็นด้วยก็ตาม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยของอริคม สุขสมสถาน ได้ให้ทัศนะว่าปัจจุบันการคุกคามสถาบันพระมหากษัตริย์มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งโดยตรงได้แก่การแสดงความเห็น โจมตีสถาบัน การบิดเบือนข้อมูลเพื่อปลุกกระแสการต่อต้านสถาบันมีอย่างต่อเนื่องและมีความถี่สูงขึ้น สังเกตได้จาการเผยแพร่ข้อมูลในเว็บไซต์หมิ่นสถาบันจนทำให้ต้องมีการปิดเว็บไซต์เหล่านั้นในเวลาต่อมา โดยทางอ้อมได้แก่ การสร้างกระแสความเข้าใจผิดต่อสังคมว่าสถาบันอยู่เบื้องหลังในกรณีต่างๆ หากมี

บุคคลถูกดำเนินคดีในข้อหาหมิ่นประมาท ดูหมิ่นหรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 และพัฒนานำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองจนถึงการพยายามแก้ไขรัฐธรรมนูญ จากความต่อเนื่องในความพยายามสร้างเงื่อนไขต่างๆ ทำให้มั่นใจได้ว่ามีกลุ่มบุคคลหรือขบวนการอยู่เบื้องหลังเพื่อการล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์

เหตุการณ์ลอบทำร้ายบุคคลสำคัญ

การลอบทำร้ายหรือลอบสังหารบุคคลสำคัญมีตั้งแต่สมัยโบราณและนับตั้งแต่การลอบสังหาร จูเลียส ซีซาร์ ของโรมันซึ่งก็มีสาเหตุมาจากการเมือง ในยุคต่อๆมาก็ยังคงปรากฏว่าได้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นอยู่เสมอแม้จะด้วยสาเหตุหลากหลายประการดังเช่น

ประธานาธิบดี Abraham Lincoln ถูกนาย John Wilkes Booth ลอบสังหารในโรงละครกรูวอชิงตันดีซี เมื่อวันที่ 14 เมษายน ค.ศ. 1865

ประธานาธิบดี John F. Kennedy ถูกลอบสังหารที่เมือง Dallas เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน ค.ศ. 1963

ประธานาธิบดี Gerald R. Ford ถูกลอบยิง 2 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อวันที่ 5 กันยายน ค.ศ. 1975 ที่เมืองซานฟรานซิสโก ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 22 กันยายน ค.ศ. 1975 ที่เมืองซานฟรานซิสโก

ประธานาธิบดี Ronald Reagan ถูกคนร้ายคือ นาย John W. Hinckley ยิงที่หน้าอกซ้าย กระสุนทะลุปอด เมื่อวันที่ 30 มีนาคม ค.ศ. 1981 ที่กรุงวอชิงตัน ดีซี

Margaret Thatcher นายกรัฐมนตรีอังกฤษ ถูกลอบสังหารด้วยวัตถุระเบิดโดยผู้ก่อการร้ายชาวไอริช ขณะกำลังประชุมพรรค Conservative ที่ Grand Hotel Brighton เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 1984 แม้นายกรัฐมนตรีไม่ได้รับอันตรายแต่ผู้ติดตามเสียชีวิต 5 คน

นางอินทรีรา คานธี นายกรัฐมนตรีอินเดีย ถูกสังหารเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม ค.ศ. 1984 โดยองค์กรกษัตริย์ 2 คนในสวนทำเนียบนายกรัฐมนตรี ด้วยสาเหตุความขัดแย้งระหว่างชาวฮินดูกับชาวมุสลิม

นอกจากนี้ยังมีผู้นำอีกหลายประเทศที่ถูกทำร้ายและสังหารจนเสียชีวิตได้แก่ ประธานาธิบดี Park Jung Hee ของเกาหลีใต้ ประธานาธิบดี Anwar Sadat ของอียิปต์ ประธานาธิบดี Pinochet ของชิลี เป็นต้น ส่วนในประเทศไทยเหตุการณ์ลอบสังหารบุคคลสำคัญที่ก่อให้เกิดความเศร้าสะเทือนใจมาสู่คนไทยมากที่สุดก็คือเหตุการณ์ลอบปลงพระชนม์รัชกาลที่ 8 จนสวรรค์เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2489

เหตุการณ์ลอบปลงพระชนม์ก็เคยเกิดขึ้นในรัชกาลปัจจุบันเช่นกัน เมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2520 ในขณะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระสังฆราชเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณ

วลัยลักษณ์ เสด็จเยี่ยมราษฎรและพระราชทานชงลูกเสือชาวบ้านที่ อ.เมือง จ. ยะลา พอพระราชทานชงเสร็จก็มีการระเบิดเกิดขึ้น 2 ครั้งระยะเวลาห่างกันประมาณ 13 วินาที จุดที่วางระเบิดห่างจากพลับพลาที่ประทับเพียง 55 เมตรและ 105 เมตร ซึ่งทั้งสองจุดห่างจากลาดพระบาทเพียง 5.20 เมตรเท่านั้นเอง แรงระเบิดทำให้ประชาชนที่มาเฝ้ารับเสด็จ 55 คนได้รับอันตรายถึงบาดเจ็บและบาดเจ็บสาหัส 11 คน การลอบวางระเบิดครั้งนี้เป็นเครื่องชี้เจตนาของผู้กระทำผิดให้เห็นได้ว่าการกระทำนั้นมีความมุ่งหมายเพื่อปลงพระชนม์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหรือต้องการจะประทุษร้ายต่อพระองค์อย่างแน่นอน (บุญร่วม เทียมจันทร์ , 2537 : หน้า 245)

บทที่ 3

สถาบันทางการเมืองและองค์กรต่างๆ

รัฐสภา

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 การเมืองการปกครองของไทยก็ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาเป็นลำดับ ในช่วงเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงการปกครองนั้นคณะราษฎรยังไม่มีความรู้ความชำนาญเพียงพอในการปกครอง จึงจัดให้มีวุฒิสภาขึ้น โดยจัดจากผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในด้านต่างๆ ทั้งที่เป็นข้าราชการและไม่ใช่ข้าราชการ วุฒิสมาชิกในตอนแรกๆ นั้นจะแต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ก็เพื่อต้องการให้ฝ่ายบริหารมีความเข้มแข็ง ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะในการเลือกตั้งแต่ละครั้งไม่มีพรรคการเมืองใดได้เสียงข้างมากเด็ดขาด จึงต้องตั้งรัฐบาลผสมในขณะเดียวกันก็จะแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาก็มักจะแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับรัฐบาลได้แก่ นายทหารที่มีตำแหน่งเป็นผู้บังคับบัญชาระดับสูง ข้าราชการผู้ใหญ่ เป็นต้น ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็จะมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนเป็นส่วนใหญ่

การเมืองการปกครองของไทยได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ โดยใช้หลักพื้นฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยแบ่งอำนาจการปกครอง ออกเป็น 3 ฝ่าย คือ

1. ฝ่ายบริหาร คือ รัฐบาลอันประกอบไปด้วยนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี
2. ฝ่ายนิติบัญญัติ ประกอบไปด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
3. ฝ่ายตุลาการ ซึ่งประกอบไปด้วยศาลต่างๆ

ทั้ง 3 ฝ่ายจะถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน ในฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งประกอบไปด้วย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจะเปรียบเสมือนผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยวิธีการได้มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สมาชิกรัฐสภาจะมาจากการเลือกตั้งหรือสรรหาตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ซึ่งจะมีส่วนที่คล้ายคลึงกันและส่วนที่แตกต่างกันไป (วิเคราะห์วิธีการได้มาของสมาชิกสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, จารุวรรณ สุขุมาลพงษ์, 2550)

ในประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยมักนิยมใช้ระบบสองสภา (Bicameral Parliamentary System) ซึ่งประกอบไปด้วย วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร ในการปกครองระบบรัฐสภาแบบประธานาธิบดีและระบบกึ่งรัฐสภาถึงประธานาธิบดีนั้น วุฒิสภามักจะมีจำนวนสมาชิกน้อยกว่าสภาผู้แทนราษฎรแต่มีวาระการดำรงตำแหน่งยาวนานกว่า ตัวอย่างเช่น สหรัฐอเมริกา เป็นต้น

วุฒิสภา

วุฒิสภาเป็นองค์กรทางการเมืองที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนานนับตั้งแต่สมัยกรีกและโรมันแล้ว ลักษณะโดยทั่วไปแล้วเป็นการเข้ามาดำรงตำแหน่งของผู้มีวัยวุฒิและคุณวุฒิของกลุ่มชนชั้นผู้ปกครองซึ่งบางครั้งก็เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในสังคม การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามีความหลากหลายทั้งที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน เช่น วุฒิสภาออสเตรเลีย (Australian Senate) สมาชิกจะมีวาระ 6 ปี แต่จะมีการเลือกตั้งสมาชิกครั้งหนึ่งของวุฒิสภาในทุก 3 ปี สมาชิกวุฒิสภาอีกประเภทหนึ่งมาจากการแต่งตั้ง เช่น วุฒิสภาแคนาดา (Canadian Senate) สมาชิกจะได้รับการแต่งตั้งจากผู้สำเร็จราชการ (Governor General) ของพระราชินีแห่งอังกฤษ โดยได้รับคำแนะนำจากนายกรัฐมนตรี นอกจากนี้ยังมีรูปแบบที่มาของสมาชิกวุฒิสภาที่ใช้การเลือกตั้งควบคู่กับการแต่งตั้ง เช่น กรณีของประเทศอินเดีย สมาชิกวุฒิสภาส่วนหนึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยอ้อมจากสมาชิกสภานิติบัญญัติประจำมลรัฐและอีกส่วนหนึ่งมาจากการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีอีกโดยมีสัดส่วน 238 ต่อ 12 คน เป็นต้น

สำหรับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของไทยนั้นมีหลากหลายรูปแบบแตกต่างกันไปตามยุคสมัยในยุคหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อปี พ.ศ.2475 นั้นวุฒิสมาชิกได้รับการแต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีบทบาทในสังคมทั้งข้าราชการผู้ใหญ่และนายทหารที่คุมกำลังรวมถึงนักธุรกิจบางส่วน แต่การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาจากการแต่งตั้งนั้นก็มิได้สนองตอบต่อความต้องการของประชาชนและผลประโยชน์ของประเทศชาติอย่างแท้จริง ดังนั้นในรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 จึงได้ปรับเปลี่ยนให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรงเหมือนกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยกำหนดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาไว้ 200 คน การเลือกตั้งใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งซึ่งเฉลี่ยตามจำนวนประชากรที่มีอยู่ในแต่ละจังหวัด

อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาก่อน พ.ศ.2540 นั้น มีบทบาทเป็นเพียงสภาถ่วงดุลเท่านั้น แต่ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ได้กำหนดให้วุฒิสภามีหน้าที่ตรวจสอบและถอดถอนซึ่งเปรียบเสมือนว่าวุฒิสภาเป็นสภาตรวจสอบ นอกจากนี้องค์กรตรวจสอบทุกองค์กรวุฒิสภาเป็นคนที่คัดเลือก เช่น คณะกรรมการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครองสูงสุด เป็นต้น จึงจะเห็นได้ว่า ความมุ่งหมายเพื่อที่จะได้ซึ่งสมาชิกวุฒิสภานั้นต้องการบุคคลที่มีวุฒิภาวะสูง และมีความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นบุคคลที่ประเทศชาติฝากความหวังได้เพราะวุฒิสภายังมีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนบุคคลที่ดำรงระดับสูงต่างๆ ได้ด้วย นอกจากนี้ยังจะเห็นได้ว่าสมาชิกวุฒิสภามีความเป็นอิสระ โดยห้ามสังกัดพรรคการเมืองและยังห้ามไม่ให้เป็นรัฐมนตรีอีกด้วย

อย่างไรก็ตามสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งกลับไม่สามารถทำงานได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้ นั่นคือต้องการให้วุฒิสภากำหนดหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายและตรวจสอบ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะรัฐธรรมนูญกำหนดไว้มิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นวุฒิสมาชิกสังกัดพรรคการเมืองและห้ามมิให้มีการหาเสียง ดังนั้นจึงทำให้ผู้ลงสมัครต้องอาศัยพึ่งพิงฐานคะแนนจากพรรคการเมืองและนักการเมืองในพื้นที่ หรือไม่เช่นนั้นก็เป็นอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ลาออกจากพรรคเพื่อมาลงสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภา เพื่อเปิดโอกาสให้พรรคพวกหรือเครือข่ายมาลงสมัครแทน ในรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 นั้นมีสมาชิกวุฒิสภาสองชุด แต่ปรากฏว่าได้เกิดมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าสมาชิกวุฒิสภาไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ กล่าวคือไม่มีความเป็นกลางในการตรวจสอบรัฐบาลและการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ประกอบกับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2549 ยังปรากฏว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภามีความสัมพันธ์กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในลักษณะเครือญาติ ทำให้วุฒิสมาชิกมีภาพลักษณ์ที่ไม่เป็นกลางเด่นชัดขึ้นและกระบวนการตรวจสอบฝ่ายบริหารจึงไม่ก่อให้เกิดความไว้วางใจมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งประเด็นการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสมาชิกวุฒิสภาเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่มีการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นกันอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะประเด็นที่มาของวุฒิสภาซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของสมาชิกวุฒิสภาโดยตรง ดังนั้นในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 จึงให้ความสำคัญเกี่ยวกับที่มาและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาเพราะเห็นว่า วุฒิสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งนั้น ไม่อาจรอดพ้นจากการครอบงำโดยพรรคการเมืองและไม่มีความเป็นอิสระเพียงพอที่จะทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างเต็มที่

อำนาจหน้าที่สมาชิกวุฒิสภา

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้วุฒิสภามีบทบาทอำนาจหน้าที่ แบ่งเป็น 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านนิติบัญญัติ เช่น กลั่นกรองร่างกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรแล้วและพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนด เป็นต้น
2. ด้านควบคุม ตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน เช่นการตั้งกระทู้ถาม โดยที่สมาชิกวุฒิสภามีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี เกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้และการอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภาโดยไม่จำเป็นต้องมีการลงมติ เป็นต้น
3. ด้านการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
4. ด้านการเลือกหรือให้ความเห็นชอบบุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและศาล
5. ด้านการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง
6. ด้านการเป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทย

7. ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบในเรื่องต่างๆ

จึงเห็นได้ว่าวุฒิสภามีบทบาทอำนาจหน้าที่เป็นสภาถ่วงดุล โดยพิจารณากลับกรองร่างกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรมาแล้ว ซึ่งอำนาจหน้าที่ด้านนิติบัญญัตินี้ สภาผู้แทนราษฎรถูกกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่มากกว่าวุฒิสภา นอกจากนี้บทบาทอำนาจหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของวุฒิสภาคือเป็นสภาตรวจสอบ ซึ่งต้องควบคุมและตรวจสอบใช้อำนาจรัฐทั้ง ผู้ดำรงตำแหน่งในฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการและฝ่ายนิติบัญญัติรวมถึงกรรมการองค์กรอิสระต่างๆ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ที่มาของสมาชิกผู้แทนราษฎรของประเทศต่างๆ โดยทั่วไปมักเน้นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในประเทศด้วยระบบหรือวิธีการที่แตกต่างกันไป โดยมักคำนวณสัดส่วนสมาชิกจากจำนวนประชากรทั้งประเทศเป็นหลักมากกว่าการกำหนดสัดส่วนในเชิงภูมิศาสตร์ เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศญี่ปุ่น มีจำนวน 480 คน ภายในวาระ 4 ปี โดยแบ่งที่มาของสมาชิกตามระบบการเลือกตั้ง กล่าวคือ สมาชิกจำนวน 180 คน มาจากการเลือกตั้งระบบสัดส่วนและสมาชิกจำนวน 300 คนมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต ในขณะที่สหรัฐอเมริกา กำหนดให้สมาชิกผู้แทนราษฎรมีจำนวน 435 คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตในแต่ละมลรัฐ ซึ่งแต่ละเขตจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับสัดส่วนจำนวนประชากรในแต่ละมลรัฐ เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยนั้นหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบบประชาธิปไตยในเดือน มิถุนายน 2475 รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว 27 มิถุนายน 2475 และ รัฐธรรมนูญฉบับถาวร 10 ธันวาคม 2475 ได้กำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 มาจากการเลือกตั้งโดยราษฎร และประเภทที่ 2 มาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ตามคำกราบบังคมทูลของนายกรัฐมนตรี และเนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 2 ประเภท มีจำนวนเท่ากันและมีอำนาจใน ด้านนิติบัญญัติเท่ากัน จึงทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งมีบทบาททางการเมืองในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินค่อนข้างน้อย เพราะคณะรัฐมนตรีสามารถอาศัยเสียงสนับสนุนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 2 ที่มาจากการแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งข้าราชการประจำ ในขณะเดียวกันเป็นเครื่องมือควบคุมการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎรได้ตลอดเวลา

อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับได้กำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 2 ที่มาจากการแต่งตั้งทำหน้าที่เป็นที่เลียงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 1 เพียงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น คือไม่เกิน 10 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง หรืออาจหมดวาระเร็วกว่า 10 ปีก็ได้ถ้าราษฎรไทยจบการศึกษา ระดับประถมศึกษาเกินครึ่งหนึ่งครบ 10 ปี จึงทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 1 ที่มาจากการ

เลือกตั้งจะมีความสำคัญต่อการเมืองใหม่ภายใต้รัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นมากขึ้น สำหรับที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรล่าสุดนั้นเป็นไปตามการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550 โดยกำหนดให้สมาชิกมาจากการเลือกตั้งโดยตรงทั้งหมด 500 คน แบ่งการได้มาออกเป็นรูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดจำนวน 375 คน และแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง 125 คน อายุของสภาผู้แทนราษฎร มีกำหนดวาระละ 4 ปีนับตั้งแต่วันเลือกตั้ง

หน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. พิจารณาเลือกนายกรัฐมนตรีเข้าไปบริหารประเทศ
2. พิจารณาออกกฎหมาย
3. ควบคุมและตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน โดยการพิจารณาอนุมัติงบประมาณแผ่นดินอย่างเป็นทางการเป็นธรรมเนียมเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ
4. ควบคุมการใช้จ่ายของรัฐบาล โดยการพิจารณาอนุมัติงบประมาณแผ่นดินอย่างเป็นทางการเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ
5. เป็นปากเสียงของประชาชน นำปัญหาของประชาชนเสนอให้รัฐบาลแก้ไข

คณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีหรือที่หลายคนเรียกว่าคณะรัฐบาลคือกลุ่มบุคคลผู้ดำรงอยู่ในตำแหน่งอันทรงเกียรติ มีอำนาจในการบริหารประเทศ เป็นที่นำภาคภูมิใจในสายตาของบุคคลทั่วไป การดำเนินการใดๆ ของคณะรัฐมนตรีนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนในภาพรวมทั้งประเทศ ดังนั้นจึงถือเป็นคณะบุคคลที่มีความสำคัญสูงสุดในการที่จะนำประเทศไปสู่ทิศทางใด

อำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี มีดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน
2. บริหารราชการแผ่นดินตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา เป็นผู้ใช้อำนาจบริหารในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
3. รับสนองพระบรมราชโองการเกี่ยวกับกฎหมาย พระราชหัตถเลขา และพระบรมราชโองการอันเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน
4. เสนอกฎหมาย พระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ รวมทั้งออกพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ ในกรณีฉุกเฉินรีบด่วนมีความจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ใน

อันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกั้นภัยพิบัติสาธารณะ นอกจากนี้มีอำนาจออกพระราชกฤษฎีกาเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศโดยต้องไม่ขัดจอกฎหมายลำดับสูงกว่า

5. เป็นผู้บริหารสูงสุดในแต่ละกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างกระทรวง วางระเบียบข้อบังคับของแต่ละกระทรวง พิจารณา ตัดสินใจ วินิจฉัยชี้ขาด ลงมติ เรื่องต่างๆ ตามที่แต่ละกระทรวงเสนอมา

6. เข้าประชุม เพื่อชี้แจงและ แลกงข้อเท็จจริงในที่ประชุมสภา แต่ไม่มีสิทธิออกคะแนนเสียงหรือในกรณีสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภามีมติให้รัฐมนตรีเข้าร่วมประชุมในเรื่องใด ก็ต้องเข้าประชุมและมีสิทธิร้องขอให้มีการประชุมลับ

7. ในกรณีมีเรื่องสำคัญและต้องการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกรัฐสภา มีสิทธิเสนอให้เปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีกรรมติได้

8. เสนอให้มีการออกเสียงประชามติในกรณีกิจการใดที่เป็นเรื่องมีผลเสียกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่

9. อำนาจหน้าที่อื่นๆ ซึ่งกระทำภายใต้พระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ เช่น การประกาศใช้และการเลิกใช้กฎอัยการศึก การประกาศสงคราม การอภัยโทษแก่ผู้ต้องโทษ และการถอดถอนฐานันดรศักดิ์ เป็นต้น

10. อำนาจหน้าที่เฉพาะอื่นๆ ตามบทบัญญัติในกฎหมายต่างๆซึ่งมีอยู่มากมาย

พรรคการเมือง

พรรคการเมืองคือองค์กรทางการเมืองที่รวมบุคคลที่มีอุดมการณ์เดียวกัน นั่นคือมีแนวความคิดทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ แบบเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน เพื่อส่งบุคคลเข้ารับเลือกตั้ง เพื่อให้ได้เสียงข้างมากในรัฐสภาและจัดตั้งรัฐบาลเข้ามาบริหารประเทศตามแนวความคิดหรือนโยบายที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ของกลุ่ม ลักษณะสำคัญที่สุดที่ทำให้พรรคการเมืองมีลักษณะแตกต่างจากกลุ่มทางการเมืองอื่น ๆ ก็คือ พรรคการเมืองจะต้องมีความปรารถนาหรือต้องการที่จะเป็นรัฐบาล เพื่อจะได้มีโอกาสนำนโยบายของพรรคไปปฏิบัติจริง ในระบอบรัฐสภา พรรคการเมืองส่วนใหญ่จะมีผู้นำ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วถ้าพรรคการเมืองนั้นได้รับเสียงข้างมาก จะรับหน้าที่เป็นผู้นำรัฐบาล ขณะที่ในระบอบประธานาธิบดีพรรคการเมืองอาจไม่มีผู้นำที่ชัดเจน โดยเฉพาะในระบบการเมืองที่มีการแยกอำนาจโดยสมบูรณ์ ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย พรรคการเมืองจะเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีความสำคัญ

มากและขาดไม่ได้ในกระบวนการปกครอง เพราะการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่
ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและมีอิทธิพลเหนือรัฐบาลโดยผ่านทางสภาผู้แทนราษฎร

รายชื่อพรรคการเมืองในประเทศไทย

ปัจจุบันมีพรรคการเมืองในประเทศไทยทั้งหมด 73 พรรคที่จดทะเบียนและยังมีสถานะเป็น
พรรคการเมืองอยู่ ณ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 ข้อมูลพรรคการเมืองที่ยังดำเนินการอยู่ นอกเหนือจากนั้น
เป็นพรรคที่ยกเลิกการดำเนินงาน หรือยุบเพื่อรวมกับพรรคอื่น หรือถูกสั่งให้ยุบ โดยคำวินิจฉัยของตุลาการ
ศาลรัฐธรรมนูญพรรคการเมืองไทยที่ยังดำเนินกิจกรรมในปัจจุบัน

พรรคการเมืองไทยในปัจจุบันเรียงตามลำดับการจัดตั้งพรรคการเมือง ได้แก่

1 พรรคประชาธิปัตย์	2 พรรคประชากรไทย	3 พรรคกิจสังคม
4 พรรคมหาชน	5 พรรคคนขอบลคหนี่	6 พรรคกสิกรไทย
7 พรรคเพื่อฟ้าดิน สหกรณ์	8 พรรคความหวังใหม่	9 พรรคประชากร
10 พรรคดำรงไทย	11 พรรคเครือข่ายชาวนาแห่งประเทศไทย	
12 พรรคชาติสามัคคี	13 พรรคเพื่อไทย	14 พรรคเพื่อแผ่นดิน
15 พรรคชาติพัฒนา	16 พรรคแทนคุณแผ่นดิน	17 พรรคชาติไทยพัฒนา
18 พรรคอนาคตไทย	19 พรรคธรรมาภิบาลสังคม	20 พรรคมาตุภูมิ
21 พรรคภูมิใจไทย	22 พรรคประชาสันติ	23 พรรคพลังพัฒนา
24 พรรคประชากรธรรม	25 พรรคสังคมประชาธิปไตยไทย	26 พรรคไทยรวมพลัง
27 พรรคพลังคนกีฬา	28 พรรคเสรีนิยม	29 พรรครักประเทศไทย
30 พรรคไทยพอเพียง	31 พรรคประชาสามัคคี	32 พรรคไทยมหารัฐพัฒนา
33 พรรคเพื่อธรรม	34 พรรคบำรุงเมือง	35 พรรคประชาธิปไตยใหม่
36 พรรครักษ์สันติ	37 พรรคเพื่อประชาชนไทย	38 พรรคพลังชล
39 พรรคสร้างไทย	40 พรรคยางพาราไทย	41 พรรคครูไทยเพื่อประชาชน
42 พรรคพลังสหกรณ์	43 พรรคพลังท้องถิ่นไท	44 พรรคพลังเครือข่ายประชาชน
45 พรรคถิ่นกาขาว	46 พรรคพลังเศรษฐกิจไทย	47 พรรคทวงคืนผืนป่าประเทศไทย
48 พรรคพลังอุดร	49 พรรคพลังงานไทย	50 พรรคเพื่อประชาธิปไตย
51 พรรคเสียงประชาชน	52 พรรคพัฒนาคุณภาพชีวิต	53 พรรคไทยถาวร
54 พรรครักไท	55 พรรคชาติประชาธิปไตยก้าวหน้า	56 พรรคเพื่อสันติ
57 พรรคพลังประเทศไทย	58 พรรคไทยรักธรรม	59 พรรคเสรีรวมไทย

60 พรรคอาสาสมัครไทย	61 พรรครักษารัฐธรรม	62 พรรครวมพลังไทย
63 พรรคเพื่อชาติ	64 พรรคเพื่ออนาคต	65 พรรคพลังไทยเครือข่าย
66 พรรคชาติไทยสามัคคี	67 พรรคพลังประชาธิปไตย	68 พรรคภราดรภาพ
69 พรรคพลังไทยรักชาติ	70 พรรคเมืองไทยของเรา	71 พรรคเพื่อชีวิตใหม่
72 พรรคเงินเดือนประชาชน	73 พรรคคนไทย	

องค์กรอิสระ

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (Election Commission of Thailand) หรือย่อว่า กกต. (ECT) เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีหน้าที่หลักเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือ จัดให้มีการเลือกตั้ง หรือการสรรหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

ประวัติและโครงสร้างองค์กร

นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 กระทั่งได้มีการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ประเทศไทยมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป 19 ครั้ง การเลือกตั้งทั้ง 19 ครั้ง ใช้ระยะเวลา 64 ปีได้ดำเนินการภายใต้กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีการตราขึ้นมาบังคับใช้ในแต่ละช่วงเวลาแต่ละสมัย โดยฉบับสุดท้ายคือพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกฉบับล้วนบัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ มีอำนาจในการออกกฎกระทรวงและระเบียบให้การปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายส่งผลให้กระทรวงมหาดไทย เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่บริหารจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเบ็ดเสร็จเด็ดขาดมาโดยตลอด จนกระทั่งการเลือกตั้งครั้งที่ 16 เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรีในเวลานั้น ประสงค์ที่จะให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลกระบวนการเลือกตั้งให้เกิดความโปร่งใส สุจริต ยุติธรรม จึงมีคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 3/2535 ลงวันที่ 8 มกราคม 2535 แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและสอดส่องดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมอบหมายให้ นายเกษม สุวรรณกุล เป็นประธาน และนายโคทม

อารีชา เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการติดตามและสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง มีอำนาจหน้าที่ติดตามและสอดส่องดูแลกระบวนการของการเลือกตั้งทั่วไป ที่จะมิขึ้นในวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 ให้เป็นไปโดยสุจริต ยุติธรรม และถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมาย โดยร่วมมือกับฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง "คณะกรรมการติดตามและสอดส่องดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" หรือที่รู้จักกันในชื่อ "องค์กรกลาง" ถือเป็นองค์กรอิสระที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานอิสระไม่มีผลประโยชน์ใดๆ กับการเลือกตั้ง ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง และตรวจสอบการเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ ยุติธรรม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 เป็นผลพวงมาจากวิกฤตการณ์ทางการเมือง เมื่อเดือนพฤษภาคม 2535 อันนำไปสู่กระแสเรียกร้องต้องการให้มีการปฏิรูปทางการเมืองอย่างจริงจัง จนในที่สุดมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2539 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2539 เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งมาตรา 211 ด้วยการเพิ่มหมวด 12 ว่าด้วยการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ บัญญัติให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญและให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา 240 วันนับแต่วันที่มิมีสมาชิกรัฐสภาร่างรัฐธรรมนูญครบตามจำนวน (99 คน) สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญหรือ สสร. จำนวน 99 คนนี้มาจากการเลือกตั้งของประชาชนแต่ละจังหวัด 76 คน และรัฐสภาคัดเลือกจากนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์และการปกครองอีก 23 คน โดยการร่างรัฐธรรมนูญให้คำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2540 สภาร่างรัฐธรรมนูญได้ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้วนำเสนอรัฐสภาเพื่อพิจารณา ซึ่งที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 7/2540 (สมัยสามัญครั้งที่สอง) เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2540 ได้มีมติเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ก็มีผลใช้บังคับในวันเดียวกัน รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้รับการขนานนามว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนหรือฉบับปฏิรูปการเมือง โดยเนื้อหาสาระได้มีการปรับปรุงแก้ไขออกแบบโครงสร้างระบบการเมืองให้มีประสิทธิภาพและเสถียรภาพมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพิ่มกลไกการตรวจสอบอำนาจรัฐและนักการเมือง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ การบัญญัติให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นองค์กรอิสระ ทำหน้าที่ควบคุมและจัดการเลือกตั้งแทนที่กระทรวงมหาดไทยเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดแรก เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อส่งเสริมการเลือกตั้งอย่างยุติธรรมในประเทศไทยโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วย

คณะกรรมการ จำนวน 5 คน ซึ่งเลือกสรรโดยวุฒิสภา ดำรงตำแหน่งได้สมัยเดียวเป็นเวลา 7 ปี (ยกเว้นชุดแรก ดำรงตำแหน่งเป็นเวลา 3 ปี 6 เดือน (ที่ให้มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเพียงครึ่งหนึ่งของวาระที่กำหนดไว้ ตามมาตรา 322 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540) ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติและกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และเป็นนายทะเบียนพรรคการเมือง กรรมการการเลือกตั้งต้องไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด และไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม
2. ออกประกาศกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
3. มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
4. ออกข้อกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ
5. ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งที่ใช้วิธีการแบ่งเขตเลือกตั้ง และจัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
6. สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ

สมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

7. สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง หรือสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่ เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

8. ประกาศผลการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ

9. ดำเนินการหรือประสานงานกับหน่วยราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือสนับสนุนองค์การเอกชนในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

10. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อสังเกตเสนอต่อรัฐสภา

11. ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญอื่น หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด บุคคล คณะบุคคลหรือผู้แทนองค์การเอกชน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายได้

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. (National Anti-Corruption Commission) เป็นคณะบุคคลซึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีก 8 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา ผู้ได้รับการเสนอชื่อและได้รับเลือกเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 256 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 9-11

การสรรหา

การสรรหาและการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้นำบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 257 และมาตรา 258 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ โดยให้มี

คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจำนวน 15 คน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่ง ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ 7 คน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละ 1 คน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ 5 คน เป็นกรรมการ

อำนาจหน้าที่คณะกรรมการ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภา เกี่ยวกับการถอดถอนจากตำแหน่ง
2. ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นส่งไปยังอัยการสูงสุด เพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา 308 ของรัฐธรรมนูญ
3. ใ้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม
4. การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
5. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งและชั้นหรือระดับของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
6. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี
7. รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทุกปี และนำรายงานออกเผยแพร่ เสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงาน โครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ การกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม
8. ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออก

เอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ

9. ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต

10. ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเลขานุการ

11. แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

12. ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือกฎหมายอื่นกำหนด

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีวาระการดำรงตำแหน่ง 9 ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญ หรือ คร. เป็นองค์กรตุลาการที่จัดตั้งขึ้นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แทนคณะตุลาการรัฐธรรมนูญที่ยุบเลิกไป และมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ แต่ไม่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาอรรถคดีทั่วไป

องค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญรวม 15 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากบุคคลต่อไปนี้

1. ผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา โดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวน 5 คน

2. ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดโดยวิธีการลงคะแนนลับ จำนวน 2 คน

3. ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ ซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภา โดยการสรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อของคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน 5 คน

4. ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์ ซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภา โดยการสรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อของคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน 3 คน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งกับและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอีก 8 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากบุคคลต่อไปนี้

1. ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวน 3 คน
2. ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวน 2 คน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านนิติศาสตร์อย่างแท้จริงและได้รับเลือกตามมาตรา 206 ของรัฐธรรมนูญ จำนวน 2 คน
4. ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ หรือสังคมศาสตร์อื่น ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางการบริหารราชการแผ่นดินอย่างแท้จริงและได้รับเลือกตามมาตรา 206 ของรัฐธรรมนูญ จำนวน 2 คน

อำนาจหน้าที่ที่สำคัญของศาลรัฐธรรมนูญ คือ การพิจารณาวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ของวุฒิสภา หรือของรัฐสภา ที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี ให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ยังมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือไม่ หรือพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยที่ศาลเห็นเอง หรือคู่ความโต้แย้ง และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ตลอดจนพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญถือเป็นเด็ดขาดและมีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ การพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญเป็นระบบไต่สวน ศาลมีอำนาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ ซึ่งแตกต่างจากวิธีพิจารณาที่ใช้ในคดีทั่วไปของศาลยุติธรรม

คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2549

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชุด พ.ศ. 2549 ได้สิ้นสภาพไปพร้อมกับศาลรัฐธรรมนูญ ภายหลังการรัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2549 ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 3 ลงวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2549 และได้บัญญัติขึ้นตาม

มาตรา 35 ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว พ.ศ. 2549 ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่แทน

คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550

คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 (28 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 - ปัจจุบัน) เป็นคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชุดที่ 3 ของไทย จัดตั้งขึ้นตามความในมาตรา 300 แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550

ประวัติ

การรัฐประหาร พ.ศ. 2549 คณะรัฐประหารได้มีคำสั่งยุบศาลรัฐธรรมนูญชุดเดิม และได้มีการตั้งคณะตุลาการรัฐธรรมนูญชุดใหม่ขึ้นมา โดยมีอำนาจตามที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ต่อมา มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ซึ่งมาตรา 300 ได้กำหนดให้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เป็น ศาลรัฐธรรมนูญ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ภายหลังจากการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550

ภาพลักษณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญคณะนี้ มีภาพลักษณ์ต่อสาธารณชนว่าเลือกปฏิบัติ เนื่องจากตุลาการเกือบทั้งคณะ ล้วนเป็นบุคคลที่อยู่ฝ่ายตรงข้ามกับ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรและคำวินิจฉัยต่างๆ ที่ออกมาหลายครั้ง เป็นคำวินิจฉัยที่ส่งผลเสียอย่างร้ายแรงต่อฝ่าย พ.ต.ท. ทักษิณ ไม่ว่าจะเป็นการยุบพรรคไทยรักไทย ปลดนายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีและยุบพรรคพลังประชาชน ในขณะที่ไม่มีคำวินิจฉัยใดๆ ที่ส่งผลเสียต่อพรรคประชาธิปัตย์ นอกจากนี้ในวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2551 พลอากาศเอก สิทธิ เสวตศิลา ได้ให้ข้อมูลกับเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา ว่ากำลังเตรียมเสนอแผนการณ์ปลดนายสมัคร สุนทรเวช ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวันเดียวกัน โดยได้กล่าวว่า มีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งร่วมด้วย

อำนาจ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 บัญญัติไว้ ว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ผูกพันทุกองค์กร ดังนั้น คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ทางพฤตินัย จึงเสมอเหมือนตัวรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นอำนาจสูงสุด ทุกองค์กรและหน่วยงานต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ว่า การที่บุคคลจะร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญต้องผ่านการกลั่นกรองของอัยการสูงสุด แต่ใน พ.ศ. 2555 รัฐสภาได้เสนอร่างแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งทั้งหมด และอยู่ในชั้นตอนรอลงพระปรมาภิไธย คณะตุลาการฯ ได้วินิจฉัยให้ตัวศาลรัฐธรรมนูญสามารถรับคำร้องเองโดยไม่ต้องผ่านอัยการ ซึ่งเป็นที่ถกเถียงกันอย่างมากว่าศาลไม่มีอำนาจ และตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา หลาย ๆ คำร้องสำคัญ ศาลก็รับเรื่องเองโดยไม่ต้องผ่านการกลั่นกรองของอัยการสูงสุด อย่างไรก็ตาม ในเมื่อเป็นคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ แม้ว่าการกระทำของศาลฯจะขัดรัฐธรรมนูญเสียเอง ก็ถือว่าชอบด้วยกฎหมาย

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชุดปัจจุบัน

1. นายบุรีรัมย์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ(รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา)
2. นายจรูญ ภักดีชนากุล (ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์)
3. นายเฉลิมพล เอกอรุ (ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์)
4. นายชัช ชลวร (รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา, เคยดำรงตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญระหว่าง 28 พ.ค. 2551 - 26 ต.ค. 2554)
5. นายบุญส่ง กุลบุปผา (รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา)
6. นายสุพจน์ ไช่มุกด์ (ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์)
7. นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี (รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด)
8. นายทวีเกียรติ มินะกนิษฐ (ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์)
9. นายวรวิทย์ กังศศิเทียม (รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุด)

ลำดับเหตุการณ์ที่คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตัดสินคดีการเมือง

ตั้งแต่มีการออกคำสั่งของคณะรัฐประหารฉบับที่ 3 เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2549 หลังการรัฐประหาร 1 วัน ซึ่งส่งผลให้ศาลรัฐธรรมนูญที่มีมาแต่เดิมสิ้นสภาพและศาลรัฐธรรมนูญชุดใหม่ก็ได้ขึ้นปฏิบัติภารกิจจากระบวนการกีดกันตามคำสั่งของคณะรัฐประหาร ซึ่งการดำเนินการพิจารณาคดีต่างๆที่เกิดขึ้นตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ตุลาการวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมากว่าขัดต่อหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญอยู่เสมอ และขยายขอบเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญออกไปเกินกว่าที่รัฐธรรมนูญกำหนด รวมถึงการก้าวก้าวอำนาจของฝ่ายบริการและฝ่ายนิติบัญญัติ ในปี พ.ศ. 2550

ได้ตัดสินใจตัดสินยุบพรรคไทยรักไทย พรรคพัฒนาชาติไทย และพรรคแผ่นดินไทย จากการอ้างพรรคเล็กลงเลือกตั้ง และเพิกถอนสิทธิลงเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรค 5 ปี โดยในภายหลัง นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ ประธานศาลรัฐธรรมนูญในขณะนั้น กล่าวถึงการวินิจฉัยยุบพรรคการเมืองทั้ง 3 พรรค ณ ขณะนั้นเป็นไปเพื่อรักษาความสงบของบ้านเมือง ซึ่งไม่ได้วินิจฉัยคดีโดยวางอยู่บนพื้นฐานนิติรัฐ นิติธรรม ตัดสินให้พรรคประชาธิปัตย์ไม่มีความผิดในทุกข้อกล่าวหาในกรณีอ้างพรรคเล็กใส่ร้ายพรรคไทยรักไทย ซึ่งในภายหลังนายสุขสันต์ ไชยเทศ อดีตผู้อำนวยการพรรคพัฒนาชาติไทย และนายชวกร โตสวัสดิ์ อดีตผู้สมัคร ส.ส. พรรคพัฒนาชาติไทย ซึ่งเป็นพยานปากเอกคดียุบพรรคไทยรักไทย เปิดเผยนายสุเทพ เทือกสุบรรณ สัญญาว่าจะให้เงินพยานพรรคเล็กคนละ 15 ล้านบาทและช่วยเรื่องคดีแลกกับการที่พยานเหล่านี้ให้การว่าไปพบ พล.อ.ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา เพื่อรับการว่าจ้างให้ลงสมัครรับเลือกตั้ง โดยที่ความจริงแล้วมิได้มีเหตุการณ์ดังกล่าว โดยในระหว่างการดำเนินคดี นายสุเทพ เทือกสุบรรณได้นำพยานเหล่านี้ไปเก็บตัวในเซฟเฮาส์ทางภาคใต้ และสุดท้ายก็ไม่ได้ช่วยเหลือเรื่องคดีกับพยานพรรคเล็กเหล่านี้ดังที่สัญญาไว้แต่อย่างใด

ในปี พ.ศ. 2551 ได้วินิจฉัยให้นายสมัคร สุนทรเวช พ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เนื่องจากจัดรายการชิมอาหาร ซึ่งในภายหลังนายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ ได้ยอมรับว่าการวินิจฉัยถอด นายสมัคร สุนทรเวช ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี นั้นผิดพลาด ด้วยการนำข้อกฎหมายมาวางก่อน แล้วค่อยนำข้อเท็จจริงมาพิจารณาตัดสินให้ยุบพรรคพลังประชาชน พรรคชาติไทย และพรรคมหาชนปไตย และเพิกถอนสิทธิลงเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรค 5 ปี ในปี พ.ศ. 2553 ได้ยกคำร้องกรณีนายอภิชาติ สุขัคคานนท์ นายทะเบียนพรรคการเมือง ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวหาว่า พรรคประชาธิปัตย์ใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองจำนวน 29 ล้านบาทผิดวัตถุประสงค์ โดยศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2553 ด้วยมติสี่ต่อสองว่า กฎหมายกำหนดให้ผู้ร้องยื่นคำร้องภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏแก่ตนว่าผู้ถูกร้องฝ่าฝืนกฎหมายอันเป็นเหตุให้ถูกยุบได้ว่าผู้ร้องยื่นคำร้องมาล่วงระยะเวลาสิบห้าวันดังกล่าวนี้ จึงไม่ชอบที่จะพิจารณาวินิจฉัยคำร้องสืบไป และให้ยกคำร้อง กรณีนายเรืองไกร ลีกิจวัฒนะ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญกล่าวหาว่าพรรคประชาธิปัตย์รับเงินบริจาคจำนวน 258 ล้านบาทจากบริษัททีพีโอ โพลีน จำกัด ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2548 โดยศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่า เนื่องจากกระบวนการยื่นขอให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่ชอบที่จะพิจารณาวินิจฉัยคำร้องสืบไป และให้ยกคำร้อง

ในปี พ.ศ. 2556 ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาและคุณสมบัติของ ส.ว. เป็นการกระทำที่ขัดกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 และล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามมาตรา 68 โดยจากกรณีนี้มีการวิพากษ์วิจารณ์

เป็นอย่างมากต่อส่วนหนึ่งของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่กล่าวว่า ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยแม้จะให้ถือเอามติฝ่ายเสียงข้างมากเป็น เกณฑ์ก็ตาม แต่หากคะแนนหรือใช้อำนาจตามอำเภอใจค้ำข่มเหิงฝ่ายเสียงข้างน้อยโดยไม่ฟังเหตุผลและขาดหลักประกันจนทำให้ฝ่ายเสียงข้างน้อยไม่มีที่อยู่ที่ยืนตามสมควรแล้วไซ้ จะถือว่าเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างไร หากแต่ก็จะกลับกลายเป็นระบอบเผด็จการฝ่ายข้างมาก ชัดแย้งต่อระบอบการปกครองของประเทศไปอย่างชัดแจ้งซึ่งในตอนท้ายของคำวินิจฉัย ก็มีเป็นการลงมติโดยเสียงข้างมากขององค์คณะตุลาการในการตัดสินเรื่องนี้ อาศัยเหตุดังได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้นจึงวินิจฉัยโดยมติเสียงข้างมาก 6 ต่อ 3 ว่าการดำเนินการพิจารณาและลงมติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของผู้ถูกร้องทั้งหมดในคดีนี้เป็นการกระทำที่มีขอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา 122 มาตรา 125 วรรค 1 และวรรค 2 มาตรา 126 วรรค 3 มาตรา 291 และมาตรา 3 และวินิจฉัยด้วยมติเสียงข้างมากกว่า 5 ต่อ 4 ว่ามีเนื้อความที่เป็นสาระสำคัญขัดแย้งต่อหลักการพื้นฐานและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 อันเป็นการกระทำเพื่อให้ผู้ถูกร้อง ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ผิดรัฐธรรมนูญ มาตรา 68 วรรค 1

กลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง

พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (People's Alliance for Democracy หรือ PAD) หรือกลุ่มพันธมิตรกู้ชาติหรือกลุ่มคนเสื้อเหลือง เป็นกลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองในประเทศไทยที่มีบทบาทสำคัญในช่วง พ.ศ. 2548-2552 โดยเป็นการรวมตัวจากหลายองค์กรทั่วประเทศ และได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่าย ภายใต้จุดประสงค์ในการขับ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และแสดงความต้องการให้อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแทนอย่างเปิดเผย กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมีแกนนำคนสำคัญ ได้แก่ สนธิ ลิ้มทองกุล และพลตรีจำลอง ศรีเมือง สัญลักษณ์หลักของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย มีการใช้สีเหลืองเป็นสัญลักษณ์หลัก และมีการใส่เสื้อสีเหลืองพร้อมผ้าโพกศีรษะที่มีข้อความว่า "กู้ชาติ" และผ้าพันคอสีฟ้า และมีมือตบเป็นเครื่องหมายสัญลักษณ์

แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ

แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือ นปช. (United Front of Democracy Against Dictatorship หรือ UDD) มีชื่อเดิมว่า แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการหรือ นปก. (Democratic Alliance Against Dictatorship: DAAD) เป็นกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองในประเทศไทย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี และเป็นองค์กรหลักของกลุ่มคนเสื้อแดง โดยมีสัญลักษณ์หลักคือ สีแดง และเสื้อสีแดงและมีการใช้ท่าตบ และหัวใจตบ เพื่อล้อเลียนพันมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย นปก. ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2550 โดยรวมกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง เพื่อต่อต้านรัฐประหาร พ.ศ. 2549 และขับไล่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ กับ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ออกจากการเป็นนายกรัฐมนตรี แต่ยุติการชุมนุมเมื่อ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2550 หลังจากที่พรรคพลังประชาชนได้รับเลือกตั้งเป็นเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร โดยในภายหลังได้กลับมารวมตัวกันอีกเพื่อต่อต้านพันมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 จนเกิดเหตุการณ์ปะทะกัน โดยมีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บหลังการเปลี่ยนขั้วรัฐบาล โดยอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นปช.กลับมาชุมนุมเคลื่อนไหวครั้งใหญ่เพื่อขับไล่รัฐบาล ในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2552 จนเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบเมื่อ เมษายน พ.ศ. 2552 รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้นร้ายแรงและยกกำลังทหารปิดล้อมผู้ชุมนุม จนต้องยุติการชุมนุมเมื่อ 14 เมษายน พ.ศ. 2552 และแกนนำ 3 คน ได้แก่ วีระ มุสิกพงศ์ วัชรวิไลยเกื้อ และ นายแพทย์เหวง โตจิราการ ถูกควบคุมตัวและในอีกหลายวันต่อมารัฐบาลก็ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในปีเดียวกัน นปช.ประกาศตัดความสัมพันธ์และแยกตัวจากเครือข่ายพลังประชาธิปไตยแดงสยาม เนื่องจากมีทัศนคติและอุดมการณ์ที่ต่างกัน

กลุ่มประชาชนเพื่อพิทักษ์ชาติ ศาสน์ กษัตริย์

กลุ่มประชาชนเพื่อพิทักษ์ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หรือ เครือข่ายพลเมืองอาสาปกป้องแผ่นดิน หรือที่นิยมเรียกกันว่า กลุ่มคนเสื้อหลากสี เป็นการรวมตัวของประชาชนเพื่อแสดงความไม่เห็นด้วยกับการชุมนุมของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ พ.ศ. 2553 จากการชุมนุมบริเวณแยกราชประสงค์และให้กำลังใจรัฐบาลที่มีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี และทหาร โดยการชุมนุมเป็นไปในลักษณะไม่มีสีเสื้อเป็นสัญลักษณ์อย่างพันมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) และแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) มี ผศ.นพ.ตูลย์ สิทธิสมวงศ์ เป็นผู้นำการชุมนุม การรวมตัวของกลุ่มคนเสื้อหลากสีได้รวมตัวกันครั้งแรกโดยผู้ใช้เฟซบุ๊ก ชื่อ นายภัคเดช ปรินาชนะชัย และใช้ชื่อว่า กลุ่มมันใจคนไทยกิน 1 ล้าน ต่อต้านการยุบสภา ซึ่งเป็นการรวมตัวกันแสดงความเห็นของผู้ใช้เฟซบุ๊กที่ไม่เห็นด้วยกับการชุมนุมของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติและข้อเสนอที่เรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภา โดยเริ่มเคลื่อนไหวครั้งแรกในเฟซบุ๊กนี้เมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2553 และมี

จำนวนผู้เข้าร่วมด้วยวันหนึ่งจำนวนมากประมาณ 2,000 คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในแต่ละวัน นอกจากนี้แล้วกลุ่มคนเสื้อหลากสียังผนวกรวมกับกลุ่มสหเครือข่ายภาคประชาชน หรือกลุ่มคนเสื้อสีชมพู ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่เป็นคณาจารย์หรือศิษย์เก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่รวมตัวกันก่อนหน้านั้นที่สวนลุมพินี หรือในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2553

กิจกรรม

นอกจากนี้กลุ่มคนเสื้อหลากสียังได้จัดกิจกรรมพร้อมแผ่นป้ายให้กำลังใจ นาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ วันที่ 22 เมษายนและวันที่ 3 พฤษภาคม กลุ่มคนเสื้อหลากสีได้รวมตัวกันทำกิจกรรมครั้งแรกเมื่อวันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2553 ที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ โดยมีผู้เข้าร่วมเริ่มแรกเพียง 20 คนเท่านั้น ก่อนที่จะมีกิจกรรมเดียวกันนี้อีกในวันที่ 14 เมษายน ณ สถานที่เดียวกัน และมีผู้เข้าร่วมกันมากขึ้น เริ่มตั้งแต่เวลา 16.00 จนถึง 18.00 น. ของทุกวัน และร้องเพลงชาติไทย เพลงสดุดีมหาราชา และสรรเสริญพระบารมี ก่อนยุติชุมนุม

การเคลื่อนไหวในช่วงปลายรัฐบาลพรรคเพื่อไทย

กลุ่มประชาชนเพื่อพิทักษ์ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ได้เคยเคลื่อนไหวอยู่ในช่วงปลายรัฐบาลพรรคเพื่อไทย โดยได้ออกมาเคลื่อนไหวคัดค้านในหลายเรื่อง อาทิ การคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญในมาตราที่จะช่วยนิรโทษกรรมผู้กระทำผิดในช่วงวิกฤตการณ์การเมืองที่ผ่านมา หรือการรวบรวมรายชื่อเพื่อกล่าวโทษนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีในเวลานั้น จากกรณีให้ความเท็จแก่ศาลในคดีใจปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นต้น โดยมีกิจกรรมการปราศรัยและรวบรวมรายชื่อคัดค้านแก้ไขรัฐธรรมนูญ และคัดค้านการนิรโทษกรรม พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยมีกิจกรรมประจำทุกวันศุกร์ที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ และออกไปจัดกิจกรรมและรวบรวมรายชื่อเหล่านี้ตามที่ต่าง ๆ ด้วย อาทิ วงเวียนใหญ่, ถนนสีลม, สวนหลวง ร.9 เป็นต้น ในระหว่างวันที่ 30 พฤษภาคม ถึง 1 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ได้กลับมาชุมนุมอีกครั้งหนึ่งที่อาคารรัฐสภา ร่วมกับกลุ่มพันธมิตรฯ เพื่อยับยั้งการลงมติร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรองดองแห่งชาติที่เสนอโดย พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน โดยเฉพาะในวันที่ 1 มิถุนายนนั้นได้ชุมนุมปิดแยกการเรือน บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ตั้งแต่เวลาเช้านี้และเข้าร่วมชุมนุมกับองค์การพิทักษ์สยาม (อพส.) ในวันที่ 28 ตุลาคม ที่สนามม้าบางเลี้ยวและที่ลานพระบรมรูปทรงม้ารวมถึงสะพานมัจฉาวนรังสรรค์ในวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ในช่วงวิกฤตการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2556 ถึง 2557 กลุ่มประชาชนเพื่อพิทักษ์ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ก็ได้กลับมาชุมนุมอีกครั้งทั้งการชุมนุมของเครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) ที่แยกอรุณพงษ์และ กปปส.

(คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข)

คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

กปปส. มีชื่อเต็มว่า คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ภาษาอังกฤษใช้ชื่อว่า People's Democratic Reform Committee แปลตามตัวอักษร คณะกรรมการประชาชนปฏิรูปประชาธิปไตย PDRC) เป็นกลุ่มผลประโยชน์ในประเทศไทยโดยมุ่งหมายขจัดอิทธิพลของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี จากการเมืองไทย และการจัดตั้งสภาประชาชนที่มีได้มาจากการเลือกตั้งเพื่อควบคุมการปฏิรูปการเมืองกลุ่มดังกล่าวมีบทบาทสูงในวิกฤตการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2556 ถึง 2557 ในสถานะของผู้จัดกิจกรรมชุมนุมประท้วงขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ผู้นำการประท้วงประกาศเจตนางานของ กปปส. เพื่อทวงอำนาจอธิปไตยจากรัฐบาลมาคืนประชาชน ซึ่งจะดำเนินการปฏิรูปประเทศผ่านสภาประชาชนที่มีได้มาจากการเลือกตั้ง นายสุเทพยังประกาศจะจัดสิ่งที่ตนเรียกว่า "ระบอบทักษิณ สุเทพกล่าวว่า สภาประชาชนทำหน้าที่เป็นองค์กรนิติบัญญัติ โดยจะแก้ไขกฎหมายและระเบียบ เช่นเดียวกับคำนิยามแผนการปฏิรูปในประเทศ เขายังอธิบายว่าสภาประชาชนจะมีสมาชิก 400 คน โดย 300 คนเป็นผู้แทนจากอาชีพต่าง ๆ และอีก 100 คนที่เหลือ กปปส. จะเลือกจากนักวิชาการและราษฎรอาวุโส ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือ เป้าหมายสูงสุดของ กปปส. คือกดดันให้นายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ชินวัตร ลาออกจากความเป็นหัวหน้ารัฐบาล เพื่อให้เกิดช่องว่างแห่งอำนาจจากนั้นจะอ้างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 3 ซึ่งบัญญัติว่า "อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม" และมาตรา 7 ซึ่งบัญญัติว่า "ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใดให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข" โดยเชื่อว่า ประเทศไทยเคยปกครองโดยนายกรัฐมนตรีที่มาจากแต่งตั้ง ฉะนั้นจะเป็นการเปิดโอกาสให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนใหม่เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 กปปส. ยุติการชุมนุมเมื่อเกิดรัฐประหารและในวันที่ 16 มิถุนายน 2557 นายสุเทพกล่าวว่า กปปส. หยุคเคลื่อนไหวทันทีหลัง คสช. ยึดอำนาจ และ กปปส. พร้อมให้ความร่วมมือหาก คสช. จัดการปฏิรูป

กลุ่ม กปปส. ถือว่าเป็นกลุ่มการเมืองอีกกลุ่มหนึ่งที่มีการเคลื่อนไหวและส่งผลให้เกิดวิกฤตการเมืองเพิ่มขึ้น เป็นที่น่าสังเกตว่าแกนนำของกลุ่มส่วนใหญ่เป็นนักการเมืองที่เคยโลดแล่นอยู่ในเวทีการเมืองในยุคที่พรรคของตนเองเฟื่องฟูในรัฐสภาและได้มีเครือข่ายเข้าไปสู่เกือบทุกวงการแม้แต่วงการสงฆ์ก็ถูกดึงเข้ามาร่วมในการเคลื่อนไหวด้วย ในการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. มักปรากฏอยู่เสมอว่ามีบุคคลที่ใกล้ชิดกับสถาบันได้เข้าร่วมชุมนุมกดดันรัฐบาลมาเป็นลำดับ ซึ่งถือว่าเป็นนัยยะสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาพพจน์ของสถาบันเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงปรากฏว่ามีผู้พยายามเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ เหล่านี้เข้าด้วยกันและมีการโจมตีทางโซเชียลมีเดียอย่างกว้างขวาง ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวเร่งอีกด้านหนึ่งที่ทำให้เกิดการไม่เข้าใจต่อสถาบันและเป็นเงื่อนไขอีกประการหนึ่งซึ่งจะทำให้สถาบันกลายเป็นคู่ขัดแย้งทางการเมือง ส่งผลให้เกิดการต่อต้านจากฝ่ายตรงข้ามทางการเมืองและมีผลต่อการถวายอารักขาโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการถวายพระเกียรติ

กลุ่มบุคคลและองค์กรที่ใกล้ชิดกับสถาบัน

องคมนตรี

คณะองคมนตรีในประเทศไทย คือกลุ่มบุคคลที่ให้คำปรึกษาแก่พระมหากษัตริย์ โดยในอดีตเคยใช้ชื่อ ปริวีเคาน์ซิล (สภาที่ปรึกษาในพระองค์) องคมนตรีสภาและสภากรรมการองคมนตรีตามลำดับก่อนจะเปลี่ยนมาเป็นชื่อปัจจุบัน สภาองคมนตรี (privy council) คือ กลุ่มบุคคลที่ให้คำปรึกษาแก่ประมุขแห่งรัฐ โดยทั่วไปในประเทศที่ปกครองแบบราชาธิปไตยในภาษาอังกฤษ คำว่า "privy" หมายถึง "ส่วนตัว" หรือ "ลับ" ดังนั้นแรกเริ่มเดิมที privy council คือคณะที่ปรึกษาที่ใกล้ชิดที่สุดของกษัตริย์ที่ให้คำปรึกษาที่รักษาเป็นความลับ ในเรื่องกิจการรัฐ ประเทศที่มีสภาองคมนตรีหรือองค์กรเทียบเท่าในปัจจุบัน เช่น สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ ประเทศแคนาดา ราชอาณาจักรเดนมาร์ก ราชอาณาจักรตองกา และราชอาณาจักรไทย

หน้าที่องคมนตรี

คณะองคมนตรีมีหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ ในพระราชกรณียกิจทั้งปวง ที่พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา และมีหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา 12 วรรคสอง)

ให้คณะองคมนตรีเสนอชื่อใดผู้หนึ่ง ซึ่งสมควรดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภา เพื่อขอความเห็นชอบ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งไว้ ในเมื่อจะไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือจะทรงบริหารพระราชภาระไม่ได้ หรือในกรณีที่ไม่สามารถทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เพราะยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะหรือเพราะเหตุอื่น (มาตรา 19 วรรคหนึ่ง) ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราว ในระหว่างที่ไม่มีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราว ในกรณีที่มิใช่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ (มาตรา 20 วรรคหนึ่งและสอง) ในระหว่างที่ประธานองคมนตรีเป็น หรือทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ให้คณะองคมนตรีเลือกองคมนตรีคนหนึ่ง ขึ้นทำหน้าที่ประธานองคมนตรีเป็นการชั่วคราว (มาตรา 20 วรรคสาม) เมื่อมีพระราชดำริประการใดเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช 2467 ให้คณะองคมนตรีจัดทำร่างกฎหมายระเบียบว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์เดิมขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อมีพระบรมราชวินิจฉัย เมื่อทรงเห็นชอบ และทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประธานองคมนตรี ดำเนินการแจ้งประธานรัฐสภา เพื่อแจ้งรัฐสภาทราบต่อไป (มาตรา 22 วรรคสอง) ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลง และเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์ มิได้ทรงแต่งตั้งพระราชทายาทไว้ตามกฎหมายระเบียบว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช 2467 ให้คณะองคมนตรีเสนอพระนามผู้สืบราชสันตติวงศ์ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอต่อรัฐสภา เพื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบ (มาตรา 23 วรรคสอง)

งานที่คณะองคมนตรีปฏิบัติถวายเป็นประจำ

พิจารณาและถวายความเห็นประกอบร่างกฎหมายทั้งปวง ที่นายกรัฐมนตรีทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อขอพระราชทานพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยพิจารณาและถวายความเห็นประกอบกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและให้พ้นจากตำแหน่งของข้าราชการฝ่ายทหาร และฝ่ายพลเรือน ตำแหน่งปลัดกระทรวง อธิบดี และเทียบเท่า รวมทั้งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่ง ตามที่กฎหมายกำหนดพิจารณาและถวายความเห็นประกอบเรื่องที่นักโทษ หรือผู้ที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอพระราชทานอภัยโทษ ภายหลังจากที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ถวายความเห็นแล้วพิจารณาและถวายความเห็นประกอบเรื่องที่ราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอพระราชทานความเป็นธรรมบางเรื่อง ซึ่งสำนักราชเลขาธิการขอให้พิจารณาถวายความเห็นสนองพระราชกระแสเรื่องอื่นๆ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิจารณาปฏิบัติหน้าที่ผู้แทนพระองค์พระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ในงานที่เป็นทางการตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เช่น ไปในการบำเพ็ญกุศลเนื่องในวันมาฆบูชา อาสาฬหบูชา และวิสาขบูชา ไปมอบถ้วยพระราชทาน ในการแข่งขันกีฬา

ต่าง ๆ ให้คณะบุคคลเข้าพบในโอกาสต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ ส่วนพระองค์ ตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เช่น เจริญพวงมาลาหลวง และพวงมาลาของพระบรมวงศ์ ไปวางหน้าโกศศพหรือหีบศพ เจริญดอกไม้หรือสิ่งของพระราชทาน ไปมอบแก่บุคคลในโอกาสต่าง ๆ เป็นต้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งองคมนตรีทุกคนเป็นกรรมการบริหารมูลนิธิอานันทมหิดล คณะองคมนตรีจึงปฏิบัติหน้าที่บริหารงานในมูลนิธิฯ ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้องคมนตรีบางคนเป็นกรรมการมูลนิธิฯ พัฒนา บางคนดูแลโครงการหลวง และบางคนดูแลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการด้านการเกษตร การชลประทาน การพัฒนาชนบท และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติสนองพระราชกระแสทุกเรื่องที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ซึ่งมีขอบเขตกว้างขวาง และหลากหลาย ฝ่าฝืนตามตำแหน่งหน้าที่ในงานพระราชพิธี รัฐพิธี และในโอกาสต่าง ๆ เช่น ในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ในโอกาสที่สถาบัน องค์การ สมาคมต่างประเทศ ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญา คุชฌีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สมาชิกภาพ และรางวัลต่าง ๆ เป็นต้น

สถานการณ์ทางการเมืองตั้งแต่ปี 2549

ในการกลับมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในสมัยที่สองของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้รับการต่อต้านจากกลุ่มคนบางกลุ่มโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย สาเหตุที่กลุ่มต่อต้านได้นำมาเป็นเงื่อนไขในการโจมตี คือ การที่ตระกูลชินวัตรและคามาพงศ์ได้ขายหุ้นที่ครอบครองอยู่ทั้งหมดในกลุ่มบริษัทชินคอร์ปให้แก่บริษัทเทมาเส็ก รวมมูลค่าทั้งสิ้นกว่า 73,000 ล้านบาท นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการบางกลุ่มออกมาวิพากษ์วิจารณ์ว่าสถานการณ์บ้านเมืองอยู่ภายใต้ “ระบอบทักษิณ” คือ ไม่ใส่ใจต่อเจตนารมณ์ประชาธิปไตยซึ่งเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการก่อราษฎร์บังหลวง นอกจากนี้ยังไม่สามารถควบคุมความรุนแรงที่เกิดขึ้น จนกลายเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการกวาดล้างขบวนการค้ายาเสพติด ซึ่งมีผู้เสียชีวิตมากกว่า 1,000 คน ประกอบกับมีสื่อในกลุ่มของนาย สนธิ ลิ้มทองกุล ที่ออกรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ที่ได้อ่านบทความเรื่อง “ลูกแกะหลงทาง” ซึ่งมีเนื้อหาโดยอ้อมกล่าวหารัฐบาลทักษิณและเชื่อมโยงไปถึงสถาบันเบื้องสูง ดังนั้นในกลางเดือนกันยายน พ.ศ. 2548 ฝ่ายบริหารของ อสมท. มีมติให้ระงับการออกอากาศรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ ทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวีอย่างไม่มีกำหนด ในขณะที่เดียวกันก็มีคนอีกจำนวนไม่น้อยที่สนับสนุนรัฐบาล โดยมีกลุ่มคาราวานคนจนปลະขบวนรถอีแต่นที่รวมตัวกันมาจากต่างจังหวัดเพื่อสนับสนุนให้ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งต่อไป

อย่างไรก็ตามการต่อต้านรัฐบาลก็ยังไม่ได้หยุดยั้งอยู่เท่านั้นในเดือนกันยายน พ.ศ. 2549 ได้มีกลุ่มเครือข่ายแพทย์ เกษชกร พยาบาลและอาจารย์มหาวิทยาลัยได้ปลุกกระแส “ต้านทักษิณ” และออกแถลงการณ์ให้ พ.ต.ท. ทักษิณ ยุติบทบาทจากการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี การประท้วงขับไล่ พ.ต.ท.

ทักษิณ ได้ยุติลงเมื่อเกิดการรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งนำโดย พล.อ. สนธิ บุญยรัตกลิน รัฐบาลภายใต้การนำของ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรีได้เข้ามาบริหารประเทศระหว่างปี พ.ศ. 2549-2550 แต่ก็ได้มีการต่อต้านจากประชาชนบางส่วน โดยเฉพาะจากกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติหรือ นปช. และกล่าวหาว่า พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีอยู่เบื้องหลังการยึดอำนาจการบริหารราชการของรัฐบาลเป็นไปในช่วงสั้นๆและสิ้นสุดลงเมื่อมีการเลือกตั้งในปี 2550 โดยพรรคพลังประชาชนได้รับเสียงข้างมากและเป็นแกนนำในการจัดตั้งเป็นรัฐบาลผสมบริหารประเทศมี นาย สมัคร สุขทรเวช เป็นนายกรัฐมนตรี

การเมืองไทยภายหลังการเลือกตั้งซึ่งมีนายสมัคร เป็นนายกรัฐมนตรีบริหารประเทศก็ได้เป็นไปอย่างราบรื่น ทั้งนี้ได้มีกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยยังคงต่อต้านมาโดยตลอดโดยอ้างว่ารัฐบาลมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับ พ.ต.ท. ทักษิณ การต่อต้านและกดดันรัฐบาลยังคงดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่อีกด้านหนึ่งกลุ่ม นปช. ก็ดำเนินกิจกรรมเพื่อต่อต้านพันธมิตรเช่นกัน จนในที่สุดทั้งสองกลุ่มก็เกิดการปะทะกันในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 ทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตตามมา ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยให้นายสมัคร สุขทรเวช พ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เนื่องจากจัดรายการชิมอาหารและนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ได้เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสืบแทน แต่การชุมนุมประท้วงของกลุ่มพันธมิตรก็ยังคงดำเนินต่อไปและมีความเข้มข้นมากขึ้น โดยเข้าปิดล้อมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานดอนเมืองและสนามบินอื่นๆในต่างจังหวัด การชุมนุมได้ยุติลงเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยให้ยุบพรรคพลังประชาชนทำให้รัฐบาลต้องพ้นสภาพไปในที่สุด

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้เป็นนายกรัฐมนตรีจากการลงมติเลือกนายกรัฐมนตรี เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 ทำให้กลุ่ม นปช. กลับมาชุมนุมอีกครั้งในปี พ.ศ. 2552 และ พ.ศ. 2553 เพื่อกดดันให้นายอภิสิทธิ์ ออกจากนายกรัฐมนตรี การชุมนุมทั้งสองครั้งได้มีการใช้กำลังทหารเข้ามาสลายการชุมนุมจนทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ต่อมา นายอภิสิทธิ์ ได้ประกาศยุบสภาและมีการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2554 ปรากฏว่าพรรคเพื่อไทยได้เสียงข้างมากและเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลโดยมี นางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี การดำรงอยู่ของรัฐบาลที่มีพรรคเพื่อไทยเป็นแกนนำมิได้ราบรื่นเท่าใดนัก ทั้งนี้เป็นเพราะบรรยากาศทางการเมืองได้บ่มเพาะปัญหาขัดแย้งไว้ในหลากหลายมิติ ประกอบกับรัฐบาลได้พยายามผลักดันหลายโครงการที่ทำให้ฝ่ายตรงข้ามมองว่าเป็นประชานิยมและสร้างประโยชน์ให้กับฝ่ายรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นโครงการรถยนต์คันแรก โครงการจำนำข้าว เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเรื่องของการเรียกร้องให้มีการยกเลิกกฎหมายประมวลอาญามาตรา 112 และกลุ่มคณะนิติราษฎร์ได้ออกมาเรียกร้องให้ล้มเลิกการตัดสินคดีความของศาลที่เกิดจากรัฐประหาร พ.ศ. 2549 ทั้งหมด

อย่างไรก็ตามได้มีความพยายามที่จะผลักดันพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรองดองแห่งชาติขึ้นทั้งในและนอกสภา ซึ่งเนื้อหาของ พ.ร.บ.ฉบับนี้ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับผู้ที่มีส่วนร่วมกับการชุมนุมตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2548 จนถึงวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 รวมถึงให้นักโทษกรรมผู้ถูกกระทำ ผู้กระทำ รวมทั้งคนที่ได้รับผลกระทบหลังเหตุการณ์รัฐประหาร วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ในขณะที่เดียวกันภายนอกสภาได้มีกลุ่มพันธมิตรฯและกลุ่มประชาชนเพื่อพิทักษ์ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หรือกลุ่มเลือกหลากหลายรวมถึงประชาชนบางส่วนก็ไม่เห็นด้วยกับการผลักดันร่าง พ.ร.บ.ปรองดองแห่งชาติ กลุ่มที่มีบทบาทอย่างมากในการต่อต้าน พ.ร.บ. และรัฐบาลคือกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือกลุ่ม กปปส. ซึ่งมีนายสุเทพ เทือกสุบรรณ เป็นแกนนำในช่วงเวลานี้ประเทศไทยได้เผชิญกับวิกฤตการเมืองที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งอีกครั้งหนึ่ง มีการประท้วงและจัดการชุมนุมอย่างต่อเนื่องทั้งฝ่ายสนับสนุนรัฐบาลและฝ่ายต่อต้านรัฐบาล การเมืองไทยได้ย้อนกลับไปสู่วังวนเดิมอีกครั้งเมื่อเกิดการรัฐประหารในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือ คสช. (National Peace and Order Maintaining Council)

ปัญหาที่ส่งผลกระทบในวงกว้าง

1. เกิดความขัดแย้งในสังคม

วิกฤตการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าวทำให้คนไทยแบ่งแยกกันเป็นสี่ตามความเชื่อทางการเมืองของแต่ละฝ่าย เกิดการแบ่งแยกเป็นภาคนิยมหรือมีการจุดประเด็นให้แบ่งประเทศ แบ่งการปกครองของแต่ละภาค นอกจากนี้ความขัดแย้งยังแพร่กระจายไปสู่สถานที่ทำงานเป็นความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานระหว่างบุคคล คณะสงฆ์ รวมถึงเกิดความขัดแย้งในครอบครัวญาติพี่น้องและเพื่อน

2. องค์กรที่สำคัญได้รับผลกระทบ

2.1 คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือ กกต. นับตั้งแต่ศาลอาญาได้ตัดสินให้ กกต. ชุดที่ 2 (พ.ศ. 2544 - พ.ศ. 2549) มีความผิดในข้อหาการปฏิบัติหน้าที่ไม่ชอบ ซึ่งต่อมาศาลฎีกาจะมีคำพิพากษาฟ้องแล้วก็ตาม กกต.ก็เป็นที่จับตามองของทั้งสังคมและคู่แข่งทางการเมืองมาโดยตลอด กกต. ชุดที่ 3 (พ.ศ. 2549-2556) ถูกมองว่าเอนเอียงให้กับพรรคการเมืองพรรคหนึ่งในขณะที่ กกต. ชุดที่ 4 (พ.ศ. 2556-ปัจจุบัน) ถูกมองว่าไม่สามารถดำเนินการจัดการเลือกตั้งในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ได้สำเร็จ

2.2 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จากคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ฐานกระทำความผิดทุจริตต่อหน้าที่ กรณีขึ้นค่าตอบแทนให้ตนเอง

ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา ก็ถูกมองว่าเป็นองค์กรที่ถูกใช้ในทางการเมืองมากที่สุด โดยเฉพาะการมีบทบาทที่ส่งผลกระทบต่อ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และ โคนล้มรัฐบาล ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่มาจากการเลือกตั้ง

2.3 ศาลรัฐธรรมนูญ เป็นอีกองค์กรหนึ่งที่ถูกฝ่ายการเมืองที่ได้รับผลกระทบจากคำตัดสินต่อต้านมาโดยตลอด โดยเฉพาะมีคณะตุลาการบางคนที่เป็เป้าหมายทางการเมืองรวมอยู่ด้วยจึงทำให้องค์กรนี้ได้รับผลกระทบอยู่เสมอ ประกอบกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญบางกรณีไม่ว่าจะเป็นการรับคำร้องร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2555 คดียุบพรรคประชาธิปัตย์ การวินิจฉัยการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 หรือกรณีสั่งบันทึกวิทัศน์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2553 ก็ยังทำให้ศาลรัฐธรรมนูญถูกมองว่าไม่มีความยุติธรรม

2.4 คณะองคมนตรี ถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับสถาบันพระมหากษัตริย์อีกคณะหนึ่ง เพราะในรัฐธรรมนูญ ปี 50 ได้ระบุว่าเป็นคณะบุคคลที่พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและทรงแต่งตั้ง นอกจากนี้องคมนตรีต้องไม่ดำรงตำแหน่งต่างๆที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้และต้องไม่แสดงการฝักใฝ่ในพรรคการเมืองใดๆทั้งสิ้น ในช่วงที่มีการขัดแย้งทางการเมืองนั้นมีองคมนตรีหลายท่านได้ถูกนำไปกล่าวถึงอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะเมื่อเกิดการรัฐประหาร เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีถูกมองว่าอยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ครั้งนี้ ก็ยังเป็นการตอกย้ำให้องคมนตรีถูกต่อต้านอย่างหนัก มีการหยิบยกเอากรณีการครอบครองที่ดินเขาเขายเที่ยงของ พล.อ. สุรยุทธ์ มาเป็นประเด็นการโจมตี ซึ่งเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อนในการดำรงอยู่ในสถานะของการเป็นองคมนตรีเป็นอย่างยิ่ง

3. เกิดการปะทะกันของคนในชาติ

ความแตกแยกทางสังคมที่เกิดจากความเชื่อในเรื่องทางการเมืองที่มีความเห็นต่างกันทำให้คนไทยมองเห็นคนที่อยู่ฝ่ายตรงข้ามเป็นศัตรู พร้อมทั้งจะใช้กำลังและอาวุธเข้าประหัดประหารกัน ดังจะเห็นได้ว่าการปะทะกันของคนสองกลุ่มทำให้มีทั้งผู้บาดเจ็บและล้มตายและเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมก็ยิ่งทำให้ยอดผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่หรือประชาชนซึ่งเป็นคนไทยด้วยกันทั้งสิ้น รวมไปถึงชาวต่างชาติซึ่งไม่ใช่คู่กรณีก็มีการสูญเสียรวมอยู่ด้วย

4. ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ

การชุมนุมประท้วงในแต่ละครั้งส่งผลกระทบต่อสูญเสียทางเศรษฐกิจที่ไม่สามารถจะประเมินเป็นตัวเลขได้ การประท้วงปิดถนนและย่านธุรกิจทำให้พื้นที่บริเวณนั้นไม่สามารถดำเนินกิจกรรมอื่น

ได้ การปิดสนามบินทำให้สูญเสียทั้งทางเศรษฐกิจและโอกาสในด้านต่างๆตามมาไม่ว่าจะเป็นด้านขนส่ง ด้านการท่องเที่ยว การลงทุนและอื่นๆ

5. ต่างชาติขาดความเชื่อมั่น

การเมืองที่ไม่มีเสถียรภาพและไม่มีมาตรฐานไม่ได้รับการยอมรับในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ นานาประเทศไม่มั่นใจในความปลอดภัย รัฐบาลของประเทศจีน ฝรั่งเศส นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลียและญี่ปุ่นต่างได้เตือนพลเมืองของประเทศให้หลีกเลี่ยงที่จะเดินทางมายังประเทศไทยและหลีกเลี่ยงผู้ชุมนุมที่สนามบิน

6. ใช้สื่อเป็นเครื่องมือทางการเมือง

มีการใช้สื่อของรัฐเพื่อให้ได้เปรียบทางการเมืองนอกจากนี้ยังใช้สื่อทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือและเทคโนโลยีทางการสื่อสารอื่นๆ เป็นเครื่องมือในการโฆษณาชวนเชื่อและโจมตีฝ่ายตรงข้าม โดยเฉพาะในยุคนี้ถือได้ว่าวิทยุชุมชนได้เข้ามามีบทบาทต่อการเมืองเป็นอย่างมาก ปรากฏการณ์อีกประการหนึ่งที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ก็คือการใช้สื่อไปในทางหมิ่นสถาบัน ได้มีคดีที่เป็นข้อกล่าวหากรณีความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก

7. การแอบอ้างและอิงสถาบัน

การชุมนุมของบางกลุ่มพยายามแสดงให้เห็นว่าได้รับการสนับสนุนจากสถาบันและพยายามเชื่อมโยงกับบุคคลที่ใกล้ชิดกับสถาบัน ในขณะที่เดียวกันก็พยายามผลักดันให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายตรงข้ามกับสถาบัน ซึ่งบางครั้งในการชุมนุมของกลุ่มตรงข้ามก็มีพฤติกรรมไปในทางที่หมิ่นเหม่ต่อการกระทำผิดต่อสถาบัน นอกจากนี้ยังมีบทความในเว็บไซต์ที่ตั้งข้อสังเกตและเปรียบเทียบถึงการที่บุคคลสำคัญในสถาบันได้เอ่ยถึงการบาดเจ็บล้มตายจากเหตุการณ์การชุมนุมของในแต่ละกลุ่มด้วย

8. การปลุกกระแสความเป็นชาตินิยม

การดำเนินการเช่นนี้ทำให้ประเทศไทยเกิดปัญหากับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะกับกัมพูชาที่มีปัญหาอยู่แล้วยิ่งทำให้สถานการณ์มีความตึงเครียดมากยิ่งขึ้น ฝ่ายผู้ชุมนุมเรียกร้องให้รัฐบาลทำตามมติของกลุ่มได้แก่ยกเลิกบันทึกความเข้าใจระหว่างไทย - กัมพูชา ว่าด้วยการสำรวจและจัดทำหลักเขต

แดนทางบก พ.ศ. 2543 ผลักดันชาวกัมพูชาที่อพยพและรุกล้ำเข้ามาอาศัยและสร้างสิ่งปลูกสร้างในเขตแดนไทยและให้ถอนตัวจากการเป็นสมาชิกคณะกรรมการมรดกโลก เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในห้วงเวลานี้ล้วนแต่เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมาตรการในการถวายนโยบายกึ่งทั้งสิ้น ในห้วงเวลาดังกล่าวนี้เป็นห้วงเวลาที่มีการเข้มงวดต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ทั้งนี้ด้วยเกรงว่าอาจจะมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสร้างสถานการณ์จนทำให้เกิดความบกพร่องหรือผิดพลาดจากการถวายนโยบายแล้วนำมาเป็นประเด็นทางการเมืองเพื่อใช้โจมตีฝ่ายตรงข้ามเหมือนอดีตที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว

บทที่ 4

วิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการถวายความปลอดภัย

ประเด็นทางการเมือง

การเล่นการเมืองที่ไม่ยึดถือในกฎกติกา การมุ่งหวังผลในชัยชนะมากเกินไปเพื่อไปสู่จุดหมาย คือ การได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองแห่งรัฐ โดยมีได้คำนึงถึงผลเสียหายที่จะตามมาคือความขัดแย้งของคนในชาติ ทำให้ฝ่ายการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่างหาวิธีการเพื่อให้ได้เปรียบเทียบทางการเมือง การนำเอาสถาบันพระมหากษัตริย์เข้าไปเกี่ยวข้องจึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งซึ่งจะก่อให้เกิดผลทางจิตวิทยาต่อการนำมวลชนเพื่อสนับสนุนต่อการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ในทางการเมืองนั้นการนำเอาสถาบันมาเป็นเครื่องมือหรือเป็นประเด็นในการในการกล่าวอ้างโจมตีซึ่งกันและกันหรือเพื่อให้ได้เปรียบและหวังผลทางการเมืองมักจะส่งผลได้เสีย ที่เห็นเป็นประจักษ์ได้กับทั้งสองฝ่าย แต่ผลที่ตามมาในอีกด้านหนึ่งนั้นได้ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประชาชนด้วยกันเองหรือทำให้ประชาชนบางส่วนเกิดความวิตกกังวลสงสัยในสถาบัน ซึ่งบางครั้งก็มีการแสดงออกทั้งในที่ลับและที่แจ้งอันอาจจะส่งผลเสียหายอย่างใหญ่หลวงต่อสถาบัน ถึงแม้จะได้มีการระวังป้องกันแล้วก็ตามแต่ความสูญเสียที่เกิดขึ้นมาแล้วก็ไม่อาจจะเรียกหรือกลับคืนมาได้อีกและบางครั้งก็ไม่สามารถที่จะล่วงรู้ได้รู้ว่าเหตุที่เกิดขึ้นที่แท้จริงเป็นเช่นไร ดังเช่นกรณีการสวรรคตของรัชกาลที่ 8 เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2489 ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ตั้งประเด็นเป็นข้อสังเกตไว้ 3 ประการ คือ มีผู้ลอบปลงพระชนม์ ทรงพระราชอัศวินบาตรกรรมและโดยอุบัติเหตุ (บุญร่วม เทียมจันทร์, 2550 : 38) แม้เวลาจะผ่านไปเป็นเวลาหลายปีแล้วก็ยังไม่สามารถจะพิสูจน์ได้ว่ามีบุคคลทางการเมืองได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับกรณีสวรรคตหรือไม่อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นาย ปรีดี พนมยงค์ ได้ถูกฝ่ายตรงข้ามโจมตีและกดดันจนต้องลี้ภัยการเมืองไปอยู่ต่างประเทศและไม่ได้กลับมาประเทศไทยอีกเลยจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต อย่างไรก็ตามเหตุการณ์ครั้งนี้ได้นำความโศกเศร้า เสียใจ มาสู่คนไทยทั้งประเทศ ความโศกาอาลัยจะเห็นได้จากบันทึกความในพระทัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (ร.9) เกี่ยวกับพระเชษฐาธิราช (ร.8) ความว่า “อดคิดถึงพี่ไม่ได้เลยแม้แต่ขณะเดียว ฉันเคยคิดว่า ฉันจะไม่ห่างจากพี่ตลอดชีวิต แต่มันเป็นเคราะห์กรรม ไม่คิดเลยว่าจะเป็น กษัตริย์ คิดแต่จะเป็นน้องของพี่เท่านั้น (บุญร่วม เทียมจันทร์, 2550 : 220)” จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 8 ย่อมเป็นอุทาหรณ์ที่จะเตือนสติทั้งฝ่ายการเมือง ฝ่ายที่มีหน้าที่ในการถวายความปลอดภัย องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี ซึ่งสถานการณ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมานั้นมีประเด็นทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันมาอย่างต่อเนื่องที่พอลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

1. การกลับมาเป็นรัฐบาลพรรคไทยรักไทยรอบที่ 2

ในช่วงปลายรัฐบาลไทยรักไทยที่เข้ามาบริหารประเทศได้เริ่มมีการต่อต้านจากคนบางกลุ่มตั้งแต่กลางปี พ.ศ.2547 นอกจากนี้ การต่อต้านได้ขยายวงไปอย่างกว้างขวางจนถึงปลายปี พ.ศ. 2548 และเมื่อมีการกลับเข้ามาเป็นรัฐบาลอีกครั้งในปี พ.ศ. 2549 ก็ได้รับการต่อต้านจากกลุ่มบุคคลอีกหลายกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้กดดันให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร พ้นจากการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี สาเหตุที่กลุ่มผู้ต่อต้านหยิบยกขึ้นเป็นประเด็นในการโจมตี คือ การที่ตระกูลชินวัตรและคามาพงศ์ได้ขายหุ้นที่ครอบครองทั้งหมดในกลุ่มบริษัทชินคอร์ปให้กับบริษัทเทมาเส็ก รวมมูลค่าทั้งสิ้นกว่า 73,000 ล้านบาทในเดือนมกราคม 2549 นอกจากนี้ยังโจมตีในเรื่องของการละเมิดพระราชอำนาจ การทับซ้อนทางผลประโยชน์ การไม่คำนึงถึงเจตนารมณ์ที่แท้จริงของระบอบประชาธิปไตยและการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการปราบปรามยาเสพติด จนมีการกล่าววาระบบการเมืองไทยยุคนี้อยู่ใน “ระบอบทักษิณ” ซึ่งเป็นวาทะกรรมที่กลุ่มต่อต้านได้ใช้กล่าวอ้างในการชุมนุมครั้งต่อๆมา

2. การยุบสภาและการเลือกตั้งปี พ.ศ.2549

การเลือกตั้งในวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2549 นั้นอดีตพรรคไทยรักไทยซึ่งมี พ.ต.ท.ทักษิณ เป็นหัวหน้าพรรคได้รับคะแนนเสียงข้างมากถึง 56.45 % ในขณะที่อดีตพรรคฝ่ายค้าน 3 พรรค ได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคมหาชนและพรรคชาติไทยไม่ได้รับผลสัมฤทธิ์เลือกตั้งด้วยการเลือกตั้งครั้งนี้ในหลายพื้นที่ได้เกิดปรากฏการณ์ “ไม่เอาทักษิณ” กล่าวคือผู้สมัครจากพรรคไทยรักไทยได้คะแนนน้อยกว่าผู้ไม่ออกเสียงและบัตรเสีย ในที่สุดการเลือกตั้งครั้งนี้ก็ได้ถูกศาลรัฐธรรมนูญพิพากษาให้เป็นโมฆะและได้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ.2549 รัฐบาลได้ประกาศยุบสภาในวันที่ 24 กุมภาพันธ์และกำหนดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการเลือกตั้งได้ชะลอผลการเลือกตั้งและจัดการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 23 เมษายน ในขณะที่เดียวกันพรรคประชาธิปัตย์ได้ยื่นฎีกาต่อศาลปกครองกลางให้ยกเลิกการเลือกตั้งซ่อม ซึ่งมีการมองว่าเป็นการถ่วงเวลาการเปิดประชุมสภาและขัดขวางไม่ให้เกิดการจัดตั้งรัฐบาลเสร็จทันกำหนดตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ อย่างไรก็ตามในวันที่ 8 พฤษภาคม ศาลรัฐธรรมนูญมีมติ 8-6 เสียง พิพากษาให้การเลือกตั้งเป็นโมฆะและได้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 15 ตุลาคม 2549 นอกจากนี้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญบางคนได้เรียกร้องให้สมาชิกของคณะกรรมการการเลือกตั้งลาออกจากตำแหน่งและเมื่อสมาชิกดังกล่าวปฏิเสธ ศาลอาญาก็ได้สั่งจำคุกและปลดคณะกรรมการ

การเลือกตั้งออกจากตำแหน่ง (“EC Commissioners at Bangkok Remand Prison”.The Nation, สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2549)

3. การเรียกร็องนายกที่มาจากแต่งตั้ง

หลังการประกาศยุบสภาในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 ได้มีบุคคลจากหลายกลุ่มที่พยายามเรียกร็องให้มียกรัฐมนตรีแต่งตั้ง ทั้งนี้ในวันที่ 24 มีนาคม นาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ แสดงความต้องการให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแทรกแซงการเมือง โดยการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนใหม่และคณะรัฐมนตรีชุดใหม่เพื่อยุติความขัดแย้ง เช่นเดียวกับ พธม. สภานายความและสภาสื่อแห่งประเทศไทย (The Nation LEADERSHIP CRISIS King the only hope for end of deadlock,say PAD protester.สืบค้นเมื่อ 28-12-2552) ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีการเลือกตั้งในวันที่ 3 เมษายน แล้วก็ตามและจะมีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 23 เมษายน กลุ่มพธม. ก็ไม่ยอมรับผลการเลือกตั้ง พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ประกาศจะชุมนุมต่อไปจนกว่าจะได้รับ “นายกรัฐมนตรีที่มาจากแต่งตั้ง” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ตรัสสอบแนวคิดดังกล่าวเมื่อวันที่ 26 เมษายน ว่าการกระทำเช่นนั้น “ไม่เป็นประชาธิปไตย” “เป็นความยุ่งเหยิง” และ “ไม่มีเหตุผล” (The Nation, HM the king’s April 26 speeches (unofficial translation).สืบค้นเมื่อ 28/12/2552)

4. การละเมิดพระราชอำนาจกรณีการทำบุญที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

การไปเป็นประธานในพิธีการทำบุญที่วัดพระศรีรัตนศาสดารามของ พ.ต.ท.ทักษิณ เมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ.2548 กลายเป็นประเด็นขึ้นมาเมื่อหนังสือพิมพ์หนังสือผู้จัดการรายวันของ นาย สนธิ ลิ้มทองกุล ได้ตีพิมพ์การเทศนาของหลวงตามหาบัว ที่มีเนื้อหาวิพากษ์ วิจารย์ พ.ต.ท. ทักษิณ อย่างหนักและมีเนื้อหาส่วนหนึ่งกล่าวถึงพ.ต.ท. ทักษิณ ว่ามีการใช้อำนาจ “มุ่งหน้าต่อประธานาธิบดีชัดเจนแล้วเดี๋ยวนี้ พระมหากษัตริย์เหยียบลง ศาสนาเหยียบลง ชาติเหยียบลง” (หลวงตามหาบัว เทศน์เรื่อง “เทวทัศน์ยังรู้โทษ”ฉบับเต็ม. ASTV ผู้จัดการออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2006-09-21) ทำให้เป็นประเด็นทางการเมืองที่ได้เถียงกันเป็นวงกว้างและนับตั้งแต่เดือนตุลาคมเป็นต้นมาเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการได้เขียนบทความกล่าวหาว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ละเมิดอำนาจของพระมหากษัตริย์ที่ไปนั่งในจุดที่สงวนไว้เป็นที่นั่งของพระมหากษัตริย์เท่านั้น ต่อมาวันที่ 9 พฤศจิกายน ดร. บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ได้ออกมาชี้แจงว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้ พ.ต.ท.ทักษิณ เป็นประธานในพิธีแล้ว เช่นเดียวกับ นายจักรธรรม ธรรมศักดิ์ ผู้อำนวยการสำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติในขณะนั้นและอ้างว่าสำนักพระราชวังออกแบบพิธีทั้งหมด รวมทั้ง

การจัดตำแหน่งเก้าอี้ด้วย (The Nation, Premier had approval from King. สืบค้นเมื่อ 27-12-2552) แม้ในกรณีนี้ศาลแพ่งจะมีคำสั่งให้นายสนธิหยุดการกล่าวหาไปแล้วก็ตาม แต่ได้ส่งผลกระทบทางสังคมและการเมืองในระยะต่อมา ในเรื่องของการถวายนามพลอดภัยจำเป็นต้องกลับพิจารณาถึงความเหมาะสมในหลายๆด้าน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องต่อหลักของการถวายพระเกียรติ ซึ่งต้องคำนึงถึงทั้งผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาในการที่จะป้องกันเพื่อมิให้มีการใช้สถาบันเพื่อหวังผลทางการเมืองหรือด้านอื่นๆอีก

5. แผนฟินแลนด์และผู้มีบารมีนอกรัฐธรรมนูญ

ในเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549 และเว็บไซต์ผู้จัดการได้ตีพิมพ์บทความส่วนหนึ่งเกี่ยวกับ “แผนฟินแลนด์” (คำคุณ สิทธิสมาน.ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และปฏิญาฟินแลนด์. ผู้จัดการออนไลน์.สืบค้นเมื่อ 28-12-2552 และปราโมทย์ นาครทรรพ. ยุทธศาสตร์ฟินแลนด์ : แผนเปลี่ยนการปกครองไทย.ผู้จัดการออนไลน์ 2552) ข้อกล่าวหาว่า พ.ต.ท.ทักษิณและผู้ร่วมก่อตั้งพรรคไทยรักไทย มีแผนสมคบคิดเพื่อโค่นล้มราชวงศ์จักรีและยึดอำนาจปกครองประเทศ (Weerayut Chokchaimadon.Thaksin clearly wanted republic,critics charge.The Nation. สืบค้นเมื่อ 28-12-2552) ซึ่ง พ.ต.ท.ทักษิณและพรรคไทยรักไทยได้ยื่นฟ้องนายสนธิ บรรณาธิการคอลัมน์นิสต์และฝ่ายบริหารอีกสองคนในข้อหาหมิ่นประมาท นอกจากนี้ในวันที่ 29 มิถุนายน ได้มีคำกล่าวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ที่ส่วนหนึ่งได้กล่าวพาดพิงถึง“ผู้มีบารมีนอกรัฐธรรมนูญ” ซึ่งทำให้คนส่วนใหญ่คาดเดากันว่าหมายถึง พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี ทั้งสองเหตุการณ์นี้ล้วนแต่เป็นประเด็นร้อนที่ส่งผลกระทบต่อทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายหน้าที่รักษาความปลอดภัย ประเด็นทางการเมืองนั้นได้มีการนำไปขยายผลจนทำให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ถูกโจมตีอย่างหนักในการกล่าวถึงบุคคลผู้ซึ่งใกล้ชิดกับสถาบันพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะองคมนตรีและที่สำคัญการโจมตีในเรื่องที่เกี่ยวกับสถาบันฯซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนทำให้ผู้ถูกกล่าวโจมตีเพี้ยนปล้ำทางการเมือง ในการถวายนามพลอดภัยนั้นได้มีการตรวจสอบและค้นหาข้อเท็จจริงอย่างละเอียดในเชิงลึก ทั้งนี้หากข้อกล่าวหาโจมตีเป็นความจริงย่อมส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันเป็นอย่างยิ่งและข้อกล่าวหานี้ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งซึ่งคณะรัฐประหารใช้เป็นข้ออ้างในการยึดอำนาจเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2549 อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาผ่านไปก็ได้ปรากฏว่าคำกล่าวอ้างโจมตีสันมิได้เป็นความจริงแต่อย่างใดและผู้ที่ถูกกล่าวโจมตีสันศาลก็ได้พิจารณาความผิดไปแล้ว

6. รัฐประหารปี พ.ศ. 2549

การก่อการรัฐประหารเมื่อ 19 กันยายน 2549 อาจถือได้ว่าเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านของการเมืองไทยที่ก่อให้เกิดความซับซ้อนในหลากหลายมิติของสังคมไทย จะเห็นได้ว่าผลพวงจากเหตุการณ์ครั้งนี้ ก่อให้เกิดความขัดแย้งของคนในสังคมอย่างรุนแรงและขยายวงกว้างเป็นประวัติศาสตร์ การใช้กำลังทหารเข้าล้มรัฐบาลที่มีเสียงของประชาชนส่วนใหญ่สนับสนุนอยู่ย่อมเป็นการสร้างเงื่อนงำให้กับฝ่ายต่อต้านและในขณะเดียวกันกลุ่มที่ได้ประโยชน์จากผลพวงของการรัฐประหารก็จะให้การสนับสนุน สถานการณ์ดังเช่นนี้ย่อมเปราะบางที่จะทำให้ผู้สนับสนุนทั้งสองฝ่ายมีความแตกแยกยิ่งขึ้นจนอาจทำให้เกิดการปะทะกัน นอกจากนี้สถานการณ์อาจนำไปสู่การที่รัฐบาลจะต้องใช้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าระงับเหตุหรือสลายการชุมนุม อันอาจจะส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บและล้มตายตามมา

เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านการเมืองและการถวายนโยบาย

1. การชุมนุมของพันธมิตร

ในวันที่ 25 กันยายน พ.ศ.2547 นั้นนับเป็นจุดเริ่มต้นการชุมนุมทางการเมืองครั้งใหม่ นับตั้งแต่ที่มีการชุมนุมของประชาชนเมื่อเดือนพฤษภาคม 2535 การชุมนุมครั้งนี้แม้จะยังไม่กระทบต่อการถวายนโยบายโดยตรงแต่จะกระทบต่อเส้นทางปกติเมื่อมีขบวนเสด็จ ดังนั้นจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงเส้นทางที่มีการชุมนุม การชุมนุมที่เข้มข้นได้เริ่มอีกครั้งในช่วงต้นปี พ.ศ. 2549 แต่เนื่องจากมีพิธีเฉลิมฉลองในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ในวันที่ 9 มิถุนายน ทำให้การชุมนุมนั้นหยุดไประยะหนึ่งและมีความเข้มข้นมากขึ้นในเดือนกันยายน จนกระทั่งเกิดการปฏิวัติในวันที่ 19 กันยายน 2549 การชุมนุมได้เริ่มขึ้นอีกครั้งหนึ่งใน 28 มีนาคม 2551 เพื่อต่อต้านพรรคพลังประชาชนและได้ขยายวงกว้างขวางออกไปจนถึงปิดท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ดอนเมืองและต่างจังหวัด การปิดสนามบินและเส้นทางทำให้ขบวนเสด็จใช้เส้นทางตามปกติไม่ได้จึงต้องใช้เส้นทางสำรองและสนามบินสำรองได้แก่สนามบินอู่ตะเภา เป็นต้น

2. การชุมนุมของกลุ่ม นปช.

คงปฏิเสธไม่ได้ว่าการชุมนุมของกลุ่ม นปช. เป็นผลพวงมาจากการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดการรัฐประหารในเดือน กันยายน ปีพ.ศ. 2549 กลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองกลุ่มนี้ได้มีวิวัฒนาการมาโดยลำดับ เมื่อรัฐบาลประชาธิปัตย์ได้เข้ามาบริหารประเทศต่อจากพรรคพลังประชาชนกลุ่ม นปช. ก็ได้รวมพลังเข้ามาต่อต้านอย่างมากมาย โดยอ้างเหตุผลว่าการที่นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เข้ามาเป็นผู้นำบริหารประเทศเป็นไปอย่างมีข้อกังขาทั้งนี้ก็เป็นเพราะไม่ได้เป็นพรรคที่ได้เสียงข้างมาก การต่อต้านได้ขยายวงกว้างไปทั่วประเทศโดยเฉพาะภาคอีสานและภาคเหนือซึ่งเป็นฐานเสียงของพรรคพลังประชาชนหรือพรรคไทยรักไทยแต่เดิม กลุ่มต่อต้านได้เข้ามาปักหลักชุมนุมในกรุงเทพฯ ทั้งบริเวณหน้าทำเนียบรัฐบาล ถนนราชดำเนินและสถานที่ต่างๆ การชุมนุมต่อต้านมีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ จนเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 รัฐบาลประเทศสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้นร้ายแรงและใช้กำลังทหารเข้าปิดล้อมสลายการชุมนุมจนเลิกการชุมนุมเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2552 ต่อมาในปี 2553 กลุ่ม นปช. ได้มีการชุมนุมใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ อีกครั้งหนึ่งเพื่อกดดันให้นาย อภิสิทธิ์ ยุบสภา การชุมนุมครั้งนี้ได้เริ่มต้นที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศและถนนราชดำเนิน ในช่วงต้นของเดือนมีนาคมและเริ่มเข้ามาชุมนุมที่แยกราชประสงค์ในช่วงต้นของเดือนเมษายน การชุมนุมครั้งนี้สื่อต่างประเทศได้รายงานว่าเป็นการชุมนุมที่ใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ไทยและการชุมนุมครั้งนี้ได้มีการกล่าวโจมตีฝ่ายตรงข้าม องค์กรต่างๆ อย่างรุนแรง รวมถึงกล่าวพาดพิงสถาบันอย่างไม่เคยปฏิบัติมาก่อนของการชุมนุม ต่อมาได้เกิดความรุนแรงจากการขอคืนพื้นที่ของรัฐบาลและการเข้าสลายการชุมนุมนับตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน และการชุมนุมได้จบสิ้นลงเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม เมื่อทหารได้เข้ายึดพื้นที่สุดท้ายบริเวณสี่แยกราชประสงค์ เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้มีผู้เสียชีวิต บาดเจ็บและสูญหายมากเป็นประวัติการณ์

ข้อสังเกตต่อการชุมนุม

1. การชุมนุมส่งผลกระทบต่อเส้นทางในการถวายนความปลอดภัยมากที่สุด เนื่องจากจุดที่ชุมนุมส่วนใหญ่จะเป็นเส้นทางหลักที่ใช้เสด็จพระราชดำเนินผ่าน เช่น ถนนราชดำเนิน สะพานผ่านฟ้าลีลาศและราชประสงค์ เป็นต้น
2. ต้องใช้เจ้าหน้าที่ในการหาข่าวมากกว่าปกติโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยที่เกี่ยวข้องต้องเข้าไปอยู่ในพื้นที่การชุมนุมและเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข่าวต้องทำงานอย่างรอบคอบ ผู้บังคับบัญชาต้องใช้ข้อมูลข่าวสารจากหลายแหล่งข่าวเพื่อตรวจสอบความแน่นอนถูกต้อง
3. บุคคลที่เกี่ยวข้องในการถวายนความปลอดภัย มีการเตรียมความพร้อมตลอดเวลา และต้องติดตามสถานการณ์การเมืองและการชุมนุมอย่างใกล้ชิด

4. การชุมนุมของกลุ่ม นปช. มีความเกี่ยวพันกันทางการเมืองกับพรรคไทยรักไทย หรือพลังประชาชน

3. เหตุระเบิดที่หน้าสวนจิตรลดาในปี 2550

การวางระเบิดที่ซอยสุขโขทัยหน้าสวนจิตรลดาในปี พ.ศ. 2550 แม้จะไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บแต่ก็ถือได้ว่าเป็นเหตุการณ์ที่ทำลายต่อมาตรการในการรักษาความปลอดภัยมาก เป็นที่น่าสังเกตว่าเหตุการณ์ระเบิดในครั้งนี้เกิดขึ้นหลังจากรัฐบาลของ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้เข้ามาบริหารประเทศได้ในระยะหนึ่งและในระหว่างนี้ก็ได้รับการต่อต้านการก่อรัฐประหารรัฐบาล และคมช. แม้จะไม่สามารถทราบได้ว่าเป็นการกระทำของฝ่ายใดแต่ก็ทำให้ระบบการถวายความปลอดภัยต้องมีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น กองทัพได้จัดกำลังทหารมาเป็นยามรักษาการณ์ตามซอยสุขโขทัย หน้าพระตำหนักจิตรลดาฯ 24 ชั่วโมงเพิ่มเติมจากที่มีตำรวจนครบาลเป็นยามอยู่รอบสวนจิตรและมีทหารจากร.1 พัน 4 รอ. เป็นกองรักษาการณ์ประจำอยู่ทั้งสองด้านอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังได้เพิ่มมาตรการเฝ้าตรวจและตรวจตรารอบๆพระตำหนักอีกด้วย

4. กรณีงานศพของพันธมิตร

การพยายามนำเรื่องของสถาบันเข้าไปเกี่ยวข้องกับกรณีการเสด็จพระราชดำเนินไปงานศพให้กับผู้เสียชีวิตจากการสลายการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรเมื่อปี 2551 ถือว่าเป็นอีกเหตุการณ์หนึ่งที่มีผลต่อทั้งสองด้าน ในทางการเมืองมีความพยายามที่จะโยงให้เหตุการณ์แสดงให้เห็นว่าสถาบันได้สนับสนุนฝ่ายตนและผลักดันให้อีกฝ่ายหนึ่งอยู่ตรงข้ามกับสถาบัน การกระทำเช่นนี้เป็นการชักนำและจูงใจเพื่อแสดงเป็นนัยยะว่าสถาบันได้เลือกข้างแล้ว ผลที่ตามมาคือให้อีกฝ่ายหนึ่งเกิดความคลางแคลงสงสัยในตัวสถาบัน ทำให้มีการต่อต้านและกล่าวโจมตีสถาบันทั้งในที่ปกปิดและเปิดเผย ในด้านความปลอดภัยสถานการณ์เช่นนี้ทำให้การถวายความปลอดภัยมีความซับซ้อนและยากลำบากเพิ่มขึ้นอีก เนื่องจากบุคคลที่มาร่วมงานศพมีปริมาณมากจนเจ้าหน้าที่ไม่สามารถควบคุมให้มีการเดินผ่านประตูตรวจโลหะและไม่สามารถจำแนกบุคคลที่มาร่วมงานได้

การถวายความปลอดภัยในภาวะไม่ปกติ

ในการถวายความปลอดภัยของกรมราชองครักษ์นั้นได้กระทำตามกรอบในหน้าที่ที่มีบทบาทบัญญัติไว้ในกฎหมาย โดยให้หน่วยต่างๆที่มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความ

ปลอดภัยได้ทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือพระราชกิจของแต่ละพระองค์ อย่างไรก็ตามอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบลำดับต้นๆคือ สมุหราชองครักษ์ ราชองครักษ์ หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากสมุหราชองครักษ์ ในการเสด็จแต่ละครั้งหน่วยที่รับผิดชอบย่อมต้องมีการวางแผนและอำนวยความสะดวกความปลอดภัย ต้องเตรียมการและมีการหาข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์พื้นที่ปฏิบัติการและภัยคุกคาม โดยมีหลักการคล้ายคลึงกับการปฏิบัติงานด้านอื่นๆ ที่โดยทั่วไปจะใช้วิธีการเตรียมสนามรบด้านการข่าวหรือ IPB (Intelligent Preparation of the Battlefield-IPB) เมื่อได้ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจนแล้วจะได้นำมาประมาณการว่า การที่จะทรงเสด็จพระราชดำเนินที่ใดมีความเป็นไปได้มากแค่ไหน ถ้ามีความเสี่ยงจะต้องเพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวกให้มากขึ้น แต่ถ้าเห็นว่าไม่มีความปลอดภัยหรือไม่คุ้มค่าที่ต้องยกเลิกภารกิจ

ในบางครั้งแม้จะได้ให้ข้อมูลและถวายคำแนะนำต่อบุคคลสำคัญแล้วแต่หากเป็นพระราชประสงค์ก็จะต้องหาวิธีป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดเหตุอันตรายที่จะเกิดขึ้น แต่บางครั้งก็เป็นเหตุสุดวิสัยและไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น ดังเช่นกรณีเหตุเฮลิคอปเตอร์ขบวนพระที่นั่งประทับอุบัติเหตุเมื่อ 19 กันยายน พ.ศ. 2540 ที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเสด็จเยี่ยมราษฎรในพื้นที่บ้านโตะโม๊ะ อ.สุคีริน จ.นราธิวาส ซึ่งในช่วงใกล้ค่ำของวันนั้นถึงเวลาที่ ส.พระที่นั่งและขบวนจะต้องกลับแล้ว ฝ่ายที่ดูแลด้านความปลอดภัยได้มีการส่งสัญญาณว่าถึงเวลาแล้ว แต่สมเด็จพระนางเจ้าฯ ได้ทรงงานต่อเพราะมีประชาชนเข้าเฝ้าอยู่เฉพาะพระพักตร์ไม่กี่คนก็จะทรงงานเสร็จ ด้วยความที่ทรงเป็นห่วงต่อพสกนิกรที่มาเข้าเฝ้า จึงทำให้เวลาการเดินทางกลับช้าออกไป การเลื่อนเวลาเสด็จกลับช้าไปกว่ากำหนดทำให้ขบวน ส.พระที่นั่งต้องบินกลับตอนค่ำและเป็นช่วงที่มีฝนตกลงมาพอดี ในขณะที่เดินทางกลับ ส.พระที่นั่งได้ประสบปัญหาจากสภาพอากาศ ทั้งความมืด ฝนตกและมีเมฆปกคลุม ท้องฟ้าจนเกือบจะทำให้ ส.พระที่นั่งตก แม้ ส.พระที่นั่งจะเกิดอาการเสียการควบคุมจนกระทบกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่นักบินก็ประทับระครองจนกระทั่งถึงพระตำหนักทักษิณราชินีเวสต์ แต่ต่อมาก็ทราบข่าวว่า ส.หมายเลข 2 ประสบอุบัติเหตุตกหลังจากที่บินขึ้นได้ไม่ถึง 5 นาที จากกรณี ส.ตกนี้ทำให้คณะผู้ติดตามเสด็จและนักบินเสียชีวิต 14 คน บาดเจ็บ 7 คน

ความรัก ความห่วงใยและการที่ทรงเป็นผู้ให้ได้ถูกถ่ายทอดออกมาเป็นการแสดงออก และคำพูดในหลากหลายโอกาส ดังพระราชดำรัสที่ปรากฏในหนังสือ “แม่ครูของแผ่นดิน” ความว่า “เกิดมาครั้งนี้ได้มีโอกาสเป็นพระราชินีและได้รับความรัก ความไว้วางใจจากประชาชนนี้คุ้มค่าที่สุด คุ้มอะไรทุกอย่าง ที่ว่าไม่เคยมีประสบการณ์อย่างนี้เลย แล้วมาเป็นอย่างนี้หมายความว่าได้รับความรัก ความไว้วางใจ ทุกข์ร่วมกัน สุขร่วมกัน นี่เป็นของขวัญ เป็นรางวัลอย่างเลิศของชีวิต ข้าพเจ้ากลับไปเป็นเด็กใหม่ ก็ไม่ขอเปลี่ยนแปลงชอบที่จะไปเยี่ยมราษฎร” การที่ได้ทรงงานด้วยความทุ่มเท

เสียดสีเช่นนี้ทำให้องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations FAO) ได้พูดกล่าววยเหรีญเซเรสแต่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ที่เหรีญได้จารีกว่า To give without discrimination หรือ “ให้โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง”

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ส่วนของการถวญความปลอดภัยมีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งโดยปกติในการถวญความปลอดภัยได้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ถวญความปลอดภัยอยู่แล้ว นอกจากนี้จึงได้ดำเนินการ โดยยึดถือหลักการและแนวทางปฏิบัติตามหลักนญมการปฏิบัติการถวญความปลอดภัยกรมราชองครักษ์ พ.ศ.2556 ที่ได้มีการแจกจ่ายให้กับส่วนราชการที่มีหน้าที่จัดตั้งกองอำนวยการถวญความปลอดภัยรวมถึงหน่วยต่างๆที่เกี่ยวข้องด้วย ทำให้หน่วยต่างๆทราบหน้าที่และบทบาทของตนเอง ในการเข้าร่วมการถวญความปลอดภัยจะแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ

1. การเตรียมการเสด็จพระราชดำเนิน ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดประกอบไปด้วย

- 1.1 การวางแผนเตรียมการประชุมมอบภารกิจและตรวจพื้นที่
- 1.2 การตรวจพื้นที่เตรียมการรับเสด็จพระราชดำเนิน
- 1.3 การประชุมเตรียมการรับเสด็จและมอบภารกิจ
- 1.4 การจัดทำแผนการถวญความปลอดภัย การเสนอแผนและการซักซ้อมการ

ปฏิบัติตามแผน

2. การปฏิบัติก่อนเวลาเสด็จพระราชดำเนิน
3. การปฏิบัตินับตั้งแต่เสด็จพระราชดำเนินจนถึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ
4. การปฏิบัติภายหลังจากเสร็จสิ้นพระราชกรณียกิจ

ในขั้นตอนที่ 1 ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดเพราะการถวญความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีการวางแผนอย่างรัดกุม ถูกต้องและเป็นระบบจึงจะได้แผนที่สมบูรณ์นำไปสู่การปฏิบัติได้โดยมีข้อบกพร่องน้อยที่สุด ซึ่งโดยปกติก่อนที่จะมีการนำไปสู่กระบวนการจัดทำแผนนั้น กรมราชองครักษ์ได้เชิญคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติเข้าร่วมประชุมและมอบหมายภารกิจให้เป็นประจำอยู่แล้ว เมื่อมีสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยก็จะจัดให้มีการประชุมเป็นกรณีพิเศษเพื่อประเมินสถานการณ์ว่ามีภัยคุกคามที่กระทำใ้บุคคลสำคัญได้รับผลกระทบมากน้อยเพียงใด โดยต้องวิเคราะห์ประเมินค่าเกณฑ์เสี่ยงหากมีความเสี่ยงสูงสุดก็ต้องงดภารกิจซึ่งก็เกิดขึ้นหลายครั้งจึงจะเห็นได้จากนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมาได้มีการงดภารกิจในภาคอีสานและภาคเหนือหลายครั้ง

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

โดยหลักทั่วไปแล้วผู้นำหรือประมุขของทุกประเทศจำเป็นต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ ซึ่งรูปแบบความเข้มข้นของการรักษาความปลอดภัยนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบและปัจจัยหลายด้านของแต่ละประเทศ แต่หลักการสำคัญของการรักษาความปลอดภัยก็คือ การดำเนินการทั้งปวงเพื่อพิทักษ์รักษาและคุ้มครองป้องกันบุคคลสำคัญให้ปลอดภัยจากภัยอันตรายอันเกิดจากการกระทำของผู้ประสงค์ร้าย ตลอดจนการกระทำที่เสื่อมเสียจากผู้ไม่ประสงค์ดีและการกระทำอื่นใดที่จะทำให้เกิดผลเสียต่อบุคคลนั้น สำหรับการถวายความปลอดภัยต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยนั้น มีกรมราชองครักษ์เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ นอกจากนี้ยังมีส่วนราชการอื่น รวมถึงภาคเอกชนเข้าร่วมทำงานกันอย่างบูรณาการโดยดำเนินการตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์และพระราชอาคันตุกะ พ.ศ. 2549 และพ.ร.บ. การถวายความปลอดภัย พ.ศ. 2557 ซึ่งได้กล่าวไว้ในบทที่ 2

เมื่อเกิดวิกฤติการเมืองที่เริ่มก่อตัวขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 และเกิดการรัฐประหารขึ้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2547 ทำให้เกิดความขัดแย้งของคนในชาติอย่างรุนแรงและส่งผลกระทบต่อองค์กรต่างๆ อันได้แก่ ศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สถานการณ์ทางการเมืองมิได้เกิดขึ้นเฉพาะแต่ในสภาเท่านั้น แต่ได้มีกลุ่มการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ออกมาเคลื่อนไหวนอกสภา มีการชุมนุมต่อต้านรัฐบาลฝ่ายตรงข้ามสลับกันไปมาจนเกิดเป็นวิกฤตของชาติ สถานการณ์ทางการเมืองในห้วงเวลานี้ได้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบในวงกว้างและกลายเป็นปัญหาที่เรื้อรังมาจนถึงปัจจุบัน วิกฤติการเมืองได้ส่งผลกระทบต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างไม่เคยปรากฏขึ้นมากมาขนาดนี้ กลุ่มการเมืองได้ใช้สถาบันมาเป็นเครื่องมือในการต่อสู้แย่งชิงอำนาจกันโดยไม่คำนึงถึงผลเสียหาอันตรายใหญ่หลวงที่ตามมา ดังนั้นเหตุการณ์ดังกล่าวนี้จึงได้ส่งผลกระทบต่อการถวายความปลอดภัยที่ได้กล่าวไว้เป็นภาพรวมในบทที่ 3

ในบทที่ 4 ได้วิเคราะห์ถึงสถานการณ์ทางการเมืองที่ทำให้ทราบถึงประเด็นทางการเมืองที่ก่อให้เกิดการต่อต้านจากกลุ่มคนในแต่ละฝ่ายจนเกิดเป็นวิกฤติการเมืองตามมา จึงเป็นที่ประจักษ์ได้ว่าการเมืองไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมานั้นก่อให้เกิดความขัดแย้งของคนในชาติอย่างรุนแรงและความขัดแย้งนั้นได้ส่งผลกระทบต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน วิกฤติการเมืองครั้งนี้ได้ส่งผลกระทบต่อองค์กร สถาบันต่างๆ โดยเฉพาะสถาบันพระมหากษัตริย์ ได้ถูกนำมาใช้กล่าวอ้างเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองอย่างไม่เคยเกิดปรากฏการณ์เช่นนี้มาก่อน ดังนั้นในการถวายความ

ปลอดภัยสถาบันในช่วงเวลานี้จึงไม่ใช่อยู่ในสภาวะปกติดังเช่นเดิม หน่วยต่างๆที่รับผิดชอบงานด้านนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมราชทัณฑ์ได้ตระหนักถึงสภาวะเช่นนี้เป็นอย่างดี โดยได้จัดตั้งกองอำนาจการติดตามสถานการณ์ขึ้นเป็นการเฉพาะ เพื่อจะนำข้อมูลข่าวสารเสนอต่อผู้บังคับบัญชาที่จะควบคุมอำนาจการและสั่งการให้หน่วยต่างๆเพิ่มมาตรการในการถวายนความปลอดภัยให้มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเสริมสร้างศักยภาพด้านบุคลากร อุปกรณ์และเครื่องมือ รวมถึงวิธีการรักษาความปลอดภัย ซึ่งจะเห็นได้ว่าในช่วงเวลาดังกล่าวมิได้เกิดเหตุการณ์รุนแรงต่อสถาบันแต่อย่างใด คงมีแต่การกล่าวหาพาดพิง โจมตีและหมิ่นสถาบันทางเว็บไซต์และการติดต่อสื่อสารออนไลน์ ถึงแม้จะมีความพยายามป้องกันและปิดกั้นไม่ให้เกิดขึ้นก็ตามแต่สิ่งต่างๆเหล่านี้ยังคงมีปรากฏอยู่เสมอวิธีแก้ไขประการหนึ่งก็คือการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในหมู่ประชาชนเพื่อป้องกันมิให้ตกเป็นเครื่องมือกับฝ่ายที่ไม่ประสงค์ดีไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือฝ่ายการเมืองก็ตาม

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้ระบบการเมืองการปกครองของไทยมีความเป็นมาตรฐาน ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเอง ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีความตรงไปตรงมาใช้คุณธรรมและจริยธรรมเป็นตัวกำหนด ไม่เอนเอียงหรือเข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่เห็นแก่พวกพ้องของตนเอง ให้เห็นแก่ส่วนรวมเห็นแก่ความสงบสุขของประเทศชาติเป็นหลัก หากทุกคนปฏิบัติได้ดังนี้แล้วสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ก็จะเกิดความมั่นคง ซึ่งจะส่งผลให้สังคมของคนในชาติอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งดังเช่นที่ผ่านมา สิ่งที่ต้องนำไปพิจารณาคำเนินการมีดังต่อไปนี้

1. ฝ่ายการเมือง ควรเคารพถึงกฎ กติกา การแข่งขัน ไม่ควรทำทุกอย่างเพื่อได้มาซึ่งอำนาจในการบริหารประเทศโดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะติดตามมา และเมื่อมีโอกาสเข้ามาบริหารประเทศแล้วก็ต้องทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองแค่ในสภาไม่นำการเมืองออกมาสู่ท้องถนน

2. กฎหมายหรือรัฐธรรมนูญต้องมีเจตนารมณ์ที่กำหนดเพื่อประชาชนหรือประเทศชาติที่แท้จริง มิใช่เพื่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง การดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายจะต้องมีความยุติธรรมและเท่าเทียมกัน ทั้งกับประชาชน นักการเมือง องค์กร หรือแม้แต่ผู้ที่ทำหน้าที่ทำงานด้านพิทักษ์ความยุติธรรม

3. บุคคลต้องทำหน้าที่ของตนเองอย่างซื่อสัตย์ ไม่เข้าไปก้าวก่ายหน้าที่ของบุคคลอื่น จะเห็นว่าปัญหาของชาติหลายครั้งที่ผ่านมาเป็นเพราะบุคคลไม่ทำหน้าที่ของตนเองให้สมบูรณ์ ควรตระหนักถึงความรับผิดชอบของตนเอง มีจิตสำนึกในข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นและต้องกล้ารับผิดชอบ

4. บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับสถาบัน ต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองและต้องไม่นำตนเข้าไปเป็นเงื่อนไขทางการเมือง การเมืองควรเป็นเรื่องของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ

มิใช่จำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคลเพียงบางกลุ่มเท่านั้น พึงระลึกอยู่เสมอว่าทุกสิ่งย่อมมีการพัฒนาแม้แต่ การเมืองก็ต้องมีวิวัฒนาการ อย่าทำตนเป็นพวกผูกขาดความจงรักภักดีเฉพาะกลุ่มตน

5. กลุ่มผลประโยชน์ แม้กลุ่มบุคคลเหล่านี้จะไม่ใช่นักการเมืองแต่ก็มีความเชื่อมโยง กันไม่ทางใดทางหนึ่งโดยมีผลประโยชน์ร่วมกัน จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ของชาติเป็นหลักมิใช่ ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองโดยมีผลประโยชน์ของตนเองแอบแฝง

6. การให้ข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันต้องมีความชัดเจน ตรงไปตรงมา ไม่นำเอาทัศนคติหรือความมีอคติของตนเองเป็นบรรทัดฐาน การให้ข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ตามความเป็นจริงจะทำให้สถาบันดำเนินไปตามครรลองอย่างสง่างาม ไม่ตกเป็นเครื่องมือ ของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดและจะไม่เกิดความคลางแคลงใจจากฝ่ายต่างๆอีกด้วย

7. ต้องหลีกเลี่ยงและไม่นำเอาสถาบันเข้าไปเกี่ยวข้องหรือเป็นตัวตัดสินใจปัญหาใน สถานะที่ไม่ชัดเจนทางการเมือง เช่น กรณีการเรียกร้องนายทหารราชทานหรือนายก. ม.7 เป็นต้น ซึ่ง บางครั้งจะกลายเป็นการดึงเอาสถาบันเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของความขัดแย้งและทำให้ความขัดแย้ง นั้นมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นยากที่จะดำเนินการแก้ไขในภายหลัง

8. ต้องไม่กล่าวพาดพิงหรืออ้างถึงสถาบันโดยปราศจากข้อมูล ข้อเท็จจริง เพราะจะ สร้างความเสียหายให้ทั้งกับสถาบันและผู้กล่าวอ้าง ทั้งนี้ได้เกิดขึ้นมาแล้วหลายครั้งในการชุมนุม ของฝ่ายการเมืองทั้งสองฝ่าย ฝ่ายที่ต้องการอ้างอิงสถาบันพยายามกล่าวโน้มน้าวหรือกล่าวเป็นนัยยะ สำคัญว่าสถาบันอยู่ข้างตนเองและพยายามโจมตีฝ่ายตรงข้ามว่าจะป็นภัยต่อสถาบัน ซึ่งอีกฝ่ายหนึ่งก็ จะกล่าวโจมตีฝ่ายตรงข้ามและพาดพิงสถาบัน

9. ไม่ควรเอาสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับชาติหรือสถาบันมาเกี่ยวข้องกับการเรียกร้องทาง การเมือง การเล่นการเมืองที่ทำให้ประหนึ่งว่ามีความใกล้ชิดกับสถาบันทำให้ประชาชนเกิดความ สับสน เช่น กรณีนำเอาเสื้อสีเหลืองหรือธงชาติมาเป็นสัญลักษณ์ในการชุมนุมเคลื่อนไหวทาง การเมือง

10. การไม่กล่าวพาดพิงถึงสถาบันทั้งที่เป็นความเท็จหรือในกรณีข้อมูลที่ไม่ชัดเจน หรือบางครั้งการกล่าวถึงบุคคลที่ใกล้ชิดกับสถาบันต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง มิใช่นำมา กล่าวเพื่อผลทางการเมือง

11. การตั้งชื่อกลุ่ม คณะหรือองค์กรต่างๆไม่ควรนำเอาสถาบันเข้าไปเกี่ยวข้องเพราะถ้า องค์กรไม่จริงจังหรือมีปัญหาจะส่งผลกระทบต่อสถาบัน

12. ต้องทำให้สถาบันปลอดจากการเมืองและอยู่เหนือความขัดแย้งทั้งปวงและไม่ควร นำเอาคู่ขัดแย้งฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมาร่วมจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบัน

13. อย่าปลักคั่นหรือกีดกันสถาบันออกห่างประชาชน อย่าปลักให้คนไปอยู่ฝ่ายตรง ข้าม ยึดคติ “น้ำทำให้เรือลอยได้ฉันใด น้ำก็ทำให้เรือล่มได้เช่นกัน”

14. ฝ่ายถวายความปลอดภัยต้องปรับปรุงมาตรการ รปภ.ให้ทันต่อเหตุการณ์ ปรับ

ทัศนคติกับกลุ่มและองค์กรต่างๆ

การทำให้สถาบันปลอดจากการเมืองและอยู่เหนือความขัดแย้งทั้งปวงตรงกับคำว่า The King can do no wrong หมายถึง พระมหากษัตริย์ ทรงอยู่เหนือความรับผิดชอบทางการเมือง นั่นคือการไม่นำเอาเรื่องที่มีบังควรเข้าไปเกี่ยวข้องกับสถาบัน ดังพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2549 เรื่องการขอนายกพระราชทาน (มาตรา 7)

“ข้าพเจ้ามีความเดือนร้อนมาก ที่อะอะอะไร ก็ขอพระราชทานนายกฯ ซึ่งไม่ใช่การปกครองระบบประชาธิปไตยไปอ้างมาตรา 7 เป็นการอ้างที่ผิด มันอ้างไม่ได้มีสองบรรทัดว่า อะอะไรที่ไม่มีในรัฐธรรมนูญ ก็ให้ปฏิบัติตามประเพณีหรือตามที่เคยทำมา ไม่มีขอนายกพระราชทานไม่ใช่เป็นเรื่องการปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นการปกครองแบบ ขอโทษ มั่ว

ขอยืนยันว่า มาตรา 7 ไม่ได้หมายถึง มอบให้พระมหากษัตริย์มีอำนาจที่จะทำอะไรตามชอบใจ ไม่ใช่มาตรา 7 ไม่ได้บอกให้ พระมหากษัตริย์ ทำได้ทุกอย่าง ... ก็อ้างถึงก่อนนี้เมื่อรัฐบาลของ อาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ ตอนนั้นไม่มีทำเกินอำนาจของพระมหากษัตริย์ นายกฯพระราชทาน หมายความว่า ตั้งนายกฯ โดยไม่มีกฏเกณฑ์อะไรเลย ตอนนั้นมีกฏเกณฑ์ อาจารย์สัญญาได้รับตั้งเป็นนายกฯ มีคนรับสนองพระบรมราชโองการ คือ รองประธานสภานิติบัญญัติ ดังนั้น ไปทบทวนประวัติศาสตร์มาใหม่”

มาตรการเหล่านี้เป็นเพียงมาตรการบางส่วนที่ทุกคน ทุกหน่วยงาน ทุกองค์กรจะต้องทุ่มเทร่วมมือกันอย่างจริงจังในการที่จะดำเนินให้เป็นรูปธรรมทั้งนี้เพื่อเป็นการกำจัดปัญหาของประเทศไม่ว่าปัญหานั้นจะเกิดจากวิกฤติการเมืองหรือจากสาเหตุใดก็ตาม ความสามัคคีของตนในชาติถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะก่อให้เกิดความสงบสุขในประเทศ อันจะส่งผลให้ประเทศไทย มีเกียรติศักดิ์ศรี อยู่ร่วมกันกับสังคมในเวทีระหว่างประเทศได้อย่างสง่างามมั่นคง ถาวรสืบไป

บรรณานุกรม

หนังสือ

กรมราชองครักษ์. หลักนิยมการปฏิบัติการรักษาความปลอดภัยกรมราชองครักษ์ พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร , 2552.

จารุวรรณ สุขุมมากพงษ์. วิเคราะห์วิธีการได้มาของสมาชิกสภาผู้ทรงคุณวุฒิแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : มปป, 2552.

บุญร่วม เทียมจันทร์. คดีพยายามลอบปลงพระชนม์ ร.9 และพระราชินี. กรุงเทพฯ:ฐานบัณฑิต, 2555.

บุญร่วม เทียมจันทร์. อัยการและคดีลอบปลงพระชนม์ ร.8. กรุงเทพฯ:ฐานบัณฑิต, 2550.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

คำนำณ สิทธิสมาน. ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และปฏิญาฟินแลนด์.(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก : วิกฤตการเมืองไทย พ.ศ. 2548-2553 สืบค้นเมื่อ 28 ธ.ค. 2552.

ปราโมทย์ นาคทรรพ. ยุทธศาสตร์ฟินแลนด์ : แผนเปลี่ยนการปกครองไทยฟินแลนด์.(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก : วิกฤตการเมืองไทย พ.ศ. 2548-2553 สืบค้นเมื่อ 28 ธ.ค. 2552.

หลวงตามหาบัว เทศน์เรื่อง “ เทวทัตน์ยังรู้โทษ ”.(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก : วิกฤตการเมืองไทย พ.ศ. 2548-2553 สืบค้นเมื่อ 21 ก.ย. 2549.

The Nation. HM the king’s April 26 speeches (unofficial translation).(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก : พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย สืบค้นเมื่อ 28 ธ.ค. 2552.

The Nation. Premier had approval from King. (ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก : วิกฤตการเมืองไทย พ.ศ. 2548-2553 สืบค้นเมื่อ 27 ธ.ค. 2552.

Weerayut Chokchaimadon. Thaksin clearly wanted republic, critics charge. (ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก : วิกฤตการเมืองไทย พ.ศ. 2548-2553 The Nation. สืบค้นเมื่อ 28 ธ.ค. 2552.

The Nation LEADERSHIP CRISIS King the only hope for end of deadlock, say PAD protester.).(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก : พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย สืบค้นเมื่อ 28 ธ.ค. 2552.

“EC Commissioners at Bangkok Remand Prison”.The Nation. (ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก : คณะกรรมการการเลือกตั้ง สืบค้นเมื่อ 25 ก.ค. 2549.

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

ปฐุณิทธิ บุญมานพ, พลตรี. “การเตรียมการรับเสด็จพระราชดำเนินของกรมราชองครักษ์ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง”.เอกสารวิจัยส่วนบุคคล,วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2554.

พิเชษฐ ขาวจู้ย, พลอากาศโท. “การถวายความปลอดภัยและถวายความสะดวกด้านการจราจรใน
ขบวนเสด็จพระราชดำเนิน : ศึกษาเฉพาะกรณีเสด็จฯเป็นการส่วนพระองค์ ”.เอกสาร
วิจัยส่วนบุคคล,วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2554.

สุรงค์ ศรีเสน, พลตรี. “บทบาทกรมราชองครักษ์กับการถวายพระเกียรติต่อองค์พระมหากษัตริย์
พระราชินีและพระบรมวงศานุวงศ์ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ”.เอกสารวิจัยส่วนบุคคล
,วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร,2550.

อริคม สุขสมสถาน, พลโท. “การเสริมสร้างศักดิ์ภาพในการถวายความปลอดภัย”.เอกสารวิจัยส่วน
บุคคล ,วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร,2554.

อดิเรก วงษ์บัณฑิต, พลโท.“สมรรถนะหลักของราชองครักษ์”.เอกสารวิจัยส่วนบุคคล,วิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักร,2554.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี ปิยะ รัชต์ธรบัวทิพย์
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2507
การศึกษา	พ.ศ. 2525 มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม พ.ศ. 2527 โรงเรียนเตรียมทหาร พ.ศ. 2531 โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พ.ศ. 2543 หลักสูตรเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่ 79
ประวัติการทำงานโดยย่อ	พ.ศ. 2531 ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก ร้อยอาวุธเบา กองพันที่ 3 กรมทหารราบที่ 21 รักษาพระองค์ พ.ศ. 2533 ผู้บังคับหมวด กรมนักเรียนนายร้อยรักษาพระองค์ พ.ศ. 2536 นายทหารยุทธการและการฝึก กองร้อยลาดตระเวนระยะไกลที่ 5 พ.ศ. 2541 ประจำแผนก กรมยุทธศึกษาทหารบก พ.ศ. 2543 ราชองครักษ์ประจำ กรมราชองครักษ์
ตำแหน่งปัจจุบัน	ราชองครักษ์ประจำ กรมราชองครักษ์